Poštnina plačana v gotovini

ILUSTRIRANI LIST ZA MESTO IN DEZELO

Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII. Ljubljana, 8. februarja 1940. Štev. 6 (538)

En svoboden človek odtehta najmanj tucat tlačanov.

Louis Johnson,
državni podtajnik ameriškega vojnega ministrstva

»DRUŽINSKI TEDNIK«
izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št 345. Telefon št. 33-32. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA
1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV
V tekstnem delu: enostolpčna petitna vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 4 50 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice, beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

Winston Churchill

(Gl. str. 9)

BEOGRAD V SREDIŠČU SVETA

Rezultati beograjske seje Balkanske zveze in njihov pomen

V Ljubljani, 7. januarja

Tri dni je ves svet upiral oči v Balkan. Tri dni je bil Beograd središče sveta.

Stvar ni nerazumljiva.

Na mejah Romunije se že nekaj mesecev dogaja to in ono. Romunija je namreč soseda dveh dinamičnih držav. Razen tega ima Romunija Besarabijo, deželo, ki je bila nekoč ruska. Potem ima Romunija Erdeljsko, deželo, ki je bila nekoč madžarska. In naposled ima Romunija južno Dobrudžo, deželo, ki je bila nekoč bolgarska. Vse to skupaj dá v da-

S. SARADZOGLU,
zunanji minister turške republike

našnjih razmerah toliko, da diplomatom in žurnalistom ne more zmanjkati snovi. A od diplomatov do generalov je včasih le kratek korak.

Zato je razumljivo, da je v današnjih nenormalnih časih ves svet prisluškoval konferenci, ki se je je udeležila tudi Romunija. Čeprav ta konferenca sama po sebi ni mogla biti senzacija; saj se je sestala ob času in v kraju, dogovorjenem že zdavnaj pred vojno. Senzacijo so ustvarile samo okoliščine, ki so se bile pridružile temu sestanku med balkanskimi zunanjimi ministri.

Razumljivo je tudi to, da smo v teh vročičnih dneh brali to in ono senzacijo o tej in oni državi, zastopani neposredno ali pa samo posredno na beograjski konferenci. Te senzacije so bile zvečine muhe-enodnevnice, rojene v vročini; ko je temperatura padla, tudi o njih ni bilo več sledu.

(Dobro bi bilo, da si to okoliščino zapomnimo za takrat, ko bomo spet priče podobnega sestanka; prihranili si bomo mnogo nervoznosti.)

Stara tradicija je že, da takšne redne konference, kakršna je bila beograjska, ne ustvarjajo senzacij — vsaj ne pri nedinamičnih državah. Zato je široka javnost, ko bere sklepna poročila — *komunikéje* — teh konferenc, le prevečkrat razočarana, češ: Saj niso nič naredili! Zakaj so se pa potem sestali?!

Kdor tako govori, se gotovo ne zaveda, da je včasih prav ta njegova razočarana ugotovitev najlepše priznanje diplomatom, *ki niso nič naredili!* V tej razburkani dobi si zdravi človekov instinkt kar mrzlično želi, da ne bi nihče ničesar naredil in da bi vse ostalo pri starem — ko smo pa zadnja leta doživeli toliko nedobrega v novem!

Konferenca Balkanske zveze v Beogradu ni ustvarila ničesar novega, vsaj bistveno novega ne, ampak je samo staro potrdila. In v tem je njena največja korist. *Mánteis kakôn* — kakor so stari Grki imenovali ljudi, ki jim je bil tako nekoč poklic, prerokovati slabe reči — so tudi to pot marsikaj slabega napovedali, tako n. pr., da se bo Balkanska zveza razbila, da ji bo Romunija obrnila hrbet, in podobne stvari. Nič takšnega se ni zgodilo.

Eden izmed glavnih in najtehtnejših sklepov beograjske konference je sklep o podaljšanju pogodbe o Balkanski zvezi za nadaljnih sedem let. To dejstvo najbolje postavlja na laž napovedbe, da se bo Balkanska zveza razšla. Okoliščina, da je — kakor beremo v listih — ravno romunski delegat Gafencu podčrtal s podaljšanjem pogodbe tolikanj poudarjeno solidnost Balkanske zveze, pove več kakor še tako dolgovezni komentarji.

Druga važna pridobitev — čeprav za zdaj samo neuradna — je bolgarska lojalnost. Turški zunanji minister Saradžoglu se je na poti v Beograd ustavil v Sofiji in se sestal s svojim bolgarskim tovarišem dr. Kjoseivanovom. Na njegovo vprašanje, ali bi Bolgarija, če Rusija napade Romunijo, porabila priložnost, da izsili izpolnitev svojih zahtev, je dr. Kjoseivanov (po angleških poročilih) določno odgovoril, da ne.

(V zvezi s tem velja omeniti tole značilnost: ko je v petek priredila časnikarska Balkanska zveza kosilo, so se vabilu odzvali tudi tiskovni ataše bolgarskega poslaništva v Beogradu in več bolgarskih žurnalistov — *prvič* od obstoja Balkanske zveze.)

V dobi, ko nastajajo vojne zaradi žita in petroleja, ni nevažno vedeti, kako so v Beogradu obravnavali gospodarske probleme. Iz uradnega poročila se sicer o tem nič določnega ne razbere — a to tudi ni naloga uradnih poročil. Vendar zatrjujejo navadno dobro obveščeni opazovalci, da se konferenca ni zadovoljila zgolj s platonskimi obljubami. Važna se zdi predvsem tale misel, ki so se ji baje pridružili vsi delegati: trgovina z vojskujočimi se državami naj se omeji na normalno stanje; tako se bo ustvarilo ne samo v gospodarskem ampak tudi v političnem pogledu enako pravično razmerje do vseh velesil. Trgovina med Balkansko zvezo sámo naj se pa kar najbolj pomnoži in pospeši. Tako n. pr. naj bi Jugoslavija dala baker za romunski petrolej in les za turški bombaž, Grčija naj bi pa prispevala svojo obilno ladijsko tonažo.

Z rezultati konference so vsi zadovoljni. Tudi obe voiskujoči se stranki. Vsaj na videz. Radi bi mislili, da je ta videz izraz pravega razpoloženja.

Observer

Sličica iz Beograda

V *Paris-soiru* beremo:

Ob prihodu gg. Saradžogla in Metaxa je policija zastražila vse dohodne ulice pred postajo. Nihče ni mogel na peron, kdor ni imel posebne izkaznice.

Fotografski poročevalec *Matcha* je v poslednjem trenutku hitel na postajo, ves obložen z aparati, svetilkami in reflektorji. Vlak se je že bližal, toda še bližji je bil kordon. Časnikar je bil v naglici vse svoje listine pozabil v hotelu. Kaj naj stori?

»Nimam izkaznice«, reče policistom, kakor bi bilo to samo po sebi razumljivo. »Francoz sem.«

In častnik, ki je poveljeval redarjem, odgovori, kakor bi bilo tudi to prav tako samo po sebi razumljivo: *»Alors, passez!«*

VANGČINGVEJ,
bodoči šef japonske vazalske vlade na Kitajskem, nekak kitajski Seyss-Inquart ali pa Henlein

Iz Daladierjevega govora

V svojem radijskem govoru dne 29. januarja t. l. je predsednik francoske vlade Daladier rekel tudi tole:

Avstrija, Češka, Slovaška in Poljska so dežele obupa. Narodi teh dežel nimajo nobenih materialnih ne moralnih dobrin. Ne ostane jim drugo, kakor da tlačanijo svojim novim gospodarjem, ki jim dado samo toliko kruha, kolikor ga potrebujejo za svoj bedni obstanek.

Tudi nemški kmet in nemški delavec sta tlačana, tlačana svojih narodnosocialističnih gospodarjev. Toda poljski in češki delavci in kmetje so celo tlačani teh nemških tlačanov.

Staljingrad

Londonski radio je poročal prejšnjo soboto zvečer, da je vlada, ki so jo Sovjeti imenovali na Finskem, sklenila, da se bo Helsinki odslej imenoval Staljingrad.

Prav tako je baje vlada sklenila, prekrstiti eno izmed finskih mest — katero, še ne ve; najbrže Abo — [illegible]

Blücher vstal od mrtvih? Vorošilov v nemilosti?

Londonski *Daily Mail* piše 3. februarja, da najnovejša številka *Krasne Zvezde* (Rdeče zvezde), uradnega glasila rdeče armade, ostro napada maršala Vorošilova, češ da vodi vojno kot malodušen slabič.

List pravi, da v Moskvi že govore, da bo prišel na maršalovo mesto general Blücher, bivši vrhovni poveljnik ruske sibirske armade.

(To bi pomenilo, da je general Blücher kljub nekajkratnim »justifikacijam«, objavljenim v nekaterih listih, še zmerom živ in zdrav. Naj pripomnimo, da smo svoj čas tudi mi objavili glasove o Blücherjevi usodi, toda z izrecnimi pridržki; enako priobčujemo s pridržki tudi gornjo novico. *Op. ured.)*

Nemške železnice

Tretji rajh je v zadnjih letih gradil samo avtomobilske ceste, železnice pa zanemarjal — čeprav ima premoga na prebitek, petroleja pa nič. Tako je število nemških tovarn za lokomotive padlo z 21 na 9, tovarn za vagone pa s 70 na 25.

(*Matin*, **Pariz**)

Italija-Turčija

Vse kaže, da se med Italijo in Turčijo pripravlja nova, zelo daljnosežna pogodba ne samo gospodarskega, ampak tudi političnega značaja. Pogajanja potekajo v Rimu, baje prav ugodno. Po novi pogodbi bi Italija krila vse glavne turške potrebe, Turčija bi pa Italiji dobavljala surovine in živež.

Če hočemo prav presoditi pomen takšne pogodbe, ne smemo pozabiti, da je Turčija ne samo članica Balkanske zveze ampak hkrati tudi zaveznica Anglije in Francije.

Čehi brez sukenj

Češkoslovaška je pred poldrugim letom slovela kot dežela drugega najboljšega blaga na svetu, prvega za angleškim.

Praško *Večerni České Slovo* je 10. januarja objavilo pogoje, pod katerimi se dobi zimska suknja — za denar seveda. Pogoji so tile:

1. Če prosilec nima nobene zimske suknje;

2. Če si je suknjo tako pokvaril pri nesreči, ognju i. sl., da bi v njej zbujal splošno zgledovanje;

3. Če dokaže, da bi se njegova bolezen nevarno poslabšala, ako bi hodil brez suknje;

4. Če se mora udeleževati važnih sestankov (obiski vodilnih zastopnikov države);

5. Če je nosečnost prosilke tako napredovala, da ji je potreben večji plašč.

✠

Po poročilu danskega lista *Extrabladeta* je poljski učenjak profesor Sjedlecki, znan po svojih izumih za izpopolnitev podmornic, [illegible] v Dachshausnu umrl.

Ali ste že brali...

...da se po novem zakonu tretjega rajha dekle lahko poroči z mrtvim vojakom, če njegov častnik potrdi, da je pred njim izjavil, da se bo z njo oženil?

...da bosta Velika Britanija in Francija potrebovali za ofenzivno vojno do 70 milijonov ton jekla na leto, da pa obe skupaj ne pridobita več ko 20 milijonov ton; da pridobita Nemčija in Rusija dvakrat toliko jekla, da pa USA producira več jekla kakor Velika Britanija, Francija, Nemčija in Rusija skupaj?

...da je holandski list *Handelsbladet* ondan prinesel dopis svojega berlinskega dopisnika in v dopisu stavek, da je tretji rajh edina država, v kateri ni cenzure, da je pa uredništvo dodalo dopisu tole pripombo: *Ta članek smo dobili v odprti kuverti s prelepljenim lističem in na njem besede:* Geprüft: Oberkommando der Wehrmacht. *(Pregledano: Vrhovno poveljstvo vojske.)* —?

...da je pri nedavni grenadirski reviji v Berlinu neka višja vojaška osebnost opozorila navzočnega nizozemskega vojaškega atašeja na visoke postave grenadirjev, češ da meri vsak grenadir najmanj 1·80 m, in da je Holandec z nasmeškom odgovoril: *Lepi dečki, toda na Holandskem lahko spustimo vodó za cela dva metra visoko!* —?

...da v Varšavi ni več kipa Jana Sobieskega (poljskega kralja, ki je rešil Dunaj pred Turki), tistega kipa, pred katerim je ruski car Nikolaj I. po zatrtju ogrske revolucije rekel, kazoč s prstom najprej na kip potem pa nase: *To sta tista dva norca, ki sta rešila Avstrijo!* —?

...da je poljska vlada v Angersu izjavila, da so na Poljskem doslej ustrelili 18.000 narodnih in političnih prvakov?

GRIGORIJ GAFENCU,
romunski zunanji minister

...da Italijani prerokujejo, da se bo Chamberlainova vlada tako preosnovala, da bo iz nje izpadel celo Chamberlain sam?

...da poročajo iz Združenih držav, da so agenti neke srednjeevropske države ponaredili mnogo ameriških dolarjev, da zdaj z njimi plačujejo blago na Balkanu, v Italiji in na Bližnjem vzhodu?

...da bo vlada španskih generalov v Burgosu postavila vse svoje nezaposlene častnike in narednike — za učitelje v osnovnih šolah?

...da sta Hachi zbežala dva njegova ministra in se odpeljala k dr. Benešu v London?

(Po zagrebški *Novi Riječi*)

V znamenju časa

Neueste Zeitung, Frankfurt (8. januarja 1940.):

Glede na to, da sol hudo škoduje čeveljskemu usnju, je policijski ravnatelj v Bremnu v svrho ohranitve obutve prepovedal uporabo soli za lažjo odstranitev ledu in snega na hodnikih ob hišah. Kdor bo kljub temu posipal sol po pločnikih, bo kaznovan.

K dogodkom v Romuniji: kralj Karol, prestolonaslednik Mihael in predsednik vlade Tatarescu na obisku v nekem pristanišču ob Črnem morju

Družinski tednik

Za post še nekaj o pustu

Najprej sem že čisto pozabila, da je pust. Na veliki ‚praznik vseh norcev' me je pa o pravem času spomnil simbol tega ‚praznika': rumeno zapečen, debelušen, smejoč se krof. Spomnil me je prvič, ko sem ga videla v kavarni, ko ga je k vroči čokoladi nežno prigrizovala drobna damica, spomnil me je, ko se mi je smehljal iz vseh oken slaščičarn in naposled tedaj, ko jih je mama doma spekla in postavila na mizo polno skledo. Priznati moram pa: poslednjič me je spomnil najbolj temeljito.

Na pustno nedeljo smo stopili v neko gostilno zato pač, ker je bila pustna nedelja in ker je tako prijetno gledati, kako zelo ljudje obožujejo kralja vseh norcev. Stari in mladi, otroci, študentje, pa tudi njih vzgojitelji in starši. Bo že res, da je na pustni teden vse dovoljeno, kajti nekateri častilci Pusta, in celo nekatere častilke so si dovolile in dovolili tako zvrhano kupo veselja in prešernosti, da bi kmalu čez rob steklo.

V gostilni, kjer sem se mudila, jedo stalni gostje, uradniki in uradnice, študentje in tudi delavci. Ti stalni gostje so imeli na pustno nedeljo opoldne brezplačno zabavo. Že dopoldne je menda z nekega plesa prišla prav razigrana družba. Mlada gospodična z dvema gospodoma. Gospodična je bila od vseh treh najbolj glasna. Najbrže ji še vino prejšnjega večera ni dobro izpuhtelo iz glave. Naročili so liter vermuta. Kmalu so ga pospravili. In še drugega. In še tretjega. Če je bila gospodična ob prihodu v gostilno dobre volje, je bila zdaj že kar besna.

Najprej se je na ves glas smejala in pripovedovala svojima tovarišema dvoumne dovtipe. Potlej je nenadno zgrabila kozarec na mizi in ga zalučala v steno, da so se črepinje razletele po vsej sobi. Potlej je vrgla še drugi kozarec, preden ji je mogel kdo preprečiti. Nato si je zarila roke v lase in pričela — po vseh pravilih — jokati. Sam Bog ve, zakaj je bila tako žalostna? Potem je nekajkrat globoko vzdihnila in sedla enemu svojih spremljevalcev na kolena. Tam ji pa očitno ni bilo všeč, kajti na lepem je vstala, potegnila krilo do pasu in v samih hlačkah sedla za mizo. Najbrže ji je bilo všeč, ker smo jo vsi začudeno gledali. Hotela je storiti še nekaj čudovitejšega, zato se je vrgla drugemu spremljevalcu okrog vratu. Potem je hripavo zapela: »Vivere...« in na koncu pristavila: »Vraga, pijana sem ko kanon.«

Nikar ne mislite, da je bilo to kakšno dekle brez vzgoje in brez šol. Pohvalila se je, da je akademičarka in da sta njena spremljevalca inženirja. Zlate zapestnice in lepa obleka so pričale, da je iz ‚boljše' družine. Prav za prav bi ji morali zameriti, posebno njenima spremljevalcema, da sta jo tako opila, toda nekako otopeli smo za tako dražljivost in komaj da smo z glavami zmajali. Pač žrtev pusta in pustnih zabav — in kkrati dika naših norčavih dni...

In še nekje se lahko prepričate, da je bil letošnji pust izdaten, ne samo po zabavah, pač pa tudi po porokah. Na našo tretjo stran poglejte, koliko novih zakoncev nam je prinesel letošnji pust, pa vam bo kar žal, da smo že v postu...

Kronistka

Kaj pa je tebe treba bilo?...

Življenje otroka, ki ga je mati izročila usodi na milost in nemilost

»Mati, vse sem ti oprostil, samo pridi pome,« piše sin materi, ki ga je pred petnajstimi leti odnesla v gozd, da bi ga požrle zveri

Zagreb, februarja.

Zagrebški list »Novosti« je dobil te dni neko razglednico. Napisal jo je 15letni Ivica, sirota brez očeta in matere. Na razglednico je fant pazljivo in z izredno drobno pisavo napisal vse svoje življenje. Med to izpovedjo bereš stavke, ki te pretresejo do dna srca:

»Mati, vse sem ti oprostil, samo vrni se z očetom k meni... Oglasi se, mati! Čeprav se spominjaš, da si me odnesla v gozd divjim zverem, sem ostal živ in hočem biti tvoj sin. Lepo mi gre. Izučil sem se za peka in se mi dobro godi, samo to je hudo, ker nimam staršev, pa sem čisto sam na svetu...«

Ivica, pekovski pomočnik, ki je to pisal, bi moral biti že davno mrtev, toda usoda je hotela drugače. Življenjepis, ki ga je ta dečko napisal na eno samo razglednico, meče kaj nenavadno luč na naš čas.

Pred petnajstimi leti se je v neki temni noči plazila skozi gozd pri vasi Zaićih temna postava. Neka mati je nosila v naročju svojega otroka, da ga pusti v gozdu na milost in nemilost divjim zverem. Morda so skrb za življenje, strah pred sramoto ali kakšen greh spremenili tolikanj opevano materinsko ljubezen v brezčutno čustvo, kajti drugače si ni mogoče razlagati, zakaj je mati odnesla dojenčka v gozd. Pozno ponoči, kakor v kakšni grozotni pravljici, je brezsrčna mati položila otročička v neko grmovje, potlej pa tiho odšla, ne meneč se za milo jokanje nebogljenčka...

Usoda je pa hotela, da je mali nebogljenček ostal živ. Drugo jutro je šla skozi gozd neka kmetica in je slišala jok že čisto premrlega otroka. Ubožček se ji je zasmilil v dno srca; vzela ga je in odnesla v vas. Tako je rešila življenje malemu Ivici. Vse, kar so našli pri njem, je bil majhen, bel listič. Na njem je pisalo: Ime mu je Ivica.

Štiri leta je mali Ivica živel pri usmiljeni kmetici, potlej ga pa siromašna žena ni mogla več preživljati in ga je oddala v sirotišče v Josipovac. Nato ga je vzel za svojega že pokojni Leopold Jordan iz Prijedora. Posinovil ga je, mu dal svoj priimek in se je odločil, da mu bo osrečil življenje in ga izučil kakšne poštene obrti.

Lepega dne je pa stari, usmiljeni Jordan umrl, sirota Ivica se je pa spet znašel sam med tujimi ljudmi. Ker je malček poznal svojo preteklost, je moral kar venomer misliti na svojo mater in na svojega očeta, ki ju ni poznal. Hrepenel je po njiju in ju želel najti. Med tem se je izučil zá pekovskega pomočnika in ‚se postavil na lastne noge'. Edina njegova skrb je bila, da bi našel očeta in mater...

Ivica se je odločil, da bo poslal svojo razglednico vsem časopisom v naši državi, samo da bi objavili njegov življenjepis in da bi ga morda brala njegova mati... Dečko piše dalje: »Zdaj živim pri Antu Tuniću v Sanskem mostu. O meni se lahko informirate tudi pri mojem krstnem botru Fabijanu Tupeku v Prijedoru...

Če že ne najdem ne očeta ne matere, si želim najti vsaj kakšnega sorodnika,« končuje svojo ganljivo izpoved mali Ivica v trdni veri, da njegovo poizvedovanje ne bo ostalo zaman in da bo naposled le našel ženo, ki ga je pred petnajstimi leti pustila v gozdu, meni nič tebi nič, kakor odvržemo zoprno breme s svojih ramen...

Kdo ve, ali se bo malemu Ivici izpolnila njegova srčna želja? Življenje plete čudne niti človeških usod, kdo ve, kakšno nit bo izpredlo malemu Ivici Jordanu, peku iz Sanskega mosta? Želimo mu pa vsi, da bi našel svojo mater, ki se je gotovo že neštetokrat pokesala svoje lahkomiselnosti in ki bo gotovo vesela ob novici, da ima tako lepega in pridnega sina, ki svoji materi kljub vsemu vse odpušča in hrepeni po njej...

ostale članice Balkanske zveze strogo nevtralne v sedanjem evropskem konfliktu in da si bodo kar najbolj prizadevale za mir in mirno sožitje na jugovzhodu. Uradno poročilo povdarja, da je v interesu članic Balkanske zveze, ohraniti na evropskem jugovzhodu mir, red in varnost, skupno skrbeti za pravice posamezne članice, za neodvisnost njenega narodnega ozemlja in za poglobitev gospodarskega sodelovanja in pomnožitev medsebojnih prometnih zvez; Balkanski pakt so podaljšali za dobo sedmih let. Prihodnje stalno zasedanje sveta Balkanske zveze bo prihodnje leto v Atenah. Tuji listi so si bili edini v tem, da je bilo stališče Balkanske zveze izredno težavno, zato je zbudila tem večje zadovoljstvo vest, da so članice Balkanske zveze odločene varovati svojo neodvisnost in nevtralnost. — **Predsednik vlade** dr. Dragiša Cvetković je ob obletnici svoje vlade prvič obširno govoril o njenih načelih in ciljih. Glavna naloga, sporazum s Hrvati, ki si jo je zadal ob nastopu svoje vlade, je končana. Na vrsti je ureditev banovin, še bolj važna je pa skrb za obrambo naših meja. Zato da je pa potrebna temeljita reforma naše politike. — **Delegacija madžarske manjšine** je obiskala predsednika dr. Cvetkovića in mu predložila svoje želje. Predsednik Cvetković je obljubil, da bo naša vlada pravice madžarske manjšine spoštovala. Ta izjava je zbudila veliko zadovoljstvo pri madžarski manjšini, pa tudi v budimpeštanskem tisku. — **Hrvatski Rdeči križ** bodo ustanovili v Zagrebu, pododsek pa v Splitu. Zveza med zagrebškim in beograjskim Rdečim križem bo samo reprezentativna. — **Spremembo našega volilnega zakona je sprejel ministrski svet. Po novem volilnem zakonu bo država razdeljena v 57 volilnih okrožij. Vsaka volilna skupina mora postaviti svoje kandidate v najmanj 15 okrožjih. Nosilci državne kandidatne liste bodo** morali imeti po 100.000 glasov. Uredba določa po en mandat na vsakih 40.000 prebivalcev. — **Vojni minister** general Nedić je govoril ob otvoritvi povečanega Bojevniškega doma v Beogradu. Slovesne otvoritve se je udeležilo veliko število rezervnih častnikov in bojevnikov; vojni minister je govoril o velikem pomenu rezervnih častnikov kot poveljnikov naše vojske in je poudaril, naj bodo vselej pripravljeni izpolniti svoje dolžnosti do domovine. Da bomo ohranili s krvjo pridobljeno Jugoslavijo, morajo rezervni častniki vselej nastopiti kakor en sam mož. —

Kupujte pri tvrdkah,

ki oglašajo v

»Družinskem tedniku«

Knez namestnik Pavle je Združenje rezervnih častnikov odlikoval z redom Belega orla III. stopnje.

*

Bolgarija je pojasnila svoje stališče do Balkanske konference dopisniku agencije Stefani. Odločena je vztrajati pri politiki miru in nevtralnosti in je pripravljena sodelovati s svojimi sosedami, ne odreka se pa svojim nacionalnim pravicam. Bolgarija bo pristopila k Balkanski zvezi šele takrat, ko bodo balkanske države uredile vsa sporna vprašanja med seboj. — **Romunska vlada** pripravlja baje samoupravo za Dobrudžo. Bolgarska vlada je to vest z zadovoljstvom sprejela. — **Konferenca poveljstev** nemške mornarice in nemškega letalstva se je vršila pretekli teden v navzočnosti kanclerja Hitlerja. Nekateri politiki napovedujejo s tem v zvezi v kratkem obsežno nemško ofenzivo v zraku in na morju. — **Sovjetske čete** so znova z vso silo navalile na Mannerheimovo črto. To pot so uporabile posebne oklopne avtomobile z velikimi jeklenimi ščiti. Te avtomobile so poslali naprej v ogenj, tako da je bila ruska pehota za njimi varna. Kljub temu ruske čete niso mogle daleč prodreti, ker so se Finci z vso silo uprli. Z novimi pripravami so Rusi tako hitro prodirali, kakor še nikoli v sedanji vojni. Hkrati pa ruski bombniki neprestano v velikih skupinah napadajo finska mesta, tako da so nekatera že popolnoma porušena. Tako so ruski bombniki samo na mesto Rovanimi v severni Finski vrgli okrog 200 bomb, ki so porušile dosti hiš in terjale tudi veliko človeških žrtev. — **Turčija in Bolgarija** sta se zadnji čas precej zbližali, kar je izrednega pomena za ohranitev miru in ravnotežja na evropskem jugovzhodu. — **Večja skupina nemških bombnikov** in lovskih letal je pretekli teden napadla angleško obalo. Angleške protiletalske baterije so nekaj letal sestrelile, druge pa pregnale. Ob tej priložnosti je padlo prvo nemško letalo na angleško ozemlje. Od štirih mož posadke sta se dva ubila, dva sta se pa rešila in letalo zažgala. — **Izredno ugoden vtis** so zbudili sklepi Balkanske zveze po vsej Evropi. Z njimi sta zadovoljna tudi oba vojskujoča se tabora. Pred vsem je zbudilo pozornost podaljšanje pakta za sedem let; tuji diplomati po tem upajo, da bo Balkan tudi v bodoče kljuboval zunanjim pritiskom. — **Predsednik grške vlade** in zunanji minister Metaxas in turški zunanji minister Saradžoglu sta se na poti domov ustavila v Nišu, kamor ju je povabil predsednik vlade dr. Cvetković. Ogledala sta si mesto in tobačno tovarno. Ob tej priložnosti sta oba diplomata znova izrazila svoje zadovoljstvo nad uspehi balkanske konference in nad napredkom naše države. — **Romunski zunanji minister** Gafencu je na povratku domov izrazil priznanje Italiji za njeno posredovanje v zvezi z zasedanjem Balkanske zveze. — **Vodja indijskih nacionalistov**, Gandhi je pretekli teden obiskal indijskega podkralja, ki mu je izročil predloge za novo indijsko ustavo, ki jih je pa Gandhi odklonil. Razgovori se bodo nadaljevali. — **Francoska in ameriška vlada** sta protestirali pri japonski vladi zaradi bombardiranja vlaka, ki vozi iz francoske Indokine v kitajsko mesto Junan, pri čemer je bilo ubitih pet francoskih državljanov. — **Milijon žensk** bodo v kratkem mobilizirali na Angleškem. Zaposlili jih bodo na vlakih, tramvajih, v uradih in drugod, in s tem pridobili milijon vojakov. — **Prisilno delavno službo** nameravajo uvesti na Poljskem. V ta namen bodo okrog 400.000 Poljakov preselili v Nemčijo, kjer bodo morali obdelovati polje.

Kovance po 50·—, 20·—, 10·—, 2·—, 1·—, 0·50 bo Narodna banka vzela iz prometa. Namesto teh kovancev so v prometu že drugi. Srebrn denar po 50 din bo veljal še do vštetega 16. februarja 1940. Kovinasti denar po 1 din do 20. aprila 1940, srebrn in kovinast denar po 20·—, 2·— in 0·50 pa do 16. avgusta 1940.

Slovenska imena za smučarske like. Pred dnevi so imeli selniški sokoli smučarske tekme. Zanimivo je to, da so uvedli slovenska imena za nekatere like. Tako so prekrstili »telemark« v »Poborca«, »kristijanijo« pa v »Bloke«.

S strehe je padel krovski pomočnik 28letni Martin Strah iz Zaloga pri Ljubljani. Delal je na strehi Jelačinove hiše, na vogalu Emonske ceste. Nenadno je izgubil ravnotežje in je strmoglavil na tla. Pri padcu je dobil hude notranje poškodbe in si je zlomil hrbtenico. Martin Strah je že med prevozom v bolnišnico izdihnil zaradi prevelike izgube krvi

Razstava inž. arh. Mitje Šviglja v Jakopičevem paviljonu v Tivoliju. Razstava bo obsegala na splošno figuralne kompozicije, portrete, plastike in skice Med pokrajinskimi slikami so na večjih platnih predvsem motivi iz Gorenjske Razstava je zelo pestra in daje ogledovalcu pregled nad razstavljalčevim delom poslednjih dveh let.

Plaz je zasul viničarko Terezijo Bratuževo iz Korenjaka pri Zavrču. Čistila je dohod k svoji hiši, ki stoji ob strmem pobočju haloškega gričevja. Medtem, ko je čistila dohod, se je utrgal velik plaz in jo zasul poldrug meter visoko. Ko so jo odkopali, je bila seveda že mrtva.

Zgorelo je gospodarsko poslopje z dvema avtomobiloma pri Sv. Križu nad Litijo. Avtomobila sta vozila na progi Litija—Sv. Križ. Na srečo je Hranilnica, katere last je gospodarsko poslopje, delno krita z zavarovalnino. Prav tako tudi gospod Dolinar, ki je lastnik garaže. Sumijo, da je ogenj povzročil tat, ki je hotel iz bencinskega kotlička krasti bencin.

Za kožno boleznijo je umrlo več otrok, in sicer zaradi mazaštva vaškega padarja 83letnega Iva Brkića, v vasi Gornji Tramošnici pri Bosanskem Šabcu. Pri dveh družinah je zbolelo več otrok za kožno boleznijo, podobno garjam. Vaški padar je kmetom za nizko ceno napravil mažo, s katero so mazali svoje otroke. Otroci so pa pričeli kmalu krvaveti in so do zdaj že štirje umrli v strašnih bolečinah. Padarja so zaprli.

V snegu je zmrznil kmet Ilija Jelić iz Telovića pri Travniku v Bosni. Delal je v tovarni v Zenici in se je zvečer s plačo vračal k ženi in otrokom. Na sredi poti je pa zašel in zmrznil v snegu. Šele drugo jutro so ga že mrtvega našli kmetje.

Politični tednik

Konferenca Balkanske zveze v Beogradu se je pretekli teden končala. Zunanji ministri štirih članic Balkanske zveze so razpravljali o skupnih problemih, pred vsem pa o skupnem stališču do sedanjega evropskega konflikta. Razen tega je konferenca stremela za tem, da izboljša in poglobi razmerje med članicami Balkanske zveze in pa do soseds. Za konferenco, posebno pa za njen izid, je vladalo po vsej Evropi izredno zanimanje, kar dokazuje posebno to, da je prispelo v Beograd okrog 200 poročevalcev tujih listov. Konferenca se je končala v izredno zadovoljstvo vseh štirih zunanjih ministrov. Po konferenci so zunanji ministri podali zanimive izjave; poudarjali so solidarnost, mirno sodelovanje in soglasje Balkanske zveze. Na konferenci so sklenili, da bodo

OKVIRJI
za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,
KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova 4

Listek „Družinskega tednika"

Kitajski prerok

Na zapadu in severu Evrope in na Daljnem Vzhodu divja vojna. Medtem, ko so naše oči obrnjene na evropska bojišča, smo pa začeli izgubljati izpred oči položaj na Kitajskem in časopisi ne prinašajo z onega konca zemlje skoraj nobenih novic več. In vendar tam že dolgo divja huda vojna, proti njej so praske na francosko-nemškem bojišču za zdaj še igrača. Kitajci se »sinovom vzhajajočega sonca« junaško upirajo. Vsi narodi najdejo v urah stiske preroke, ki jim pomagajo. Kitajska ima za preroka slepca Mu-Wuja. Njegovo žalostno in slavno usodo opišimo v današnji zgodbi.

*

V vasi Sanshachenu, ki so jo opustošile bombe, je surova šala, spočeta v možganih japonskih vojakov, v eni noči spremenila ubogega prosjaka v dragocenega preroka, nabiralca branilcev domače zemlje.

Izprijeni humor nekaj roparjev japonske pehote je storil kitajski stvari veliko uslugo, ki je Japonce že ta čas drago stala.

Ko je vojna dosegla na dnu province Anhvej njegovo rojstno vas, je slepi prerok Mu-Wu od dne do dne teže izvrševal svoj poklic; mladi ljudje so odšli na fronto ali pa počasi odhajali v notranjost dežele.

Mu, slep od rojstva — bilo mu je tisti čas približno štirideset let — ni še nikdar odšel dalje od svoje rojstne vasi. Saj tako ne bi vedel, kam naj se obrne in nihče tudi ni mislil na to, da bi ga odpeljal s seboj. Nadaljeval je svojo borbo za vsakdanji kruh, kakor je vedel in znal; prerokoval je bodočnost starim materam in bogatim trgovcem, ki so se obotavljali, zapustiti deželo pred grozečo vojno. Naposled ga je beda prisilila, prosjačiti od vrat do vrat. Neko temno jutro so ga zbudile bobneče eksplozije, za njimi pa reglanje strojnic in streljanje iz pušk. Popoldne so prišle umikajoče se kitajske čete v vas in se zakopale v jarke. Prebivalci so zbrali svoje revno imetje in zbežali; ostalo je le nekaj starcev. Tudi Mu je ostal. In medtem, ko so nad njegovo glavo žvižgale granate, je slepec skušal pri vojakih s prerokovanjem zaslužiti nekaj novcev.

Ko so se nazadnje Kitajci morali umakniti, je šel Mu za njimi do revne kolibe. Tam se je stisnil v kot, kajti krogle so predirale tenke stene in šrapneli so sejali smrt nad streho.

Minili sta dve uri. Ogenj je prenehal tako hitro, kakor je začel. Tedaj je Mu mislil, da je prišel čas, ko lahko stopi ven, dvignil se je, pritipal do vrat, toda dalje ni prišel. S praga je slišal korake in glasove v njemu neznanem, tujem jeziku. Krik neke ženske, ki je prosila milosti. Pok. Drugi glasovi so klicali na pomoč. Novi streli. Mu-Wu je razumel: tam zunaj so Japonci pričeli moriti. Opotekel se je, počepnil nazaj v kot in pričakoval smrti.

Ni čakal dolgo. Čez nekaj minut je v kočo vdrl japonski oddelek... Bajonetova konica mu je opraskala ledja. Vzravnal se je. Trde roke so brskale po njegovih capah in izvlekle iz njih njegovo borno imetje. »Danes bom brez večerje!« je vzdihnil sam pri sebi.

Jezni zaradi pičlega plena, so ga Japonci vlekli ven in mu ukazali, naj teče. Sunki bajonetov so ga prisilili k teku; spodrsaval je v granatne luknje in se spodtikal ob razvalinah. Ob vsakem padcu je prosil milosti, toda Japonci so ga s suvanjem spet spravili na noge.

Padel je v jarek ob robu ceste. Tedaj so ga vojaki zvlekli k napajališču za vaško živino, polno usmrajene in ledene vode. Potopili so ga vanjo in ga potegnili spet ven. Gonja se je ponovila. Malo dalje je bila cisterna, napolnjena do roba s straniščnim gnojem, ki so ga kmetje potrebovali za gnojenje svojih polj. Mu se je pogreznil vanjo, z glavo naprej, v veliko veselje svojih mučiteljev. Vendar so ga pa spravili ven in ga vrgli v neko grapo, kjer je obležal. Dovolj zabave za tisti dan!

Zjutraj se je Mu osvestil; mimo je pridrdral voz na dveh kolesih, na njem je čepela kmečka družina s svojim pohištvom. Posadili so ga na kup, ga okrepčali in oblekli in Mu je na vozu spal do večera, dokler niso prišli do postaje, natrpane z begunci, ki so kakor on skušali priti v Hankov.

Naslednje jutro ga je odpeljal vlak. Mu si je dovolj opomogel, da je mogel premišljevati o svoji dogodivščini. Mislil je na to svojo utrudljivo pot. In ko je prišel v Hankov, je že imel svoj načrt.

»Ti japonski barbari so mene, kulturnega človeka in vedeževalca okradli in vlekli iz bivališča! Preganjali so me! Pustili so me ležati v ledeni grapi, kjer bi kmalu umrl! Ti tujci so psovali mojo domovino! Če so tako ravnali z menoj, so gotovo delali z drugimi rojaki isto, ali pa še slabše. Moja dolžnost je, da nekaj naredim, da rešim čast svoje dežele, sicer bo kitajski rod samo še rod sužnjev.

Takoj, ko je prišel v Hankov, je Mu-Wu začel delati. 10 do 12 ur je prerokoval bodočnost, potem pa sredi vse bolj in bolj mnogoštevilnih poslušalcev pripovedoval o svojem mučeništvu. Tako je zbral precej hitro dovolj srebrnega in bronastega drobiža, da je postavil svoj načrt na noge.

Oblasti so mu dale za spremljevalca nekega skavta in Mu je začel turnejo po vaseh, oznanjujoč sveto vojno. Njegov način je bil zelo preprost. Pred-

VSAK TEDEN DRUGA

Posadka našega parnika »Vidovdan« se je vrnila domov. Parnik je last Jugoslovanskega Lloyda in se je v decembru potopil v bližini Bornea, na poti z Japonskega proti Javi. Parnik se je potopil zaradi strahovitega viharja, ki je divjal dva dni. Posadka se je rešila in se je vkrcala na italijanski parnik »Conte Biancamano«. Zdaj so se z njim pripeljali domov.

Volkovi so raztrgali štiri tihotapce s tobakom. Tihotapci so vtihotapljali tobak čez bosanske hribe, kjer je zdaj zaradi visokega snega veliko volkov. Tihotapci so se sicer dolgo borili z njimi, vendar so jih volkovi raztrgali.

Debla oljk so zmrznila v Dalmaciji. Zaradi hudega mraza, ki je letos zajel našo Dalmacijo so ponekod zmrznila debla oljk in jih bodo morali posekati. Poleg tega je zaradi hudega mraza poginilo več koz. Ribe so popolnoma premrle in jih ribiči love kar z rokami. Zadnje dni so na tako lahek način nalovili veliko število rib.

Zemlja je zasula dva delavca v opekarni v Zg. Ložnici pri Žalcu. Delavca Franc Verdev s Plevne pri Žalcu in Pavel Malokrav s Polzele sta podkopavala zemljo v dolžini 6 metrov. Nad njima je bila poldrugi meter debela plast zemlje. Nenadno ju je zemlja pokopala pod seboj, da sta se zadušila.

17letni dijak se je ustrelil v Kragujevcu. Stanoje Pavlovič, dijak sedmega razreda gimnazije je prišel zjutraj še na videz dobre volje v šolo. Takoj drugo uro pa ni hotel pisati šolske naloge, temveč je čital časopis. Ko ga je razrednik pozval, naj piše nalogo, je vzel samokres in se vpričo vsega razreda ustrelil.

Netopirja je skuhala svojemu fantu samo da bi ji bil zvest. V Janigah, nedaleč od Djakova je Stana Štivičeva skuhala svojemu fantu čaj, v katerega je namešala tudi skuhanega netopirja. Ko je prišel zvečer k njej, mu ga je dala piti. Kmalu je pa fantu postalo močno slabo, tako da je omedlel. Takoj so mu izpraznili želodec, vendar je njegovo stanje še zmerom nevarno. Sprva so mislili, da gre za umor, zdaj je pa njegovo dekle povedalo, da si je hotela obraniti samo njegovo srce. Marja Taradjič je namreč bogat kmetski fant, v katerega je zaljubljenih več deklet. Zdaj je obljubil, da se bo poročil z revno Stano Štivičevo. Dekle se je pa tako balo, da svoje obljube ne bo držal, da mu je skuhala netopirja. Od starih ljudi je namreč slišala, da se potem fant dekletu nikoli ne izneveri.

Štirj metre širokega orla je ustrelil kmet v Djakovu blizu Osijeka. Ustrelil ga je na svojem dvorišču, kamor se je najbrže zatekel. Vsaka perutnica meri dva metra. Že v Djakovem mu ponujajo zanj 500 din. Kmet je prepričan, da bo dobil v Osjeku še več zanj.

Po nesreči je ustrelil svojega sina posestnik Milisac Živadinovič iz Resnika v bližini Kragujevca. Posestnik je šel na lov na divje race in je vzel s seboj svojega 12letnega sina. Ko sta prišla na ozemlje, kjer se navadno mude divje race, je deček stekel naprej, oče je pa polnil svojo puško. Po nesreči se je pa puška sama od sebe sprožila in zadela dečka v hrbet, tako da je na mestu izdihnil.

Svoji ženi je s sekiro razbil glavo Ivan Andrak iz Pojatna pri Zagrebu. Bil je velik zapravljivec in v vasi nepriljubljen. Zdaj se je seznanil z neko žensko iz sosedne vasi in je popolnoma zanemaril svojo družino. Te dni so našli njegovo ženo z razbito glavo pred vrati. Ugotovili so, da je Mara dobila več udarcev s sekiro po glavi in je bila takoj mrtva. Andraka so zaprli, čeprav umor taji.

40 ruskih ciganov se zaprli v Konjevratu pri Šibeniku. Cigani so zagrešili več tatvin v Rogoznici, od koder so odnesli 15.000 din v gotovini, drugih dragocenosti pa v vrednosti okrog 20.000 din. Orožniki so cigane odvedli v Šibenik.

Za 40.000 din nakradenega blaga so našli pri gostilničarju Imru Papu in njegovih sorodnikih v Somboru. Gostilničar je bil vodja velike vlomilske tolpe, ki je zagrešila lepo vrsto tatvin in vlomov. Dognali so, da je bil mož Papove hčerke Imre Bakoš iz St. Kaniže eden glavnih voditeljev. Zdaj so vse zaprli.

Štiri dni odrezana od sveta. Na Sljemenu pri Zagrebu je pred dnevi bil tak snežni metež da je zametel vse poti. Oskrbnika gostilne pri cerkvici sv. Jakoba bi zaradi tega kmalu od gladu umrla. Gostilna stoji precej na samem in je oddaljena nekoliko kilometrov od Doma mestnih uradnikov. Oba oskrbnika, 57letni Milan Marić in njegova žena Josipa si nista mogla pomagati. Marić je bolehen in ne zna smučati. Rešil ju je neki smučar, ki je slučajno privozil tod mimo. Šel je takoj po pomoč in tako rešil oba žalostne smrti. Zdaj prinašajo smučarji vsak dan hrano na smučeh, ker je še vedno toliko snega, da Marićeva ne moreta nikamor.

Dva tisočaka je izvabil lesnemu trgovcu Antonu Srbineku iz Selnice ob Dravi komaj 19letni Peter Krampel od Sv. Duha na Ostrem vrhu. Prišel je k trgovcu in mu dal pismo, v katerem ga njegov prijatelj Jarc Ivan iz Zgornjega Boča prosi za posojilo 1.000 din, češ da mu je nenadno umrl oče. Anton Škrbinek mu je verjel in mu dal kar 2.000 din. Drugi dan je seveda izvedel, da prijateljev oče še živi. Te dni je slučajno opazil steparja na cesti, prijel ga je in izročil policiji.

Ljubosumna žena je odgriznila svojemu možu nos. Trgovec Mihajlo Kovač iz Barilovića pri Karlovcu je šel pretekli teden v Karlovec po svojih trgovskih poslih. Zadržal se je s svojim prijateljem dalj časa v kavarni in je prišel okrog šeste ure zjutraj domov. Njegova žena, ki je nekje izvedela, da je bil njen mož v ženski družbi, ga je počakala s palico in ga začela pretepati. Ko ji je pa palico iztrgal iz rok, si ni znala drugače pomagati, ko da mu je kratko in malo odgriznila nos.

Vlak je odrezal obe nogi 30letni delavki Milki Abičevi iz Tržiča. Delala je v tovarni Inteks v Kranju. Ko se je popoldan vračala iz bifeja skupno z drugimi delavkami, zaradi goste megle ni videla prihajajočega vlaka in je prišla pod kolesje. Vlak ji je odrezal obe nogi in je bila na mestu mrtva.

15letni Jovo Milovac iz Podgreda pri Jajcu je skočil v 20 metrov globok prepad. Kaj je mladeniča napotilo, da si je na tako žalosten način vzel življenje ni znano. Njegovega trupla še niso mogli dobiti, ker je delo zaradi tolikega snega onemogočeno.

Enajst hudih ran je zadal svojemu očimu 21letni Franc Hrovat, iz Zagreba. Franc Hrovat je bil ljubosumen na svojega očima Lebinca in mu je očital, da zalezuje njegovo zaročenko. Kmalu sta se začela pretepati, Hrovat je napadel očima z nožem in mu zadal enajst hudih ran. Lebinca so rešili šele ljudje, ki so slišali njegove klice.

Če verjamete ali ne

Kmetice iz Drimkola prav na poseben način spodbujajo drevesa, da obrode dosti sadja. Tista drevesa, ki slabo ali nič ne obrode, spomladi ‚urečejo'. Vzamejo sekiro in gredo od debla do debla. Vsako neplodovito drevo trikrat potrkajo s sekiro, rekoč: »Rodi, ali te bom pa posekala!« Kmetice trdijo, da se sleherno drevo ustraši te grožnje in prihodnjo jesen zanesljivo obrodi...

*

Prav nenavaden dogodek so doživeli te dni kmetje iz Mionice. V Mionici živi 65letna starka Milena Stanojevićeva, starka, ki je bila deset let slepa, zdaj je pa na čudežen način spregledala. Milena je pred desetimi leti zaradi neke očesne bolezni izgubila vid. Slepa ubožica je bila na milost in nemilost prepuščena svojim sosedom, kajti imela ni bližnjih sorodnikov. Sosedje so se pa zavzeli zanjo in ji pridno stregli. Milena je pa bila kljub bolezni dobre volje in je trdno upala, da bo ozdravela. Bila je zelo pobožna, in je vsak dan molila k Bogu za vid. Te dni se ji je pa sanjalo, da ji je neki starček dejal, naj si štiridesetkrat namaže oči z oljem cerkvenega kadila. Milena je to storila. In ko si je poslednjič namazala slepe oči, je na lepem spregledala. Zdaj od vseh strani vro ljudje v Mionico, da bi videli ta čudež.

*

Charlie Chaplin, ki je v svojem zasebnem življenju že siv, starejši gospod, si je dal pobarvati lase temnorjavo. Njegovi občudovalci tega najbrže kar ne bodo mogli verjeti, kajti sicer je Chaplin zelo skromen in konservativen. Pravijo tudi, da se je spet zaljubil v Pauletto Godardovo, poslednjo svojo ženo, s katero se je pa bil že pred dobrim letom dni ločil. Te dni se je namreč pripeljal s Pauletto na neko veliko filmsko premiero v Hollywoodu, kar že nekaj pomeni...

200 ciganov je pričalo na leskovaškem sodišču. Lansko leto je vrvar Ibrahim Aćifović iz Leskovca zaprosil za roko lepe in mlade ciganke Grozdane Zakićeve. Ko je plačal zanjo, jo je s pomočjo brata odvedel. Toda mlada Grozdana mu je kmalu ušla k osemnajstletnemu Aćifu Vehtamenoviću, ki sta se že prej ljubila. Ibrahim je tožil Grozdaninega očeta, češ da mu je dal hčerko samo za tako dolgo, dokler ne bo dobil od njega denar. Pričalo je 200 ciganov. Grozdana je izjavila, da je pobegnila od Ibrahima zato, ker je bila lačna in gola. Sodišče je Zakića oprostilo, Ibrahima so pa zaprli.

300.000 din škode je povzročil ogenj na Pohorju. Iz neznanega vzroka je pričela goreti priljubljena planinska postojanka »Planinka« na Pohorju. Na srečo ni bilo ob požaru v koči nobenega planinca. Škoda znaša okrog 300.000 din. Koča je bila last podravske podružnice SPD v Rušah.

Na svatbi se je usmrtil starešina Alojzij Zamudnik iz Spodnjih Hoč pri Mariboru. Pri gostiji, ko so bili že vsi dobre volje, se je nekoliko sprl s svojo ženo. Žena je nato odšla v kuhinjo, Zamudnik je pa kmalu odšel za njo. Na mizi je pograbil nož in ga hotel zasaditi v ženo. Ko mu je pa žena pobegnila iz kuhinje, je sam sebi zasadil nož naravnost v srce. Obležal je na mestu mrtev.

Fantovski pretep na Ižanski cesti. Na pustno nedeljo je prišlo v neki gostilni na Ižanski cesti do prepira med fanti. Ko je vstopil v gostilno še posestnik Feliks Š. iz Črne vasi in je začel razgrete pivce miriti, se je pa vnel pravcati pretep. Takoj so se zabliskali noži. Feliksu Š. je nekdo z nožem zadal nevarno rano v vrat in v trebuh, prav tako so nevarno ranili tudi 36letnega posestnika Lojzeta V. z Ižanske ceste. Stane J. iz Črne vasi je pa dobil nevarne rane na glavi. Ranjence so prepeljali v bolnišnico in je njihovo stanje zelo resno.

Plast zemlje je zasula 30letnega viničarskega sina Rudolfa Žerjava iz Spodnjega Hlapja pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah. Delal je v vinogradu, ko se je nenadno privalila s pobočja velika plast zemlje in ga zasula. Delavci, ki so kopali v bližini, so mu hitro priskočili na pomoč in odkopali zemljo. V zadnjem trenutku so ga rešili, ima pa zlomljeno nogo.

Divji lovec strelial na lovskega čuvaja. Pred več dnevi so šli na lov v bližnji gozd trije kmetski fantje iz Motvarjevcev v Prekmurju. To so bili: Štefan Lenarčič, Adolf Janko in Ludvik Geca. Ko je čuvaj zaslišal streljanje, je prihitel in presenetil divje lovce. Medtem, ko sta prva dva ušla in pustila svoj plen, je Geca streljal na čuvaja Štefana Perša in ga ranil v obraz. Geca je bil kaznovan na eno leto in 5 dni zapora, Lenarčič in Janko pa samo na teden dni zapora.

Cigani oplenili vas Oboda v okolici Dubrovnika. Ko so bili pred dnevi kmetje na polju in je ostala vas skoraj prazna, je prišla skozi vas cela karavana ciganov in kradla po hišah. Odnesli so razne predmete in tudi denar. Ko so cigani, bilo jih je okrog 60, prišli v Dubrovnik, jih je policija zaprla. Našli so ukradene predmete, o denarju pa ni bilo več ne duha ne sluha.

Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima. V Beranah v zetski banovini sta se dva mlada kmetska fanta stepla za mlado in lepo Stanico Rakovićevo. Oba, Milija Ščekić in Miloš Šekularac, sta bila vanjo zaljubljena in sta jo hotela imeti za ženo. Ko je te dni šel Miloš s svati po Stanico, ga je Milija počakal s tovariši. Vnel se je prepir in pretep. Toda neki stari mož je predlagal, da naj ta spor rešijo po pregovoru. In res, Stanica se je poročila z nekim tretjim, Milija in Miloš sta se pa spet spravila.

Osebne vesti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Pavči Horvat, urad. banke Slavije, in gdč. Dragica Mahkotova; g. Slavko Hafner in gdč. Anica Dimiceva; g. Boris Sancin, inženir, in gdč. Nada Fajdigova; g. Alfred Biber in gdč. Liana Sancinova; g. Leon Furlan, in gdč. Silva Jančičeva; g. Luce Kremžar, inženir, in gdč. Nina Ravnikarjeva; g. Edvard Čerček, prof. v Novem mestu, in gdč. Marija Zupanova, urad. drž. bol. v Ljubljani; g. Slavko Zupan, urad. OUZD, in gdč. Anica Zupančeva, urad. OUZD; g. Avgust Grintal, trg. sotr. in član rad. orkestra, in gdč. Ivanka Galletova. V Celju: g. Jože Vernik, ključavničar, in gdč. Pavlina Pezdevškova; g. Ivan Zaveršek, pos. sin iz Zagrada, in gdč. Ana Volavškova, kuharica; g. Viktor Lednik, zas. urad. v Hrastniku, in gdč. Veronika Zafredova, zas. urad. v Celju. V Moravčah: g. Martin Urbanij, pos., in gdč. Minka Novakova. V Zagrebu: g. Albert Prodan iz Celja, in gdč. prof. Zlata Baričeva. V Stični: g. Janez Šemé, in gdč. Tončka Ceglarjeva. Pri sv. Barbari v Slov. goricah: g. Srečko Weingler in gdč. Amalija Mandlova. V Breznici: g. Viktor Slamnik in ga. Marija Černilčeva. V Veržeju: g. Alojzij Seršen, trg., gost. in pos., in Rozalija Kapunova iz Slovenj Gradca. V Stari Loki: g. Janez Kuralt, pos. v Radečah, in gdč. Ivana Avguštinova. V Rajhenburgu: g. I. Rupanič, mornariški kapetan I. razreda, in gdč. Katja Kolednikova iz Maribora. V Kamniku: g. Janez Mav, uslužbenec v smodnišnici, in gdč. Minka Hrastova, urad. sod. na Brdu pri Lukovici. Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: Katarina Knapičeva; Neža Kunstljeva; Franc Trost, učitelj; 88letna Ivana Rebekova; Ivanka Školova, zasebnica; Marija Tirbičeva; Marija Odarjeva; 73letna Marija Grobelnikova; 88letni Tomaž Lucin; Alojzija Čoševa; Nada Grošljeva; Sebastijan Čenčur, žel. urad. v pok. V Mariboru: 63letna Julija Bayerjeva; 58letna Marija Završnikova; 74letni Štefan Kobilansky, polkovnik v pokoju; 50letna Marija Fašmanova; 48letna Frančiška Kolarjeva; 40letni Konrad Čobec. V Radečah pri Skofji Loki: Mihael Jenko. V Zagrebu: 84letni Ljudevit Wieser, tiporaf. Pri sv. Lovrencu na Dravskem polju: Gizela Nadelsbergerjeva, učenka 1. razreda ljud. šole; 75letni Anton Pernat iz Zg. Pleterij. V Celju: 40letni Ivan Goličnik iz Ružmirja; Gustav Stiger, veletrgovec. V Ptuju: dr. Bela Stuhec, zdravnik. V Trebnjah: Lovro Anžič. V Radomljah: 72letni Janez Hribar. V Rušah: Jožefa Šinkova. V Kamniku: 77letna Franja Kendova, hotelirka. V Medlogu pri Celju: 75letna Marija Šolnova; 80letni Maks Lipovšek; 75letna Helena Šoparjeva; 80letna Helena Velerjeva. V Zagradu pri Celju: 84letna Frančiška Dobrotniškova. V Črnomlju: Eliza Mužinova. Naše sožalje!

proti prehladu
lahko vzamete 1–2
ASPIRIN
tablete
BAYER
Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin", temveč edino le „Bayer"-jev Aspirin
Ogl. reg. pod S br. 37692 od 22. XII. 1939.

ŽRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Tu bi morala šiba peti!

Zadnjič sem se peljala s tramvajem proti št. Vidu. Slučajno sem opazovala nekega fantička, ki je imel precej opravka s sedežem zraven sebe, misleč, da ga nihče ne opazuje. Zanimalo me je, kaj počne, zato sem še pozornejše pogledala, kaj šari po klopi.

In veste, kaj je delal? Imel je v rokah več risalnih žebljičkov. Zatikal jih je po dva in dva drugega v drugega, da so se trdno držali. En konec takšnega dvojnega žebljička je potisnil v klop, drugi, koničasti konec je pa molel iz nje in se sploh ni dal odstraniti, ker je bil s spodnjim žebljičkom trdno pritrjen v les. Fantu bi pač prijalo, da bi se kdo pošteno nasadil na te vražje žebljičke.

Tedaj je začutil, da ga gledam. Še preden sem ga mogla izročiti sprevodniku, je skočil na prvi postaji iz voza in tekel, kolikor so ga noge nesle.

Za takšne otroke bi morala pač šiba peti, da bi še naučili spoštovati tudi varnost svojih bližnjih in ne samo lastno! A. P.

PFAFF
ŠIVALNI STROJI
IGM
VOK
LJUBLJANA
TAVČARJEVA 7. TELEFON 2687

Z dežele

Kakor povsod, imamo tudi pri nas za Sotlo letos veliko snega, tako da je onemogočil ves promet z avtomobili, čeprav so ceste s plugi zorali.

Kljub temu je pa pred dnevi poskusil neki tovorni avto tod mimo. Po ravnem je še šlo, a v breg nikamor niso mogli. Izposodili so si pri nekem kmetu konja, ki ga je spremljal majhen hlapček. Konja so vpregli spredaj. Ko je šofer pognal motor, je tudi hlapček pognal konja. Vendar pa uboga suha žival ni zmogla tolikšnega napora. Začeli so jo pretepati. Naposled je konj s poslednjimi močmi potegnil, pri tem strgal verigo, in z vso silo padel po tleh.

Za plačilo so ga pa na videz boljši gospodje pričeli še bolj neusmiljeno tepsti. Konj jim je naposled srečno ušel. Hlapček, ki je še čakal, je tudi par krepkih dobil za plačilo. Jokajoč se je brez slehernega drugega plačila vrnil za konjem domov.

Prosim vas, ali je to početje podobno človeku, ki ima pamet in je izobražen? Ali je kmet res metla, ki z njo lahko vsakdo pometa?

M. R.

---

stavljal se je za vedeževalca in zbiral okrog sebe staro in mlado, kajti kitajski vaščani se ob vsaki priložnosti radi zgrnejo okrog pripovedovalca.

»Vidim na vaši zvezdi,« je dejal vaščanom, »da je vaša usoda v ozki zvezi z usodo zmage naše dežele v tej vojni. Ne obotavljajte se: oni, ki so še pri močeh, morajo iti v boj zoper japonske barbare!«

Da bi dal svojemu prerokovanju več sile, je pristavil, da bo Kitajska zanesljivo premagala japonske napadalce. In za potrdilo svojega zaključka je citiral Lin-Po-Wena, enega najslavnejših kitajskih zvezdoslovcev:

»Pred približno šest sto leti je pisal naš veliki prerok Lin-Po-Wen, ki je bil pod vlado cesarja Čuhungvuja dvorni astronom, da bo lepega dne pošastni vrag, ki bo prišel z one strani morja in poplavil to deželo miru in blagostanja, prinesel na Kitajsko smrt in uničenje. Ker pa slabo ni še nikoli moglo popolnoma premagati dobrega, se bodo potomci ustanovitelja dinastije Ming dvignili v svoji neukrotljivi razjarjenosti in osvobodili zemljo čeljusti tega vražjega napadalca.«

Mu je kmalu dosegel uspeh. Če že citati niso bili posebno razumljivi njegovim poslušalcem, sta pa slepčeva gorečnost in odkritost, ko je pripovedoval o svojem mučeništvu, o katerem je dejal, da bi bilo lahko mučeništvo tudi onih, ki so ga poslušali, zbudilo pri poslušalcih globoko navdušenje. Kitajci, ki se zde marsikateremu Evropcu precej omejeni, so v resnici zelo bistre glave. Pameten poziv za uresničitev njihovih zmožnosti, in sicer od strani bitja, ki mu verjamejo, vselej najde odmev v njih srcih. In ko se kdaj odločijo za kakšno stvar, jo branijo proti vsakomur. Potujoč na dvokolesnem vozu, v katerega sta vpregla osla, sta Mu-Wu in njegov spremljevalec odšla propovedovat patriotizem, narodno edinost in sveto vojno. Po mestnih trgih poučuje Mu-Wu narod o svojem delu in zbira denar za nova propagandna potovanja. Če ga kdo vpraša, koliko mladih ljudi je že zbral za narodno vojsko, odgovori vselej isto:

»Ne vem; saj veste, da nisem dober matematik! Y wan morebiti, morebiti lian wan (morebiti 10.000, morebiti 20.000).«

Njegov pomočnik, ki pravi, da vodi točen račun o Mujevem delu, trdi, da je dosegel njegov slepi vodja vsaj 5.000 prostovoljev za Čangkajškovo armado.

*

Mu je za svoje delo sprejel odlikovanje iz rok samega maršala Čangkajška, ki mu je podelil poleg tega še častniški naslov. Isto čast je pred nekaj leti, pri prvi kitajsko-japonski vojni, doživela mlada Kitajka Hang Hui-Min, znana kot kitajska Jeanne d'Arc, ker je med treskanjem bomb razvila prapor »Sinjega neba« in »Belega sonca« in ga ponesla obleganemu »Bataljonu smrti«.

Umrl je človek, ki je iznašel križanke

Capetown, februarja.

Na svojem posestvu, nedaleč od Capetowna v južni Afriki je umrl Viktor Erwill, iznajditelj križank.

Viktor Erwill je bil nekdaj bogat posestnik na Angleškem. Neko noč se je vračal s svojo ženo z gostije. Čeprav je bil pijan, je sam šofiral svoj razkošni avto. Vozil je z veliko hitrostjo in se je zaletel v drevo. Viktor se je nevarno potolkel, njegova žena je obležala mrtva, avto se je pa popolnoma razbil.

Sodišče je Erwilla obsodilo na pet let ječe, češ da je kriv ženine smrti. Ves nesrečen je Viktor prosil, da bi smel svojo kazen prestati daleč od svojega rodnega kraja. Sodišče je ugodilo njegovi prošnji in ga poslalo v zapore v Capetown.

V zaporu so ga dodelili skupini kaznjencev, ki so se spodobno vedli in so zato kmalu dobili velike olajšave. Dovolili so mu, da je v prostem času lahko knjige bral. Ker je pa kaj kmalu prečital vso kaznilniško knjižnico, je poskušal na vse načine, kako bi si skrajšal čas. Sedel je po več ur pri nekakšnih risbah in se ni prav nič menil za opazke svojih sojetnikov in paznikov. Vsi so že mislili, da ni pri pravi pameti.

Lepega dne je Erwill poslal nekemu angleškemu listu eno izmed svojih čudnih risb na ogled. Na veliko presenečenje vseh njegovih sojetnikov je list njegov prispevek sprejel in objavil. Zdaj šele so njegovi tovariši izvedeli, da je Erwill iznašel neko posebno vrsto ugank, tako imenovano križanko. S temi ugankami je Erwill kmalu zaslovel in tudi lepe denarje je z njimi zaslužil. Ko je odšel iz zapora, je bil spet velik bogataš.

Čeprav je imel Erwill dovolj denarja, se ni nikdar več vrnil na Angleško. Kupil je v bližini Capetowna veliko posestvo in na njem precej samotarsko živel. Zdaj je umrl in je vse svoje imetje zapustil sirotam.

Ločila in poročila se je v 12 minutah in 5 sekundah

Newyork, februarja.

Američanka gospa Henry Essaxova je pred dnevi postavila svojevrsten rekord v prav tako nenavadni vrsti športa.

Ko je v mestu Los Wegasu v Kaliforniji dobila ločitev, je takoj pohitela na občinski urad, kjer izdajajo poročne listine. S to dragoceno listino je tekla na sodišče, kjer jo je že čakal John Jagg, s katerim se je hotela poročiti. Za vso to pot je porabila 12 minut in 5 sekund.

V Kaliforniji je že preje neka gospa poskušala postaviti podoben rekord, toda čas, ki ga je zato porabila, je znašal že 13 minut in 30 sekund.

Gospe Henry Essaxovi se za zdaj še ni bati, da bi jo kdo prekosil.

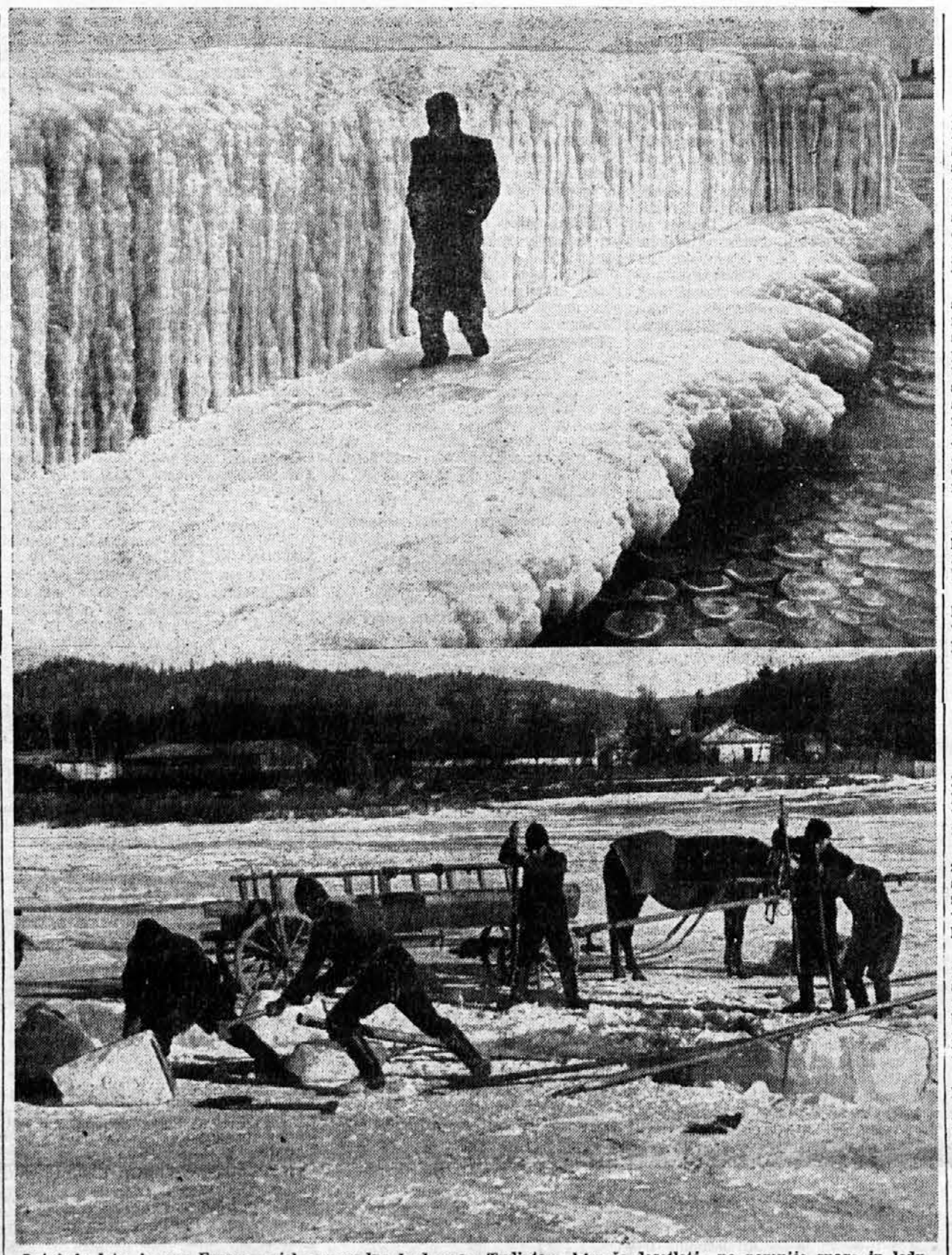

Letošnje leto je vso Evropo zajel nenavadno hud mraz. Tudi tam, kjer že desetletja ne pomnijo snega in ledu, je bilo obojega na prebitek. Na gornji sliki vidimo del pristanišča Constanze ob Črnem morju, kjer je led velika redkost. Na spodnji sliki vidimo pa, kako ribiči žagajo in sekajo debele plasti ledu na poljski reki San.

Poravnajte naročnino!

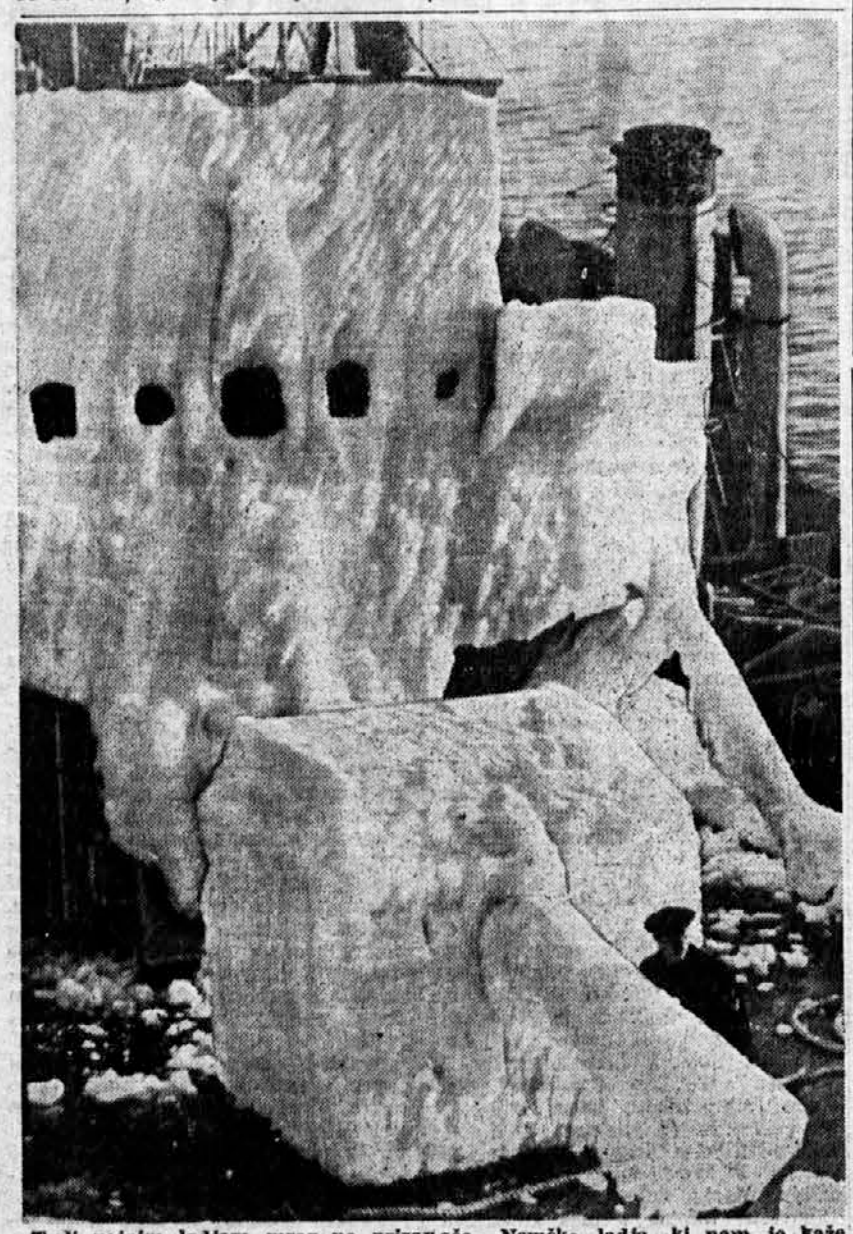

Tudi vojnim ladjam mraz ne prizanaša. Nemška ladja, ki nam jo kaže gornja slika, se je te dni vrnila v svoje pristanišče v debelem ledenem oklepu. Poveljniški mostiček in top pred njim sta popolnoma zaledenela.

Po dolgem iskanju našla brata

Newyork, februarja.

V Newyorku se je neki mladi Sved dolgo preživljal z vsem mogočim delom. Toda sreča mu ni bila mila.

Kot mlad kmečki sin je poln upanja odpotoval iz svoje domovine v Ameriko. Mislil je, da bo kar na lepem zaslužil cele kupe denarja.

Mnoga razočaranja so mu pa vzela ves pogum. Bil je tako potrt, da ni nič več pisal ne staršem in ne sestram.

Zaskrbljeni starši so ga povsod iskali in izpraševali pri oblasteh po njem. Toda ves trud je bil zaman. O nadobudnem sinu ni bilo ne duha ne sluha.

Lepega dne se je pa njegova sestra odločila, da bo sama, na lastno pest poiskala brata. Odpeljala se je v Newyork in je tam poizvedovala za njim. Zglasila se je pri oblasteh, šla je k vsem švedskim družinam, živečim v Newyorku, toda nihče ga ni poznal.

Ko je hotela obiskati nekega rojaka, ji je, prav ko je vstopala v avtobus, padla iz rok denarnica. Vse, kar je bilo v njej, se je skotalilo po tleh. Tedaj je priskočil neki plavolas mladenič in ji pričel pobirati predmete, raztresene po tleh. Ko je mladi mož zagledal švedski denar, se je zdrznil. Švedski denar? Ogovoril je po švedsko dekle, ki se je zelo začudila, ko ji je udarila na uho domača beseda.

Pričela sta se živahno pogovarjati. Na lepem sta si pa padla okrog vratu in se vsa srečna objela. Postrežljivi neznanec ni bil nihče drugi, kakor njen brat, ki ga je tako dolgo zaman iskala...

Nenavadna plodovitost kanadskih mater

Newyork, februarja.

Kanada ima deset milijonov prebivalcev. Čeprav živi po ostalih celinah dve stokrat toliko ljudi, se rodi v Kanadi največ dvojčkov, trojčkov in — kakor vemo — celo peterk.

Z znanimi kanadskimi peterkami pa tekmujejo štirje pari dvojčkov, ki jih je rodila v petih letih 32letna gospa Duyeva.

Najbolj zanimivo je to, da se je v vseh primerih rodila najprej deklica, popolnoma zdravo dete. Šele nekaj ur nato se je rodil deček, skoraj vselej zelo slaboten in nežen. Za te zapoznelčke so bili zdravniki vselej v skrbeh. Toda počasi so se dečki popravili in so vsi dvojčki še danes čvrsti in zdravi.

Za ta nenavaden primer so se zanimali tudi zdravniki. Pregledali so rodovnik prednikov obeh zakoncev, in so ugotovili, da ni imel prav noben prednik dvojčkov. Doslej še niso dognali vzrok plodovitosti gospe Duyeve.

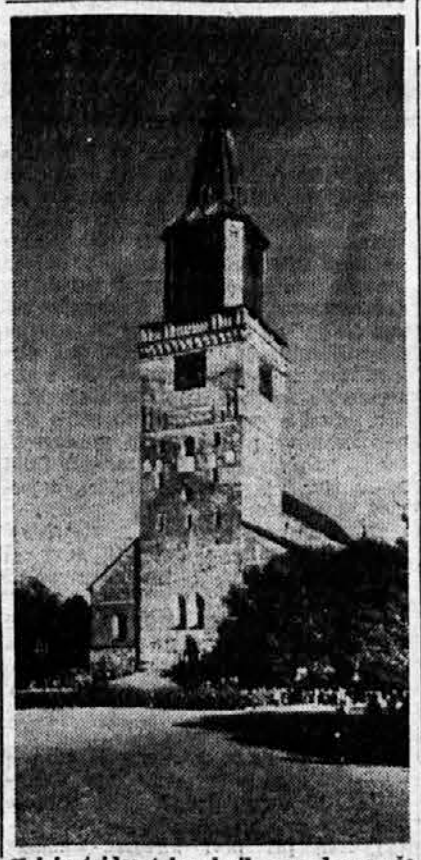

Tri in trideset bombnih napadov so že izvršili ruski letalci nad drugim največjim mestom Finske Abom. Bombe so hudo poškodovale staro zgodovinsko cerkev, ki jo vidimo na sliki.

Maščevanje mladega peštanskega slikarja

Budimpešta, februarja.

Pred peštanskim sodiščem se je moral pred kratkim zagovarjati neki slikar, obtožen zaradi razžalenja časti. Slikar je namreč na neki razstavi razstavil sliko z napisom: »Slika domišljavca«. Takoj drugi dan je pa na razstavo prišel ves razjarjen neki gospod, ki je zahteval, naj sliko takoj odstranijo z razstave, ker je za las podobna njemu. Ker slikar tega ni hotel storiti, ga je tožil.

Na sodišču je slikar povedal, da je sliko naslikal po naročilu tožitelja, ki mu je bil tudi model. Ko je pa bila slika gotova, je gospod ni hotel kupiti, češ da ni dobra. Poleg tega pa tudi honorarja ni hotel plačati. Zato se mu je slikar maščeval in je razstavil sliko na razstavi in pod njo napisal sumljivo pojasnilo. Na srečo je imel slikar potrdilo, v katerem mu je tožitelj tedaj, ko mu ni hotel plačati slike, izjavil, da mu slika ni prav nič podobna.

Sodišče sicer ni ugotovilo, kakšna je podobnost med sliko in originalom, pač je pa slikarja obsodilo zaradi zlega namena, škodovati ugledu svojega bližnjega.

Naposled se je gospod odločil in sliko kupil, da bi se izognil novim nevšečnostim. Tako je pa slikar vseeno prišel na svoj račun.

Psihologija obiskovalcev kina

Newyork, februarja.

Glavni vratar enega največjih newyorških kinov, gospod John Judah, se poleg svojega poklica bavi še s proučavanjem psihologije občinstva, ki zahaja v kino.

Iz predmetov, ki jih ljudje puste ležati po tleh, lahko pove, kakšen film so tisti dan vrteli. Če leže pod stoli zmečkani kosi papirja programov in vstopnic, so zanesljivo vrteli razburljiv film, ki je pretresel občinstvo.

Če je pa po tleh polno drobnega prahu pudra, so najbrže vrteli žalosten film, kajti obiskovalke so si morale napudrati svoje noske, da so zabrisale sledove solz. Če pa leže po tleh rdečila za ustnice, so gledali gledalci ljubezenski film...

Kadar pa leže po dvorani razni predmeti, kakor dežniki, torbice in podobno, tedaj je prepričan, da so se ljudje do solz nasmejali kakšni veseloigri in pri tem pozabili na vsakdanjost z vsemi njenimi nevšečnostmi.

Iznajdljivi zobni zdravnik

Čikago, februarja.

Že od nekdaj so se zobni zdravniki najbolj bali otroških pacientov. Kako dolgo traja, preden spravi zobni zdravnik otroka na stol in ga na njem tudi obdrži! Prav zato je neki zobni zdravnik iz Čikaga prišel na prav nenavadno zamisel. Vedel je, da se otroci najbolj prestrašijo, ko zagledajo mizo z raznimi zobozdravniškimi pripravami; zato je nasproti operacijskega stola razpel filmsko platno.

Takoj ko je otrok stopil v »mučilnico«, je zobni zdravnik že začel predvajati na platnu kakšno zabavno zgodbico, kakršne otroci posebno radi gledajo. In mali pacienti so se tako zaverovali v film, da jih je zobni zdravnik lahko mirno posadil na stol in nemoteno opravil svoje delo. Prej se je zobnemu zdravniku često zgodilo, da ga je takšen pacientek ugriznil v roko. Zdaj pa spričo lepih sličic na steni otroci popolnoma pozabijo na bolečine.

Letalski napad na morske pse

Madras, februarja.

V mestu Madrasu ob vzhodni obali Indije se neka letalska družba pripravlja na velik letalski napad, in sicer na morske pse, ki ogrožajo bengalsko obalo.

V Bengalskem zalivu je namreč nešteto teh morskih roparjev, ki delajo veliko škodo ribičem in sploh vsej pokrajini ob obali. Morski psi celo manjše ribiške ladje zasledujejo in jih skušajo prevrniti s svojimi močnimi plavutmi. Zdaj bodo skušali z bombami pokončati in pregnati te nevarne morske zveri.

Izpiti v srednjem veku

V srednjem veku so menda bili dijaki v Parizu zelo nevarni. Še danes namreč lahko beremo iz tistih časov nekatere policijske odredbe, ki jih je moralo izdati pariško sodišče, da tako obvaruje miroljubne meščane ropanja in nadlegovanja študentov. Ponoči so bile namreč pariške ulice polne oboroženih in zakrinkanih študentov.

Zanesljivo so se tudi profesorji zelo bali svojih lastnih učencev. Kot dokaz, da bo to držalo, so našli uredbo pariške univerze, ki zahteva, da vsak študent pred izpitom priseže, da se v primeru, če izpita ne bo napravil, ne bo maščeval nad profesorji in nad izpitno komisijo.

Kako je neki Američan prodal svojemu sodržavljanu Nelsonov spomenik

Los Angeles, februarja.

Pred kratkim je umrl v Los Angelesu neki Arthur Pherguson s primkom »najspretnejtši ameriški trgovec«. Sklepal je zelo obsežne kupčije, toda zraven je tudi pošteno sleparil.

Svojo prvo kupčijo je sklenil v Londonu, kjer se je slučajno spoznal z nekim ameriškim milijonarjem. Pherguson je v Londonu precej kvartal in zaigral naposled ves svoj denar. Da je lahko plačal hotelski račun, je prodal nekemu bogatemu Američanu svojo dragoceno uro in briljantni prstan. Bogati Američan je tiste dni hodil po muzejih in je hotel poslati v Ameriko za spomin kakšno posebno znamenitost. Hotel je imeti kakšno lepo umetnino ali pa slavno starino. Prosil je Phergusa, da bi on to uredil zanj.

Pherguson se je tedaj nečesa izredno zvitega domislil. Ponudil se je Američanu, da mu bo pomagal pri kupčiji. Napotil se je na Trafalgar-Square, kjer so delavci ravno čistili ogromni Nelsonov spomenik.

Pherguson je podkupil delavce, rekoč jim, naj reko njegovemu prijatelju, da bodo spomenik Nelsona, ker je že star nadomestili z novim. Drugi dan si je Američan ogledoval spomenik in delavci so ga res potegnili. Pherguson ga je nagovarjal naj on kupi ta spomenik. Američan je že v duhu videl ta kip v svojem parku. Spomenik je bil res mojstrsko delo, zato je bil tudi zelo drag. Stal je več ko milijon dinarjev. Američan je plačal to vsoto Phergusonu po pogodbi, ki so jo sklenili pri nekem njegovem prijatelju.

Teden dni pozneje so vsi londonski listi pisali o nekem Američanu, ki je pred Nelsonovim spomenikom naredil pravi, pravcati škandal. Trdil je, da je ta spomenik kupil in je kazal pogodbo. Oblasti so ga spravile v bolnišnico za duševno bolne, misleč, da je znorel... Ko je naposled dokazal resnico, je Phurguson že odnesel pete...

Vsi Američani bi se lahko hkrati vozili z avtomobili

Newyork, februarja.

Po statistiki avtomobilskega kluba v Newyorku, je v Združenih državah v prometu natanko 26 milijonov avtomobilov. K temu pa niso prišteli tovornih avtomobilov, motorjev, avtobusov in traktorjev. Ker ima vsak avto povprečno pet sedežev in je v Združenih državah 130 milijonov prebivalcev, bi se lahko vsi prebivalci hkrati vozili z avtomobili. Kaj takšnega gotovo ne bi mogli reči o nobeni drugi državi na svetu.

Dvojčki - letalski strežnici strežeta potnikom v ameriških letalih

Newyork, februarja.

Ameriška letalska družba »United Air Lines«, se je odločila, da bo popotnikom v svojih letalih dala kar največ udobja. Letala te družbe imajo prostora za 52 oseb. Zato sta se pa Jane in Betty Murayevi, dve lepi dvojčki, ponudili družbi za letalski strežnici, češ da tako velika letala, kakor njihova, zanesljivo potrebujeta dve strežnici. Ta zamisel je bila družbi takoj všeč. Obe dvojčki so izvežbali za službo letalskih strežnic.

Včasih prej se je namreč zgodilo, da je temnolasa Gladys nekomu bolj ugajala ko plavolasa Daisy. Tako je imela ena strežnica več dela ko druga. Zato sprejema ta družba odslej v službo samo še sestri-dvojčki za letalske strežnice, ker sta si tako podobni, da je gostom pač vseeno ali jih postreže Jane ali Betty.

Najmlajša klepetulja na svetu

Budimpešta, februarja.

Na Madžarskem živi neki fenomenalni otrok, dekletce, ki je že s tremi meseci znala govoriti. Zdaj, ko ji je komaj leto dni, se lahko pogovarja z odraslimi ljudmi in se tudi kar strokovno izraža.

Ta nenavaden primer opazujejo zdravniki, toda še nihče ni mogel ugotoviti pravi vzrok te dekličine sposobnosti.

Moč avtosugestije

Berlin, februarja.

Neki zdravnik je s pomočjo navadnega električnega zračnika svojemu pacientu odpravil bradavice.

Znano je, kako veliko moč ima na naše telo avtosugestija. Tako vemo, da so že pred kratkim odpravljali bradavice z raznimi čarovnijami. Razne čarovnice so s pomočjo avtosugestije vplivale na človeške možgane in zbudile v njih moč, ki je ugodno vplivala na zdravljenje raznih bolezni.

Pred kratkim so v Berlinu doživeli zanimiv primer, ki je spet potrdil moč avtosugestije. Zdravnik je zdravil nekemu pacientu bradavice z röntgenskimi žarki, in sicer z uspehom. Ko je pa lepega dne pacient spet prišel k zdravniku, je bil röntgenski aparat pokvarjen. Tedaj je zdravnik vklopil navaden električen zračnik. Pacient, ki aparatov ni poznal, tudi zamene ni opazil in je bil prepričan, da zdravi zdravnik bradavice z röntgenskim aparatom. Zdravnik je iz znanstvene radovednosti še dalje zdravil bolnikove bradavice z navadnim zračnikom, in res so v njegovo veliko zadoščenje lepega dne popolnoma izginile.

Prijatelju daroval kos kože, da so mu zakrpali obraz

Genova, februarja.

V nekem podjetju v Genovi je lani nastal ogenj. Neki mladi inženir je rešil iz plamenov svojega prijatelja, predstojnika tehniškega oddelka.

Mladi inženir je dobil hude poškodbe po obrazu. Da se mu odškoduje, je prijatelj daroval kos svoje kože, ki so mu jo zdravniki vzeli z najdebelejšega dela telesa. Operacija se je posrečila.

Prijateljstvo med inženirjem in ravnateljem se je pa zadnji čas ohladilo in predstojnik tehničnega oddelka je zahteval, naj mu inženir vrne kožo ali plača sto tisoč lir odškodnine. Svojo zahtevo je utemeljil tako, da ga operirano mesto vselej, če se vreme izpremenja, zelo boli.

To zamotano zadevo bo razsodilo sodišče, ki bo najbrže skušalo nekdanja prijatelja pobotati, kajti nova operacija bi pač le težko uspela...

Pohabljenci so pogosto bogataši

London, februarja.

Znano je, da ljudje pogosto kar radi gledajo pohabljence, ki jim narava pri rojstvu ni bila naklonjena. Dvojčki, pritlikavci, velikani zaslužijo pogosto na račun človeške radovednosti velikanske vsote denarja. Neka Irka po imenu Steffersova je zaradi svojega velikanskega nosu imela veliko število občudovalcev. Imenovali so jo tudi: »Dama s prašičjem rilcem«. Kljub svojemu rilčastemu nosu je izvrstno živela in se je celo poročila. Ko si je prislužila dovolj denarja, je živela od svojih prihrankov v Dublinu. S svojim premoženjem je zgradila lepo bolnišnico. V bolniški sprejemnici ni visela samo njena slika, temveč celo korito, ki si ga je obesila okrog vratu, kadar je nastopala, da je iz njega lahko jedla.

Siamska dvojčka sta bila prav tako zelo bogata. Oba dvojčka Chang in Eng sta dolgo popotovala po svetu in zaslužila ogromno denarja. Naposled sta se za stalno naselila v Združenih državah. Kupila sta veliko posestvo v Južni Karolini in udobno živela. Kmalu sta pa zaradi državljanske vojne v Združenih državah izgubila vse svoje imetje in morala še drugič na popotovanje. Spet se jima je posrečilo, prislužiti veliko denarja. — Drugi dve »siamski dvojčki« Jožefa in Roza Blatzetovi sta zapustili po svoji smrti okrog 2,000.000 dinarjev in še posestva na Češkem.

Velikani in pritlikavci pogosto tudi zaslužijo ogromne vsote. Velikan Patrick Potter je bil bogataš. Ves svoj denar je razdal v dobrodelne namene; zidal je tudi razne domove. Tudi pritlikavec Jožef Boruslavski se je kmalu umaknil s pozornice. Včasih, ko so bili Liliputanci še velika redkost, so zaslužili lepe tisočake in so kmalu obogateli, da jim ni bilo treba nastopati v cirkusih do pozne starosti.

Raznovrstne nezgode

Na Silvestrovo ponoči sta ušla dva nemška ujetnika iz nekega angleškega taborišča. Po dolgem tavanju po snegu sta naposled prišla na glavno cesto. Vsa izmučena sta ustavila neki avtomobil.

Prosila sta šoferja, da bi ju kos poti peljal, češ da sta zelo utrujena. Šofer ju je rade volje vzel seboj.

Bil je namreč policijski častnik, ki je imel nalog, da izsledi oba ubegla ujetnika.

*

V Detroitu (USA) je 19 rudarjev napravilo skušnjo za policijske podčastnike. Ko so zapustili policijsko predsedstvo, so opazili, da so bili svoje avtomobile postavili na napačni strani ceste. Nobeno izmikavanje ni nič zaleglo. Vsi brez izjeme so morali plačati občutno globo.

*

Občinski svet mesta Oklahoma (USA) je dal postaviti na več krajih po mestu deske z napisom: »37 dni brez smrtne prometne nesreče«.

Neka Mrs. Leda Pruiettova je s kolesom zavozila v tako desko in se potolkla. Tožila je mesto za odškodnino in je tudi dobila 75 dolarjev (3.400 dinarjev). (»Basler Nachrichten«)

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapecirano pohištvo

ŽIMO samo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

Naša žima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrho z najmodernejšimi stroji in aparati. Odklanjajte žimo iz prepovedanih šušmarskih obratov, ker je slabo in nehigiensko izdelana, ni desinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! **Naše cene so najsolidnejše!**

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Ne samo Lukul, znani rimski sladokusec iz časov pred Kristusom, temveč tudi drugi Rimljani so znali ceniti vse dobro za pod zob. Kajpak so bile med njihovimi delikatesami tudi nekatere, za naše pojme kaj nemogoče stvari. Tako so bogati Rimljani posebno cenili ščurke. To golazen so nekaj dni krmili z moko, potlej so jih pa spražili in postavili na mizo pražene ali pa z okusno, pikantno omako. Dober tek!

*

Ko je svetovni popotnik Marco Polo prišel s svojima bratoma leta 1295. po petletni odsotnosti domov v Benetke, ni njegovemu pripovedovanju o čudovitih deželah, ljudeh in doživljajih na neznani zemljini nihče verjel. Nekóč so bili pa vsi trije bratje povabljeni na slavnostno pojedino. Oblekli so se v dragocene obleke azijatskega kroja iz temnordeče svile. Na lepem so pa dragocene obleke zamenjali s svojimi popotnimi vrečevinastimi oblekami. Potlej so te dragocene obleke prerezali in po mizi se je streslo vse polno rubinov, safirov, diamantov, smaragdov in drugih dragih kamnov. Odtlej ni nihče več dvomil o resničnosti njihovih poročil s potovanja po neznanih deželah in nihče ni več dvomil v istovetnost bratov Nicola, Matheja in Marca Pola.

*

Evropejci, ki so imeli kdaj priložnost videti prireditve krotilcev kač v Indiji, mislijo, da kače krotijo s piskanjem na piščali. Zvok teh piščali naj bi kače tako omamil, da bi začele plesati. V resnici je pa vzrok kačje pohlevnosti čisto drug. Krotilci jim namreč pred predstavo dajo gristi neko trdo opeko, pri čemer se žival rani. Po večkratnem poskusu je žival že zelo utrujena in se brani še ugrizniti v kamen. Zato postane tako razdražena, da se začne zibati sem in tja; ker krotilec na moč hiti piskati na piščal, gledalci mislijo, da se kača ziblje po njegovih zvokih, v resnici mora pa krotilec igrati tako, kakor se kača ziblje sem in tja.

*

Lahko si mislite, da mora kit razviti velikansko silo, da se s svojim ogromnim telesom prebije skozi valove. Tako znanstveniki cenijo, da pri hitrosti 16 kilometrov na uro razvije hitrost približno petdesetih konjskih sil, pri hitrosti približno 43 kilometrov na uro pa 500 konjskih sil. Čoln na vesla s posadko osmih mož pa doseže hitrost skoraj dvajset kilometrov na uro in porabi zato komaj dve konjski sili.

*

Skoraj vsi Indijci so fantastični pristaši kakšne verske sekte, saj je znano, da je v Indiji izredno veliko verskih sekt. Kljub temu so pa pristaši posameznih verskih sekt izredno strpni med seboj. Če Indijec sreča kakšnega tujca, ga ne vpraša, od kod je doma ali od kod je prišel in kam gre, ali pa, kakšen je njegov poklic, temveč ga vpraša, kakšne vere je. Ne glede na to, kakšen odgovor dobi, se Indijec tujcu vljudno prikloni in ga vpraša: »In kako se počutijo zdaj vaši bogovi?«

*

V sedemnajstem stoletju so nekateri znanstveniki trdili, da se v možganih kadilcev, prav tako kakor v dimnikih, nabira počasi precej debela plast saj. Zaradi te trditve je nastal pisarski boj med pristaši in nasprotniki kajenja, ki so napisali dosti debelih knjig za in proti tej trditvi.

*

Divje race svoja gnezda ne gradijo pri vodi na ravnih tleh, temveč na vejah dreves, kajpak ne prav visoko nad zemljo. Ko se pa samici zazdi potrebno, da svoj rod nauči plavati, s kljunom zgrabi svoje mladiče in jih nese k vodi. Tam jih kratko in malo potopi pod vodo, tako da se morajo sami, hočeš nočeš, naučiti plavati, če nočejo poginiti. Kakor vidimo, so se moderni učitelji plavanja naučili svoje koristne metode očitno pri divjih racah.

*

Nikar ne mislite, da je poljub od pamtiveka samo dokaz nežnih čustev. Tudi stari Rimljani so ga poznali, uporabljali so ga pa čisto v druge namene. Svojim ženam so namreč prepovedali piti vino. Če so pa hoteli svoje žene preizkusiti, ali so jih ubogale ali ne, so jih poljubljali na usta in okusili ali so pile vino ali ne. Stroga preizkušnja!

Novela „Družinskega tednika“

V PREDPUSTNI NOČI

NAPISALA G. KELEMENOVA

Marjola pleše. Živordeče namazane ustnice ima, lahkoten zapeljiv nasmeh, nagle mladostne gibe in oči, polne pričakovanja. Nocoj je Marjola indijska princesa. Dvorane okrog nje so začarane v tuje pokrajine, stene izginjajo pod fantastičnim okrasjem — tu se dvigajo nasadi pinij nad sončnim nabrežjem Riviere, tam se širi bledorumena egiptovska puščava, za njo se pa temno odraža pragozd otokov Fidži... Marjola bi še sama kmalu verjela, da je prišla iz daljnih, daljnih dežel in tukaj, v novem okolju išče novih ljudi. Pleše z nekim dominom, z mandarinom, s španskim plemičem — neprestano se je oklepajo nove roke.

Na balkonu stoje neki Marjolini prijatelji in jo opazujejo.

»Saj si danes neutrudljiva, princesa!« ji zakliče eden izmed njih.

»Ali se nočeš nekoliko odpočiti?«

»Ali hočeš piti?« jo sprašujejo drug za drugim.

Marjola pa odkima s svojo temno glavico, se zasmeje in pleše dalje, lahkotna, vesela in razigrana, prisluškuje glasovom, ki se ji laskajo, gleda obraze, ki se sklanjajo nad njo, toda nobenega ni, ki bi vabil za vedno. Marjola jih zapusti, pleše dalje, hiti od drugega do drugega, iz ene dvorane v drugo; visoke vitke noge se lagodno upogibajo v počasnem ritmu zaljubljenega tanga, živordeče ustnice vabijo, toda pričakovanje v njenih velikih očeh se počasi utrudi...

Prazni in pusti se ji na lepem zazde glasovi, surovi in neprikupni se ji zazde obrazi — Marjola jim obrne hrbet.

»Princesa!« zakliče nekdo proseče in razočarano za njo. »Marjola!«

Marjola se pa ne obrne. Odide stran od piramid, mimo ljubkih kitajskih čajarn in se pogrezne osamljena in izčrpana v neki naslanjač. Zlekne se in zapre oči. Ko jih spet odpre, je dvorana izginila, ljudje so se kar nekam pogreznili in njihovi glasovi so onemeli. Nad njo se sklanja ozek, mlad obraz, dobrotljive, rjave, lesketajoče se oči jo radovedno opazujejo:

»Ali vam ni dobro — mala princesa?« vpraša topel glas. »Ali morem kaj storiti za vas?« Marjola opazuje velikega, vitkega, mladega moža, ki stoji pred njo — oblečen je v romantično črno zametno obleko slikarja iz devetnajstega stoletja — nov, komaj viden nasmešek zaigra okrog njenih ustnic, novo pričakovanje zasije v njenih velikih očeh.

»O, nič mi ni!« odgovori počasi.

»O pač!« odgovori mladi slikar veselo. »Le da tega ne veste! Kozarček vinca vam manjka! Gospod natakar — steklenico bordojca! Upam, da ga princesa pije?« Marjola se zasmeje.

»Že poprej sem vas slišal smejati se!« ji pove slikar. »Za tem smehom hodim že ves večer. Toda princesa ima preveliko spremstvo!«

»More biti je pa spremstvo le telesna straža!«

»Telesna straža? Proti komu?«

»Proti osamljenosti — morebiti!«

»Hm...« pravi in jo začudeno opazuje, njene ozke rjave roke, nežne roke, pričakovanja polne oči.

»Potlej ste zelo nežna princesa!« Kakor v obrambo jo poboža po njenih laseh. »Človek mora biti pogumen in znati biti sam,« nadaljuje, »radoveden in pripravljen na vse. Vsak nov človek je nova obljuba. Sleherni utegne biti čudež, ki ga iščemo. Pijva, princesa! Na kaj?«

»Da bi kmalu srečala čudež!«

»Ne!« meni slikar. »Da sva srečala čudež!«

»Prav...« meni Marjola. »Ali se čudež takoj spozna?«

»Menim da!« odgovori počasi in jo pogleda. »Upam vsaj, da čudež ne uide?«

»Ne, če ga znate obdržati! Potrpežljiv čudež kajpak ni. Če mu nisi vdan brezpogojno in brez oklevanja, izgine in nikoli več ga ne najdeš!«

Spogledata se, zasmejeta in molčita. Potlej plešeta; lahkotno in vitko jo čuti v svojih rokah, objame jo kakor v obrambo.

»Marjola!« vzklikne neki fakir. »Vsi te iščemo! Nikar nas čisto ne pozabi!«

»Pridi sem, Marjola!« zakliče nekdo drug. »Kje le tičiš? Tvoja telesna straža te čaka!«

»Ne!« odvrne Marjola vsa srečna. »Ne pridem, ne! Straža naj se zabava po milj volji!«

»Moja čudovita mala princesa,« hvaležno zašepeta romantični slikar in jo narahlo in nežno poljubi na črne svilnate lase. Vsaka njegova beseda se zdi Marjoli kakor nežno, prijetno božanje, kakor obljuba. Velik mir objame Marjolo, globoka tišina; samo njene oči žarijo.

Na lepem prebije vreto plesalcev veriga krohotajočih se, razigranih mask, ki kakor val vetra drve po hodnikih, planejo v dvorano — na lepem zagrabi cigan roko mladega slikarja in mu zakliče:

»Tako, tukaj si že ves večer? Pri indijski princesi? Poglej vendar — španske plesalke so tu, beli pavi, stotine sladkih, majhnih dekletc — in vse te zanemarjaš zaradi ene same indijske princese? Bedak! Pusti jo! Pojdi z nami!« Mladi slikar se brani — toda cigan in njegovi prijatelji ne popuste, potegnejo ga k sebi — še se brani, potlej okleva, gleda neodločeno zdaj Marjolo zdaj množico moških in smejočih se deklet v njihovi sredi — z vso silo ga potegnejo za seboj, Marjola se narahlo iztrga.

»Vrnem se, princesa!« še vzklikne. »Počakaj me!«

Marjoline oči se potemne, njene ustnice se ponosno stisnejo.

»Ne!« mu odgovori. Toda tega nič več ne sliši. veriga se raztrga, strahovita gneča nastane, Marjolo odnese val plešočih za seboj, nove roke se je oklepajo, novi obrazi gledajo v njenega. Marjola pleše, živordeče ustnice se vabljivo smehljajo, vitke gazeline noge so mlade in poskočne. Le v očeh počivajo temne sence, kakor od hrepenenja, ki se je utrudilo.

Z mladim slikarjem se pod neko palmo šali svetlolasa, ljubka mavrica, potlej pa spet v temni podzemeljski jami pleše z njim bleda temna Turkinja. Njegove misli so pa neprestano pri vitki indijski princesi. Naposled se osvobodi in jo išče po vseh dvoranah, na stopnicah, toda ljudi je toliko, dolgo je ne najde. Naposled jo od daleč zagleda, prerine se med plešočimi pari, toda na lepem mu spet izgine izpred oči. Zmerom ga samo od daleč vabijo njene živordeče ustnice — zmerom se mu zdi, da od daleč sliši njen nežen, vabljiv smeh — in zmerom, ko že misli, da je blizu nje, mu izgine izpred oči. Naposled se na lepem znajde pred njo.

»Princesa!« ves vesel vzklikne. »Princesa, počakaj me vendar!« Samo za sekundo se Marjola ustavi in ga pogleda s svojimi velikimi, temnimi očmi, v katerih je pričakovanje ugasnilo in je hrepenenje zamrlo.

»Ne!« odgovori tiho. »Zdaj je že prepozno.« S komaj vidnim, ponosnim nasmeškom okrog živordečih ustnic in temnimi, ranjenimi očmi se obrne stran in izgine med množico tujih ljudi — za zmerom.

UGANKE?

LESTVICA

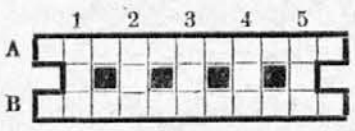

1. če je rana, je zlata, 2. žuželka, 3. svetopisemska oseba, 4. krajevni prislov, 5. vzklik — A. država, B. stara alpska provinca.

*

PREMIKALNICA

BALKAN
SOLINGEN
PRASTAR
OKTODA
SOVJETI
KONKORDAT

Besede premikaj tako, da dobiš tri nove besede, ki pomenijo industrijski kraj v Jugoslaviji, kos papirja in luko v Maroku.

*

RAČUNSKA UGANKA

Oče je zapustil v oporoki 3 sinovom 17 konj: Janezu 1/2, Mihi 1/3 in Gašperju 1/9. V oporoki je oče poudaril, da si morajo sinovi konje tako razdeliti, da dobi vsak celo število konj, t. j., da se konji ne smejo deliti. Kako so si pravilno razdelili konje prebrisani bratje?

*

POSETNICA

M.
I. MODRIN
LAZE

Kaj je ta gospod?

*

ČAROBEN KVADRAT

1. A A A A A
2. A D D E E
3. K K K L M
4. N N O O O
5. O P R R V

Pomen besed navpično in vodoravno: 1. znamka poznana iz fotografske industrije, 2. spevoigra, 3. geološka tvorba, 4. vonj, 5. evropski preliv.

*

DOPOLNILNICA

—URA —STA —RADIČ —TOKAR
—ANA —UNA —RAK —RANA —BAR
—ERA —ROMA.

Pred vsako besedo dodaj eno črko, da dobiš nove besede. Nove črke dajo ime evropske države.

*

VERIGA

— — D O — —
— — N A — —
— — V A — —
— — J E — —
— — R E — —
— — K A — —

Namesto črtic vstavi črke zlogov, da dobiš trozložne besede. Končni zlog ene besede je tudi prvi zlog naslednje besede.

*

ŠTEVILNIK

a) 1 — 2 — 3 — 4 — 5 —
b) 6 — 3 — 4 — 5 — 2 —
c) 7 — 6 — 1 — 2 — 8 —
č) 2 — 9 — 2 — 8 — 2 —
d) 8 — 2 — 7 — 6 — 9 —
e) 2 — 7 — 6 — 1 — 2 —

Pomen besed: a) balvan, b) izobrazba, c) leposlovno delo, č) mesto v Turčiji, d) ljudstvo, e) vonj. Prve črke navpično pomenijo slovansko boginjo, zadnje pa angleški dominion.

*

POSETNICA

ANTE LEO KARELI
TRST

Kaj je ta gospod?

Rešitve ugank iz preišnje številke

Rešitev križanke

Vodoravno po vrsti: 1. koridor, mol — 2. opel, perika — 3. dan, vazelin — 4. selitev, so — 5. žagar, kid, š — 6. enak, neli — 7. I, tok, torek — 8 os, materin — 9. dosedaj, vod — 10. edinec, laba — 11. car, špetar.

Rešitev enačbe: a = Be, b = Žito, c = to, č = graditi, d = Ni, x = Bežigrad.

Rešitev premikalnice: rogač, sever, delta.

Rešitev stopnic: 1 N, 2. na, 3. San, 4. stan, 5. stena, 6. Stenar, 7. Stranje.

Rešitev čarobnega kvadrata: 1. Korint, 2. Otokar, 3. robata, 4. Ikarus, 5. natura, 6. brasat.

Rešitev posetnice: klobasičar.

Otroci s slabo vzgojenimi starši

Ljudje navadno obsojajo otroke, češ da so slabovzgojeni, nevzgojeni, nemarni, leni, prepirljivi, lažnivi, surovi in ne vem, kaj še vse. Le redko kdaj se kdo domisli, da so ti otroci vse te slabe lastnosti nekje videli, slišali in ‚pobrali'.

Pogosto slišiš kakšno mater, kako toži: »Res ne vem, zakaj so prav moji otroci tako nemarni in poredni? Vaši na primer so čisto drugačni. Le kako to storite? Saj jih tudi jaz nabunkam, da so kar črni, pa nič ne pomaga...«

Tipičen primer matere, ki ne ve, kaj je prava vzgoja. Predvsem se prava vzgoja ne prične in ne neha z ‚bunkanjem'. Nisem zagovornica tistih, ki trdijo, da je telesna kazen pri vzgoji nepotrebna. Prepričana sem celo, da mora včasih šiba peti, toda ne kar venomer in ne za sleherno malenkost.

Morda bo ta ali ona mati zanikala, kar bom zdajle napisala, toda prepričala se bo, da govorim resnico. Največ surovosti, prepirljivosti in lažnivosti se nauče otroci doma, pri surovih, prepirljivih in opravljivih starših.

Oglejmo si nekoliko domove, kjer otroci prežive večino svojega življenja, kjer se nauče opazovati in posnemati dobre, še rajši pa slabe lastnosti svojih roditeljev. Iz doma, kjer se mati in oče razumeta, se spoštujeta in živita drug ob drugem kot dva dobra prijatelja, gredo v svet zaupljivi, pošteni in prijazni otroci. Slabi vplivi zunanjega sveta jim ne morejo do živega, kajti doma vsak dan znova vidijo, da so njihovi starši drugačni, vse boljši od slabih tovarišev in tovarišic.

Čisto drugače je pa z otroki, ki gledajo doma dan na dan samo jezo in prepir. Poznam nekega fantička, ki mora vsa svoja otroška leta poslušati očeta, kako očita materi, ‚da ni nič k hiši prinesla'. Otrok ima sicer mater vseeno rad, morda še rajši, kajti mati zaradi otroka tiho prenaša te očitke. Kljub temu pa otrok hudo duševno trpi, zagrenjen je in tih. Kdo ve, kakšen čudak bo, ko bo odrasel?

Še huje je v hišah, kjer si mati in oče prav nič ne prizanašata. Pogosto se niti ne prepirata, toda doma je že v navadi takšen ‚žargon'. Mati ne more očetu odpustiti, da pride zdaj pa zdaj okajen z dela, oče ne more odpustiti materi, da se je zamudila s kosilom, oba pa ne moreta odpustiti otrokom, da so se jima rodili. V takšnih hišah je pravi pekel na zemlji. Kar venomer žive otroci v nekakšnem naelektrenem vzdušju, kjer zadošča samo besedica, da se že vname prepir. Potlej padajo besede, ki niso za nežna otroška ušesa. In če se takšni prepiri vsak dan ponavljajo, se otroci kmalu priuče žaljivk, izgube spoštovanje do staršev, spoštovanje, ki ga kradeta oče in mati drug drugemu.

Nesrečno je tudi življenje otrok pri zakoncih, ki varata drug drugega. Dokler so otroci še majhni, se dado preslepiti. Neverjetno je pa, kako hitro prično otroci slutiti, da doma nekaj ni v redu in kako hitro izvohajo hišno skrivnost. Posebno starši v tako imenovanih ‚boljših' hišah nad otroci radi tako grešе. Mati in oče zaupata otroka služkinji ali pa ‚gospodični', sama pa hodita vsak po svojih potih. Kakor hitro otrok nekoliko odraste, izve ‚skrivnost' od kuharice, ki jo na uho pripoveduje služkinji ali pa narobe, včasih jo pa tudi sam ugane.

Neki italijanski dramatik je nekje napisal: »Vse, kar se grdega zgodi, se zgodi doma. Doma ljudje drug drugega psujejo, kakor se na cesti nikoli ne bi drznili, in če so bogati, se varajo in igrajo komedijo za kulisami ljubeznivih besed...«

Povsod sicer ni tako hudo, toda mnogo je domov, kjer otroci ne morejo biti drugačni, kakor so. Kako naj lepo govore, če slišijo doma same psovke in sam prepir? Kako naj bodo pošteni, če vidijo doma, kakšno nepošteno igro igrajo starši? In kako naj spoštujejo svoje bližnje, če še svojih staršev, ki so jim najbližji, ne morejo spoštovati? Zakaj se čudimo in vprašujemo, kako to, da je toliko slabo vzgojenih otrok na svetu? Odgovorimo si rajši odkrito: dve tretjini slabo vzgojenih otrok imata slabo vzgojene starše.

Že zelo star slovenski pregovor ve povedati, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Starši, ki so sami potrebni vzgoje, ne morejo pravilno vzgajati otrok. Vprašati bi se bilo treba, zakaj so nekateri starši tako nevzgojeni, toda ob tem vprašanju se že odpirajo novi problemi. Morda so sami prišli od doma, kjer ni bilo ne ljubezni ne spoštovanja, morda so bili v zakonu razočarani, morda — in ta primer je najbolj žalosten — se ne znajo krotiti in ne znajo potrpeti.

Dokler sta zakonca v zakonu sama, odgovarjata za vse zakonske spodrske samo drug drugemu. Kakor hitro se pa rode otroci in kakor hitro toliko odrasejo, da prično razumevati življenje, sta mati in oče tudi njim odgovorna. Prejšnji čas so ljudje to odgovornost bolj cenili kakor današnje dni. Koliko mater je vse življenje tiho trpelo, samo da otroci ne bi opazili razkola v družini! Plačilo za to trpljenje je bila zavest, da so vzgojile dobre, poštene in zrele ljudi, zrele za novo življenje in za nov rod.

Mislim, da ni bilo nepotrebno, če smo problem vzgoje otrok osvetlili odkrito tudi s te strani. Če bi bila katera izmed naših bralk, ki bi se čutila prizadeto, jo v imenu njenih otrok prosim, da kar najhitreje popravi, kar se popraviti da, sebi v zadovoljstvo in v srečo svojim otrokom!

Saška

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši
Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica
Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Segedinski golaž, krompir v kosih. Zvečer: Mlečen zdrob.

Petek: Prežganka, ajdovi žganci, kislo zelje. Zvečer: Praženec.

Sobota: Goveja juha z jajčno kašo, krompirjeva omaka, govedina. Zvečer: Polenta z mlekom.

Nedelja: Zeljnata juha, prašičja pečenka, krompirjevi svaljki, pesa. Zvečer: Rižota, solata.

Ponedeljek: Telečja obara, kruhovi cmoki. Zvečer: Krompirjev golaž

Torek: Goveja juha z zdrobom, sladko zelje s krompirjem, govedina. Zvečer: Močnik.

Sreda: Kisla repa, krompirjevi cmoki. Zvečer: Pljučka v omaki.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Zelenjavna juha, sarma, krompirjev pire, kremove rezine[1]. Zvečer: Palačinke, čaj.

Petek: Lečnata juha s prepečenimi kruhovimi kockami, orehove rezine[2] Zvečer: Leča v solati, čaj.

Sobota: Segedinski golaž, tirolski cmoki. Zvečer: Zabeljeni žlikrofi, kuhana ohrovtova solata.

Nedelja: Kruhova juha, kumarična pečenka[3], pražen krompir, mešana solata, mandljeve ploščice,[4] črna kava. Zvečer: Telečji golaž.

Ponedeljek: Ješprenjček s svinjskimi parklji, ržev narastek z limonovim polivkom. Zvečer: Rižota, solata.

Torek: Krompirjeva juha, polpeti, solata. Zvečer: Makaroni v mesni omaki.

Sreda: Goveja juha, karfijolna potica[5], prepečena govedina, solata. Zvečer: Krompirjeva solata z gnatjo[6].

Pojasnila:

[1]**Kremove rezine:** Napravite krhko listnato testo. Potlej pa pripravite tole kremo: vzemite pol litra mleka, 5 dek pšeničnega zdroba, 5 dek moke, 20 dek sladkorja v prahu, 4 jajca, 5 dek presnega masla in 2 zavojčka vanilijevega sladkorja. Najprej testo specite v pečici. Ko je pečeno, ga prerežite v dve polovici, vsako polovico pa še v primerno velike kvadrate. Spodnje polovice namažite precej na debelo, zgornje pa nekoliko manj. Položite jih drugo na drugo in precej posipajte s sladkorjem.

[2]**Orehove rezine:** Vzemite četrt kile masti, tri rumenjake, deciliter smetane, nekoliko limonovega soka, dve do tri žličke sladkorja, ščepec soli in pol kile moke. Najprej kvas pustite vzhajati v mleku, potlej ga dajte pa v testo, ki ga dobro pregnetite. Napravite še nadev: četrt kile zmletih in nekoliko sesekljanih orehov, četrt kile sladkorja v prahu, sneg štirih beljakov in nekoliko runa dobro zmešajte. Namažite po testu. Čez nadev položite še drugo polovico testa. Peče naj se pri zmerni vročini.

[3]**Kumarična pečenka:** 1 kilo govejega mesa potolcite, če je potrebno, pretaknite ga s slanino in kislimi kumaricami, osolite, popoprajte in pecite na masti, ki ste v nji prepražili peteršiljeve koreninice, zelenino koreninico, košček rumene kolerabe in čebule. Dodajte nekaj zrn popra, lovorjev listič, ingver, muškatov orešek in materino dušico. Med pečenjem večkrat oblijte s sokom. Nato nekaj masti odlijte, zelenjavo potresite z žlico moke. Ko se moka prepraži, zalijte z vodo ali juho, dodajte pol kozarca rdečega vina in osminko litra kisle smetane. Naposled omako precedite.

[4]**Mandljeve ploščice:** 20 dek presnega masla, 17 dek sladkorja v prahu, 2 jajci, sok in nastrgano lupinico ene limone in 35 dek moke dobro zgnetite, da bo testo popolnoma gladko, potlej pa pustite za eno uro na hladnem. Testo razvaljajte pol centimetra na debelo in ga razrežite s posameznimi modelčki za kekse. Lahko pa testo zrežete tudi v pravokotne ploščice, pomažete jih z raztepenim rumenjakom in na vsako ploščico dajte po polovico olupljenega mandlja ali pa oreha. V pečici jih zlatorumeno zapecite.

[5]**Karfijolna potica.** Skuhajte nekoliko večjo karfijolno glavico v slani vodi, da ne bo preveč mehka. Odcedite jo, razrežite na manjše kosce in pustite, da se ohladi. Ko je ohlajena, dajte v skledo in polijte s tole polivko: en rumenjak, četrt litra mleka, ščepec soli dobro premešajte in dodajte še sneg enega beljaka. Polito postavite v pečico, da se peče najmanj pet in dvajset minut. Na mizo dajte še toplo kot zasebno jed ali pa kot prikuho.

[6]**Krompirjeva solata z gnjatjo:** Na dva dela krompirja pride en del gnjati, in sicer kuhane in ne preveč mastne. Dve trdo kuhani jajci zmešajte z žličko gorčice, dodajte kozarec mesne juhe, dve žlici kisa, dve žlici olja, nekoliko opoprajte in osolite. Vlijte na solato in dobro premešajte. Okrasite jo z vencem na rezine zrezanih trdo kuhanih jajc.

Ljubka popoldanska obleka, namenjena našim dijakinjam. Z dvema vrstama precej velikih gumbov in visokim ovratnikom učinkuje skoraj kakor uniforma. Sprednji del je naguban, ker je pač pričakovati, da bo prej ali slej drgnila šolske klopi.

Nova moda klobukov...

... z ovalnim, navzgor zavihanim krajcem in koničastim, v sredi vdrtim oglavjem.

... z ozkim krajcem, na levi strani potegnjenim naprej, v obliki krivega fesa; zadaj so vanj zataknjena tri dolga fazanova peresa.

Letos je velika moda sestava blaga in pletenja, moda, ki so jo dame z veseljem sprejele. Pa ne samo zato, ker je kompromis za tiste dame, ki niso tako vitke, da bi lahko nosile pletene pulovre, pač pa tudi zato, ker si prihranite tudi dosti časa, če vam ni treba plesti cele jopice. To pa ni ravno zadnji vzrok. Na naši sliki vidite jopico z zelenim prednjim delom in belim pletenjem.

Kako boste laže prenašali mraz

Kako se obvarujete mraza, če se gibljete na prostem? Morda poleg tega nimate tople sobe, ko pridete zvečer domov? V tem primeru se ravnajte po sledečih nasvetih: Pred vsem morate obleči toplo obleko in tople čevlje. Preden ležete, telovadite, nato se pa okrepčajte s toplo pijačo. Najbolj vas bo ogrel topel čaj, kuhano vino, ali čokolada.

Izmed teh pijač je pa še najboljša čokolada, ker daje največ toplote. Kadar vam je mraz, popijte čašo vroče čokolade in lahko se boste sami prepričali, kako hitro vas bo ogrela.

ŽENSKI RAZGOVORI

N. B. P. Vsaka hči ima pravico do dolžnega deleža. Ker je oče umrl že pred 20 leti, tega dolžnega deleža proti njemu oziroma proti njegovemu dediču ni mogoče več uveljavljati. Ta pravica preteče v treh letih. Vsekako boste pa imeli pravico, zahtevati nujni delež po materi. Nujni delež bo znašal polovico zakonitega deleža, to se pravi polovico tega, kar bi dobili v primeru, če bi mati umrla brez testamenta. Če umre brez testamenta, boste dedovale vse hčere po enakih deležih. Če napravi oporoko, ali če že preje prepusti posestvo eni izmed vas, bo naslednica dolžna izplačati nujne deleže t. j. vsaki 1/12 vrednosti posestva. Pri tem se seveda všteje, kar ste iz posestva že prejeli, predvsem pa dota. Torej, če ste vi prejeli din 2.500, bi nujni delež znašal glede na vašo cenitev posestva približno 5.800 din. Ravna se pa višina dolžnega deleža po vrednosti posestva, ki se v primeru izplačevanja nujnih deležev posebej oceni, če se prizadeti ne zedinijo.

ODISAN PASTA za higiensko nego ust in zob.
ODISAN PASTA je antiseptična, razkužljiva in dezodorira ustno votlino.
ODISAN PASTA izvanredno čisti zobe in preprečuje nastajanje kamna.
ODISAN PASTA s svojo izvrstno aromo zelo prijetno osvežuje ustno duplino.
Dobiva se v
Drogeriji Gregorič
LJUBLJANA

Bodite praktične pri oblačenju

Nobenega smisla nima, da kupite krasno obleko po najnovejši modi, če ne morete potem še kupiti vsega, kar k obleki spada: klobuk, čevlje, rokavice in torbico. Lahko ste prav tako lepo oblečene, če malo bolj praktično in z razumom izbirate stvari, ki jih potrebujete k obleki.

Lahko imate malo oblek in plaščev, samo da znate te lepo in praktično okrasiti.

Tudi pri izbiranju kroja morate biti zelo previdne. Moda vam daje na izbiro veliko število modelov, zato je samo od vas odvisno, če boste izbrale to, kar se vam najbolj poda. Na primer: izbrale ste si obleko, ki vam zelo ugaja. Zdaj se pa v mislih postavite v zgotovljeni obleki pred zrcalo. Takoj boste ugotovile, da se vam visok ovratnik nikakor ne poda, ker imate kratek vrat. Zato je zelo pametno, če model najprej pomerite in šele potem naročite takšno obleko. Morda vam bo kakšna obleka samo na prvi pogled všeč, potem boste pa ugotovile, da preveč podčrtava vašo postavo, ker ste nekoliko predebele, zato boste pozneje z njo zelo nezadovoljne. Na modelih so vse obleke lepe, ker so modeli ideali, vi morate pa izbrati in prikrojiti obleko k svoji postavi in osebnosti.

Pri nakupu obleke pomislite tudi na to, da boste obleko večkrat oblekle, morda jo boste nosile celo sezono, zato naj ne bo preizrazita.

Če hodite večkrat na obiske, v gledališče ali na čajanke, kupite za obleko lepo temno blago in popoldanski klobuk. Obleka sama pa naj bo enostavna, ker boste samo takšno obleko večkrat oblekle in boste vendar kljub temu elegantne.

Zdaj potrebujete seveda tudi zimski klobuk, ki pa mora biti takšen, da ga boste lahko nosile popoldne in dopoldne.

S skromnimi in lepo izbranimi oblekami boste zmerom elegantne, pa vseeno ne boste podobne lutki, ki je prišla iz konfekcijske izložbe.

Praktični nasveti

V času zimskega prehlada je dobro, če se parite s kamilično paro. Namesto starega parjenja, ko se pokrijete z brisačo čez obraz, poskusite rajši s papirnato vrečo. Nataknite jo na lonček z vrelimi kamilicami in vanj vtaknite samo polovico obraza. Ta način je posebno prikladen za dame, ker se jim tako ni treba bati za pričeske.

Odrgnjena mesta na žametastih oblačilih zakrijete takole: podložite dobro ožeto krpo med likalnik in obleko, najpak narobe obrnjeno. Hkrati ščetkajte tisto mesto s fino ščetko, in sicer tako dolgo, dokler žamet ne bo prav tako medel kakor je bil prvotno.

Pletena garnitura za dojenčka

Za vsa tri oblačilca potrebujete 250 gramov bele volne, dve pletilki št. 3 in dve pletilki št. 2.

Za hlačke začnite plesti v pasu s pletilkama št. 2 in nasnujte 74 petelj. 8 vrst pletite v patentnem vzorčku. Potlej pa na določene razdalje napravite majhne luknjice, da boste vanje napeljale vrvco. Luknjico dobite tako, da enkrat ovijete, potlej pa dve petlji podpletete skupaj. Vse luknjice napravite v eni vrsti. Potlej napletite še 8 vrst v patentnem vzorčku, dalje pa pletite s pletilkami št. 3 v gladkem vzorčku, to se pravi na lice in narobe same desne. Ko je ta vzorček visok 19 centimetrov, odložite na pomožno pletilko po 29 petelj za vsako hlačnico. Srednjih 16 petelj pa snemite za kozico.

Zadnji del hlačk napletite prav tako kakor prednjega.

Ko sta oba dela končana, vzemite petlje, ki ste jih pustili na pomožnih pletilkah, skupaj, in pletite na vsaki strani po 3 cm visoko s pletilkama št. 2 v patentnem vzorčku. Snemati morate prav narahlo. Oba dela sešijte z notranje strani. Naposled sešijte z notranje strani tudi ob straneh, potlej pa napeljite volneno vrvco skozi luknjice. Na koncu vrvc prišijte cofke.

Za hlačno kombinežico nasnujte 64 petelj s pletilkama št. 2 in pletite v patentnem vzorčku 4 cm visoko. Naprej pletite v zrnatem vzorčku, in sicer: dve levi, dve desni, ki se v vsaki drugi vrsti menjajo. Zrnati vzorček pletite s pletilkama št. 3, in sicer 16 cm visoko. Zdaj srednjih 16 petelj zaključite, potlej pa vsako posamezno hlačnico pletite zase v patentnem vzorčku, s pletilkama št. 2.

Zadnji del pletite prav tako kakor prednjega.

Potlej pa nasnujte polovico petelj patentnega vzorčka v pasu na pletilke št. 3 in pletite 4 petlje desne, ostale petlje v zrnatem vzorčku, 4 končne petlje pa spet gladko. Tako 2 cm visoko. Da dobite lepo zaokroženo obliko gornjega delčka, vzemite v vsaki drugi vrsti 12krat po 2 petlji skupaj, in sicer šele prvi dve petlji zrnatega vzorčka. Ko vam ostane samo še 8 petelj desnih, snemajte na vsaki strani po dve petlji, dokler ne snamete vso. Prav tako pletite tudi drugo stran in tudi na hrbtnem delu.

Dele sešijte. Napravite zanke in vanje vtaknite nežne rožnate ali sinje svilene petlje.

Za ogrinjalce nasnujte 42 petelj s pletilkama št. 3. Pletite v bisernem vzorčku 4 cm visoko ena desna, ena leva, v drugi vrsti pa ravno narobe. Odtlej pa na vsaki strani dodajajte dvanajstkrat po eno petljo, in sicer v vsaki drugi vrsti. Pletite nadaljnjih 8 vrst naravnost. Hrbet je zdaj visok približno 15 centimetrov. Za vratni izrez snemite srednjih 10 petelj in dajte eno stran petelj na pomožno pletilko. Drugi del pa pletite dalje. Na tisti strani, kjer bo vratni izrez, snemite eno petljo v vsaki četrti vrsti, in sicer šestkrat, potlej pa po eno petljo v vsaki 6 vrsti šestkrat. Ko je prednji del visok 22 centimetrov, prenehajte. Prav tako pletite tudi drugo stran ogrinjalca.

Za rob ogrinjalca nasnujte 2 petlji in pletite gladko na lice in narobe same desne. Na obeh straneh pa dodajajte na vsako drugo vrsto po eno petljo, dokler jih nimate na pletilki 6. Zdaj pletite tako dolgo, dokler ne boste dosegli dolžine notranje strani ogrinjalca. Končate tako, da snamete po eno petljo v vsaki drugi vrsti, dokler vam ne ostaneta samo dve petlji, ki ju snemite hkrati. Za zunanjo stran nasnujte prav tako, pletite tako dolgo, kolikor je treba in snemite prav tako kakor pri prvem delu.

Ta dva traka narahlo prišijte okrog ogrinjalca, kajpak z notranje strani. Vsako konico končajte z zanko. Zanki napravite tudi na obeh straneh spodnjega dela hrbta. Skozi te zanke potegnite petlji, ki vežeta ogrinjalce.

Posebno se ogrinjalce poda k hlačni kombinežici.

Če gojite zimski šport, morate še posebno paziti na nego svojega obraza

Zima je največji sovražnik lepe polti

Največji sovražnik lepo negovane polti je zima. Mraz polti bolj škoduje, kakor vročina in sonce. Koža vsled hudega mraza razpoka, se lušči, na njej se pa radi narede mozolji. Zato morate svojo polt pozimi posebno skrbno negovati.

1. Vsak večer, ko si obraz umijete, ali očistite s kremo, namažite kožo z mastno kremo. Kremo skrbno izberite in to glede na svojo starost in na svojo polt.

2. Kadar greste takoj zjutraj ven, opustite vsakdanje umivanje obraza. Tudi s suho kremo se nikar ne namažite.

3. Vsak teden si natrite obraz s kozjim lojem, ki naredi kožo posebno mehko in gladko.

Pri negi polti morate posebno paziti na to, kakšna je vaša koža. Suha, mastna, ali polmastna. Suha polt je pozimi še posebno občutljiva. Vsled hudega mraza se rada lušči in vname.

Šminko najbolje otrete z obraza z navadnim namiznim oljem. Potem obraz dobro umijte z vodo, ki ste ji dodali precej mleka. Ko ste kožo dobro posušili, jo namažite z mastno kremo. Obraz lahko tudi masirate. Seveda pa morate biti zelo pazljivi. Masirajte od oči proti nosu, potem pa kožo natolcite s prsti navzgor. Kremo pustite pol ure na obrazu, potem jo pa izbrišite z mehko krpo. To naj bo vaša večerna nega.

Če se smučate na pomladnem soncu, ravnajte takole: ne da bi kožo umili, jo namažite z debelo plastjo kakšne hormonske ali vitaminske kreme. Za oči je priporočljivo, če nosite naočnike. Zimsko sonce je namreč koži mnogo bolj nevarno kakor poletno. Polt postane vsled ultravijoličastih žarkov suha, groba in polna peg.

Enkrat na teden temeljito očistite obraz. To pa naredite takole: skuhajte lipov in kamiličnl čaj. Potem obraz očistite mastne kreme in ga izmijte z mešanico vode in mleka. Nato kožo namažite s kremo za obraz. V vroč čaj dajte veliko žlico mleka in majhno žlico medu in dobro pomešajte. Potem vzemite robec in ga namočite v to tekočino. Robec potem ožmite in ga še vročega polagajte na obraz. Naposled obraz namažite z kozjim lojem, ki ga dobite v vsaki lekarni. Kozji loj pustite na obrazu pol ure, potem pa obraz izmijte v mrzli vodi ali ga odrgnite s snegom in ga dobro obrišite. Če boste svojo polt tako negovali, bo postala kmalu baržunasta in mehka. Tako se lahko neguje vsaka ženska, četudi ne goji športa. Kozji loj je namreč za nego obraza izvrstno sredstvo.

Model popoldanske obleke, ki ga je izdelala ena največjih pariških modnih hiš. Žal pa ni predložila navodila, kako je treba v tej obleki sedeti, da se »zavese« ne zmečkajo. Model je za naše pojme v resnici precej drzen.

Obleke iz murvinega lesa

Dandanašnji izdelujejo blago za obleke iz nekaterih vrst lesa in tudi iz mleka. Te tkanine se ne razlikujejo dosti od volnenih. Nemška in italijanska industrija se posebno trudita izkoristiti te surovine, ki jih imata ti dve državi v zadostni količini. Obleke iz smrekovega lesa v Nemčiji in obleke iz mleka v Italiji so že običajen pojav.

Zdaj so pa nemški znanstveniki iznašli neko sredstvo, ki je, kakor se zdi, boljše od vseh dozdanjih surogatov za izdelovanje tkanin. To je murvin les. Po mnenju nemških strokovnjakov ima ta les vse lastnosti bombaža. Tkanine, narejene iz murvinega lesa, imajo pa tudi to dobro lastnost, da se pri pranju ne skrčijo.

Jasno je, da zdaj v Nemčiji izredno priporočajo gojenje murve. Ker murve zelo hitro uspevajo v kar najrazličnejših vrstah zemlje, bodo tkanine iz murvinega lesa baje dosti cenejše kakor tkanine iz dozdanjih surovin.

ŠAH

Problem št. 9

Sestavil Edward Carpenter (1902)

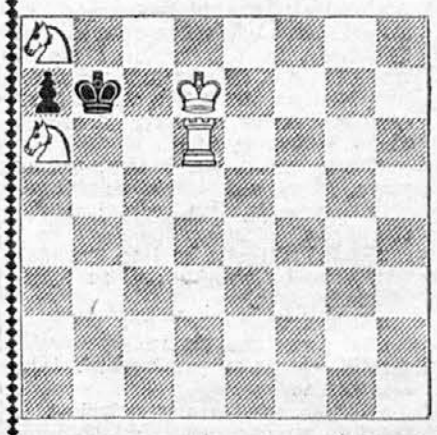

Mat v 3 potezah (B 29)

Problem št. 10

Sestavil Samuel Loyd (1857)

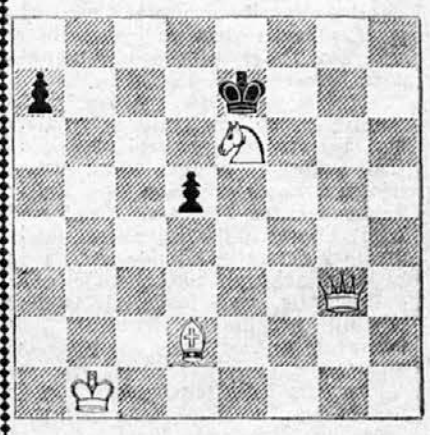

Mat v 4 potezah (B 95)

Klasična kratka partija

Sicilijanska igra

(Pariz 1858)

Beli: P. Morphy	Črni: Journoud
1. e4	c5
2. d4	c×d4
3. Sf3	e5
4. Lc4	Le7?
5. c3	d6
6. Db3	d×c3
7. L×f7 šah	Kf8
8. S×c3	Sc6
9. L×g8	T×g8
10. o—o	Dc8
11. Sg5	L×g5
12. L×g5	Le6
13. Sd5	h6
14. f4!!!	Dd7
15. f×e5 šah	Ke8
16. Sc7 šah	D×c7
17. D×e6 šah	Črni je izgubljen.

Šahovska kombinacija

Pozicija iz partije Bogoljubov-Niemcovič (Karlovi Vari 1923)

Po potezah:

1. d4 Sf6, 2. Sf3 b6, 3. c4 e6, 4. Sc3 Lb7, 5. g3 Le7, 6. Lg2 o—o, 7. o—o d5, 8. Se5 Sbd7, 9. c×d

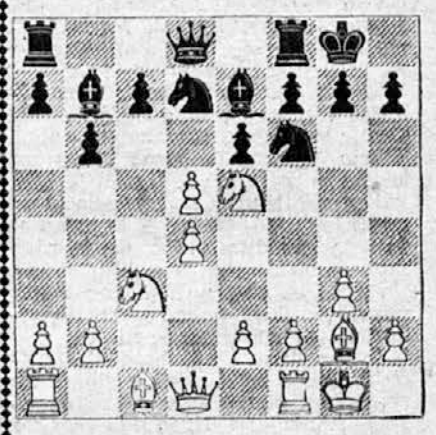

je sledilo:

9.	Sd7×e5?
10. d5—d6	Lb7×g2
11. d6×e7	Dd8×e7
12. d4×e5	Lg2×f1
13. e5×f6	De7×f6
14. Dd1×f1 in črni se je vdal.	

Rešitev problema št. 7

1. Kd2—c3	Kb5—a5
2. Kc3—b3	b6—b5
3. Dc2—c7 mat.	
2. . . .	Ka5—b5
3. Dc2—f5 mat.	
1. . . .	Kb5—c5
2. Dc2—d3	b6—b5
3. Dd3—d4 mat.	

Rešitev problema št. 8

1. Sd5—e3	Ke5—e6
2. Td4—d8	kar koli
3. Da1—f6 mat.	
1. . . .	Ke5—f4
2. Da1—f1 šah	kar koli
3. Df1—f2(f6) mat.	

Ljubezen ŠPANSKEGA ČASTNIKA

IZ FRANCOŠČINE PREVEDLA K. N.

19. nadaljevanje

»Menda res,« je dejala s plahim smehljajem, »toda jaz tega nisem vajena.«

Mladi mož je bil v še večji zadregi. Stopil je k Orani in jo prijel za roko:

»Bedak sem bil!« je vzkliknil skesano. »Oprostite mi!«

»Če vi niste več jezni, Moreno, potlej je tudi meni dobro,« je tiho dejala. »Tako žalostna sem bila ob misli, da bi bili užaljeni zaradi moje matere, ki nikomur ne skrivi niti lasu na glavi. Oh, ta presneti ovitek! Vendar mati res ni mislila slabo, verjemite mi!«

»Ne govoriva več o tem, señora mala. In če mi hočete storiti posebno veselje, mi odslej recite Miguel...«

»Rada! Ali ste to ime povedali tedaj, tisti dan, ko sva se poročila?« je vprašala.

»Kajpak!«

»Nič se ne spominjam.«

»Bili ste tako prestrašeni, tako zmedeni...«

»Strašen čas sva preživela,« je potrdila in čez nežni, od solz zardeli obraz ji je zletela temna senca. »Mnogo ste tvegali tedaj, Miguel, da ste me rešili!«

»Tvegala sva oba, señora!«

»Tega vam ne bom nikoli pozabila! Včasih se vprašujem, Miguel, ali sem vam pač povrnila za vse, kar ste vi tedaj storili zame?« Vprašujoče ga je pogledala.

»Nočem, da ste mi hvaležni.« Zardel je ob misli, da si je tisto noč tako rekoč sam vzel svoje plačilo. Potlej je še bolj tesno stisnil njeno roko v svoji in tiho dejal:

»Že večkrat sem vam hotel razložiti, Orana, da tedaj nisem mogel ravnati drugače. Bilo je, kakor da bi bil začaran, uklet, vaše oči... vaše ustne, vaši lasje, vi, Orana, ste me popolnoma zmedli! Tisti trenutek se nisem več zavedal, kaj počnem...«

Ob tem odkritem priznanju je mlada žena zardela. Srce ji je pričelo hitreje utripati. V nenadni zadregi je odtegnila svojo roko in hitro dejala:

»Oh, Miguel, poglejte, koliko je že ura! Ne boste utegnili kositi, če boste hoteli odpotovati ob uri, ki ste mi jo bili rekli.«

Zdelo se je, kakor da bi nenadno opozorilo spravilo mladega moža v slabo voljo. Videti je bilo, da bi rajši ostal kakor odpotoval. Vseeno se je pa takoj vzravnal in kratko dejal:

»Da, čas bo. Lahko ukažete služkinji, naj pogrne.«

XXXIV

Če bi nepristranski opazovalec mogel opazovati življenje mlade zakonske dvojice, bi kmalu spoznal, da mlada zakonca živita sicer na videz nebrižno drug ob drugem, da se pa vendarle na skrivaj venomer opazujeta, ne da bi vedela drug za drugega.

Moreno, sicer tako živahen in prešeren fant, je skušal svoj neugnani temperament prilagoditi mirnosti svoje mlade žene. Orana pa sama ni vedela, kdaj se je poslednjič od srca smejala... Nekakšna tesnoba se je je polastila, kakor se polasti strah otroka, če posluša pravljico o volku, ki je požrl jagnje... Ta strah se je zrcalil v začudenem pogledu njenih sinjih oči in v plahosti njenega nastopa. Njeno vedenje kajpak Morenu ni olajšalo položaja ali ga spodbujalo, da bi ji razkril svoja čustva.

Mladi Španec je vsak dan odhajal v pisarno, tako da je ostala Orana večino dneva sama doma. Videla je svojega moža samo pri kosilu in pri večerji. Orana je bila, kakor vsi ljudje z deželе, vajena zgodnjega vstajanja. Nekajkrat se je zelo začudila, videč, da je njen mož še ob desetih dopoldne doma.

»V naših pisarnah prično delati pozneje,« ji je nekoč pojasnil, videč, da se čudi, ker še ni šel.

Orana je po teh besedah sklepala, da je njen mož v službi na španskem poslaništvu ali na španskem konzulatu. To je bilo vse, kar je vedela o moževem poklicu, kajti Moreno sam ji o tem ni nikoli ničesar pripovedoval.

Po večerji sta včasih odšla na večerni sprehod po razsvetljenih pariških cestah, včasih pa v kino ali v gledališče. Orana je komaj pričakovala teh večernih sprehodov, kajti tedaj se je njen mož otajal in postal prijazen tovariš in pozoren kavalir.

Ko sta se pogosto pozno vračala domov, ji je ponudil svojo roko; mlada žena jo je rada sprejela, kajti postal ji je vse bližji, ko je ob njegovi strani hodila po pariških ulicah sredi tujega sveta. Ko je pa nekoč njen mož poskušal postati intimnejši in jo je zaljubljeno prijel za roko, jo je odtegnila in spustila njegov komolec...

»Pozneje... ko se bova bolje poznala,« je tedaj tiho dejala, »zdaj bi tvegala, da si pokvariva bodočnost!«

Zdelo se je, da je bilo mlademu Špancu pač več do sedanjosti kakor do bodočnosti, toda bil je dovolj tenkočuten, da ni silil v svojo ženo. Preveč živ je bil v njem spomin, kako dolgo ni mogla pozabiti tiste edine noči v Barceloni... Zato je govoril in ravnal s svojo ženo, kakor bi sleherni takten in dobro vzgojen tujec z mladim, sramežljivim dekletom.

*

Moreno je nekega dne dejal Orani: »V soboto bom ves popoldan prost. Lahko bova nakupila potrebno pohištvo za vašo sobo, Orana.«

Orana je molčala. Njen molk je mladega moža neprijetno presenetil. Ali ni takšna kakor druge mlade žene, ki tako rade stikajo po trgovinah? Ali je tako drugačna od drugih? Morda ji je pa življenje ob njegovi strani tako mučno, tako dolgočasno, da je prav nobena novica ne more razveseliti? Zamišljen je odšel v pisarno.

Ko se je opoldne vrnil domov, ga je sprejela Orana sijočega obraza:

»Pojdi, oglej si mojo sobo, Miguel!« je vzkliknila. »Upam, da ti bo všeč.«

Začudeno jo je pogledal. Mar je kupila pohištvo brez njegove vednosti? Morda se je bala, da je njegov okus tako zelo drugačen od njenega? Ali pa ni hotela prilagoditi svojih želja ceni, ki bi jo on s svojimi dohodki mogel doseči? Vsa ta vprašanja so mu rojila po glavi, ko je ob njeni strani stopal proti spalnici.

»Ali se nisva domenila, da bova skupaj kupila opravo?« je trpko vprašal.

Mlada žena ni slišala očitka v njegovih besedah. Veselo je zažvrgolela:

»Stavim, da ti bo všeč! Poglej!« Odprla je vrata na stežaj in ga malone porinila v sobo.

Moreno je začuden obstal. Soba se mu je zdela kar prenovljena. V njej je stalo starinsko pohištvo v čistem empirskem slogu. Vsekako je bila ta soba zdaj od vseh najlepša, gosposka in razkošna. Toda mlada žena se je bridko zmotila, če je mislila, da se bo po obrazu njenega moža razlil tako blažen smehljaj, kakor je ozarjal njen obraz.

Molče si je Moreno ogledoval sobo. Njegov pogled je naposled obstal na ozki, razkošno opremljeni postelji, stoječi v kotu sobe. Vdelano zlato se je bleščalo z rjavega mahagonijevca in se čudovito odražalo od motne zelene prevleke. Ta lepota pa na mladega moža ni naredila nobenega vtisa. Čutil je, da je ta postelja namenjena samo Orani in da jo je mlada žena nalašč naročila tako ozko... Kaj res nikoli ne bo imel pravice do svojih zakonskih pravic?... Ali mu hoče to dekle tako simbolno pokazati, da pri njej pač nikoli ne bo smel počivati, kakor počiva sleherni zakonski mož pri svoji družici?...

»Pohištvo je vsekako krasno,« je suho dejal, »toda zakaj ste izbrali samo eno posteljo?«

»Saj je nisem izbrala,« je razposajeno odgovorila.

»Kako to?«

Njegove oči so jo pogledale vpraševalno, skoraj zapovedovalno. Mlada žena se je še zmerom smehljala, kajti še zdaleč ni slutila pravega vzroka njegove nejevolje. Menila je pač, da ga skrbi samo cena za tako razkošno pohištvo, cena, ki se mu najbrže zdi vrtoglavo visoka.

»To je moja soba,« je naposled veselo vzkliknila.

»Vaša soba?«

»Da, tista, ki sem v njej živela v Jachèresu.«

Nekaj trenutkov sta oba molčala. Na to možnost mladi Španec ni bil pomislil.

»Naročili ste, naj vam pohištvo pripeljejo iz Jachèresa?« je naposled vzkliknil in prebledel. »Nemogoče! Menda sanjam! Recite, Orana, da ni res!«

Mlada žena ga je začudeno pogledala. Potlej je tiho vprašala: »Zakaj vendar ne? Kaj pa je to takšnega?«

»Vi ste veleli pripeljati to pohištvo od doma?« je ponovil Moreno, in v njegovem glasu je zazvenela vsa jeza, ki jo je bil pravkar požrl. »Potem, ko vam je vaš oče dejal, da ne dobite niti solda — dejal je to vam in meni — ste si drznili...«

Orana je ob tem očitku zardela do ušes. Na to ni bila pomislila.

»Ničesar si nisem drznila,« je vzkliknila, užaljena zaradi njegovih ostrih besed. »Manjkala mi je spalnica, zato sem pisala materi, naj mi jo pošlje. To je vse.«

Bledi Morenov obraz je preletela temna senca. Bilo je na dlani, da mladi Španec kaj takšnega od svoje žene ni pričakoval.

»Zakaj niste prej govorili z menoj, preden ste storili to neumnost?« je razjarjeno vzkliknil. »Zakaj ste ravnali tako nepremišljeno?«

»Pisala sem pred včerajnjim,« se je skušala opravičiti Orana, »mudilo se mi je, in ker vas ni bilo doma, sem pisala na lastno pest. Ne razumem, zakaj se tako razburjate zaradi takšne malenkosti? Saj ste čisto iz sebe, Miguel!«

»Videti je, da se ne razumeva, Orana,« je dejal nekoliko mirneje Moreno. »Nisem vedel, da imate tako malo ponosa!«

»Saj vendar nisem zahtevala tega pohištva od svojega očeta!« se je branila Orana. Poslednja moževa opazka jo je neljubo zbodla. »To pohištvo je moje in ne očetovo! Podarila mi ga je moja birmanska botra na smrtni postelji. Morda ne veste, Moreno, da je pohištvo pristno in vredno čedne vsotice frankov?«

»To ni važno, draga moja,« se je spet razburil mladi mož. »Rajši bi videl, da bi imeli pohištvo iz mehkega lesa, in da bi ga plačal jaz!«

Orana je skomignila z rameni.

»Povedala sem vam že, da to pohištvo ni last mojega očeta. Ta oprava je moja. Rekla sem vam že, da mi jo je darovala birmanska botra. Preje je sama stanovala v tej sobi. Na smrtni postelji je želela, da bi živela v njej jaz.«

In ker Moreno tudi na to njeno pojasnilo ni odgovoril, je pristavila:

»Nikar se ne jezite, Miguel, prosim vas! Zahtevala sem od svoje matere samo tisto, kar je moje, in zato svojemu očetu nisva dolžna niti pare!«

»Hvaležen sem vam, da je tako,« je mrko dejal mladi mož, ne da bi skrival svojo nejevoljo. »V bodoče vas pa prosim, Orana, da se pri sleherni svoji odločitvi spomnite tudi name — kajpak, če vam to ne bo pretežko...«

»Mislila sem, da vas bom razveselila,« je tiho odgovorila. »Ob mojem prihodu ste dejali, da si bova nekoč uredila manj preprosto... reči hočem bolj elegantno stanovanje. Zdelo se mi je, da bi vam utegnila pomagati uresničiti ta načrt. Ta soba je moja. Vredna je nekaj tisočakov. Razen tega — in to je glavno — mi je zelo pri srcu. Mislila sem torej, da vas bom prijetno presenetila in da jo boste vzljubili tudi vi... Kako naj bi vedela, da vas bo to tako razjezilo, potem ko ste dovolili, da mi pošljejo obleko in perilo?«

Moreno je vzdihnil. Njegova žena tega res ni storila iz zlega namena. In ko je tako preprosto opravičevala to svoje dejanje, ji ni mogel ugovarjati. Na tihem je že obžaloval, da je bil tako vzrojil... Toda kakor vsak moški, je trmasto vztrajal pri svojem:

»Naj bo! Povem vam pa, da za novoporočeno ženo po svojem okusu nikoli ne bi izbral oprave v tako strogem empirskem slogu, pa če bi bila desetkrat pristna!...«

In z mračnim pogledom na ozko, čeprav razkošno posteljo, je pristavil: »Še manj pa takšno bedasto posteljo, čeprav bi bila v še tako čistem slogu!«

Obrnil se je na petah in hitro odšel v svojo sobo.

Orana ga ni takoj dobro razumela. Potlej se je zagledala v posteljo, ki je menda njenega moža najbolj v oči bodla.

»Kaj je bil že dejal? Da je preozka?«

Rdečica ji je zalila obraz po spoznanju, kaj je mislil. Ni se mogla otresti spomina na tisto barcelonsko noč. Spomin na to noč ji je bil pa menda prej zoprn kakor prijeten, kajti nagubala je čelo in nabrala rdeče ustnice v ljubko šobico.

»Če ta gospod misli, da me bo dražil, se hudo moti...«

Očitno je pa bilo, da ni mogla tega pogovora izbrisati kar tebi nič meni nič iz svojega spomina, kajti nekaj trenutkov je zamišljeno strmela predse. In potlej, kakor da bi se hotela opravičiti!:

»Sicer pa, ta soba me spominja na Jachères in na moje dekliško življenje doma. V njej hočem živeti zato, ker mi jo je bila botra podarila. In če živijo moj gospod mož v veri, da je njegovo stanovanje zabavno, se zelo motijo. Doslej sem se presneto malo zabavala v njem!«

Bila je slabe volje, sama ne vedoč, zakaj. Morda samo zato, ker se je podzavedno zavedala, da je imel njen mož delno prav in da njegovi očitki niso bili popolnoma iz trte izviti.

Globoko je vzdihnila in stopila k svoji omari. Odklenila je predal in vzela iz njega ovoj z denarjem, ki ga ji je bil izročil Moreno za gospodinjstvo. Pazljivo ga je preštela. Bilo ga je še tri tisoč štiri sto frankov. Držeč v roki bankovce, se je mlada žena sanjavo zagledala predse:

»Posebno velikodušen pač ni ta moj soprog,« je naposled zamrmrala. »Do konca meseca gospodinjiti in še kupiti opravo iz te vsotice, bi bilo res težko. Le zakaj se je tako razrepenčil, ko sem mu hotela nekoliko priskočiti na pomoč?«

Zdelo se je, da jo je pičlost vsote, ki jo je držala v roki, nekoliko zmedla. Čeprav se ji je tedaj, ko ji je mož izročil ta denar, zdelo tri tisoč šest sto frankov ogromno denarja, je po nekaj dnevih gospodinjstva spoznala, da vsota ni pretirana, narobe, celo skromna.

Na obrazu mlade žene je zaigral nekakšen hudomušen, ljubezniv smehljaj. Bogve kakšne misli je zbudila v tej mladi ženici peščica denarja, ki ga je držala v roki, kajti na lepem se je tiho nasmehnila predse, zmajala z glavo in ga spet zaklenila v predal. Potlej je pomirjena in malone vesela odšla v jedilnico.

XXXV

Mladi mož ni nikoli več načel kočljivega vprašanja zastran Oranine sobe. Bil je dovolj velikodušen, da svoje žene ni trapal z nepotrebnimi očitki, in ko se mu je prva sveta jeza ohladila, je bil spet vljuden in prijazen. Kljub temu se pa sožitje mladih zakoncev ni izboljšalo.

Orana je skušala po svojih najboljših močeh izpolnjevati dolžnosti marljive in spretne gospodinje. Ne samo da je redno vodila gospodinjstvo in si kot vestna in izkušena gospodinja skrbno zapisovala vse izdatke v poseben zvezek; skušala je storiti tudi vse tisto, kar more in mora storiti vsaka mlada žena, da izpolni dom s svojo osebnostjo in ga ozari s svojo mladostjo. Pazila je, da so bile v sobi zmerom sveže cvetlice, da se je zdelo stanovanje veselo in udobno. Skušala je s svojo prisrčnostjo in iskrenostjo zabrisati hladnost velikih sob, kjer se je njen mož očitno prav dobro počutil, ki so bile pa njej še zmerom nekoliko tuje.

Nepristranski opazovalec bi pa ugotovil, da je to njeno prizadevanje samo izraz njene volje, da izpolni vse dolžnosti marljive gospodinje, ne pa izraz njene resnične duševnosti in njenega nagnjenja. Kakor prej, je bila mlada žena tudi zdaj do svojega moža še zmerom zapeta in je vselej storila vse, da bi preprečila morebitno zbližanje ali morebitno prenagljeno izpoved.

Vendar se je sama čudila, kako redko se je spominjala na dom. Preden je odšla ‚s tem tujcem', kakor ga je tako zaničljivo imenoval njen oče, se je bala domotožja. Zdaj ni utegnila imeti domotožja in ga tudi v resnici ni čutila. Bila je s svojim življenjem kar zadovoljna in bila je presrečna, da se črnoglede očetove napovedi niso uresničile. Njen mož ni bil ‚pritepenec', ni bil nepoštenjak in ne lenuh. Kajpak ni nič točnejšega vedela o njegovi službi, toda toliko ga je že poznala, da je popolnoma zaupala v njegovo poštenost. Prav zanesljivo je imel kakšno pošteno službo na poslaništvu ali pa na konzulatu, toda iz nekega skrivnega vzroka ali pa iz trme ji ni hotel nič natančnejšega povedati o svojem poklicu. No, ona ga pač ne bo silila! Bo že gospod prvi začel...

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

HUMOR in ANEKDOTE

V zaporu

»Zakaj so te zaprli?«

»Zato, ker sem zamudil vlak.«

»Beži, beži! To komu drugemu pripoveduj!«

»Res, res. Če ne bi zamudil vlaka, bi zdajle sedel v kakšni inozemski kavarni, ne pa tukajle.«

Pravilna taktika

Lloyd George je bil dolgo časa za tajnika pri nekem odvetniku, preden se je posvetil politiki.

Silno rad je pri sleherni priložnosti govoril in javnosti razlagal svoje nazore. Pri tem je pa strahovito hitro menjal svoje misli.

Nekoč ga je opozoril na to njegov šef, odvetnik:

»Vi prehitro govorite in polovica poslušalcev vas potlej sploh ne razume.«

»To dobro vem,« je odgovoril Lloyd George, »računam pa, da me bodo prav tisti, ki me ne razumejo, spravili v poslansko zbornico.«

Zalitev

»Zakaj nič več ne pozdravljaš našega zdravnika?« vpraša gostilničarja njegov sosed.

»Zato, ker me je užalil. Odjedel mi je najboljšega gosta, ki je pri meni pil dan in noč. Zdaj mora revež piti samo slatino.«

Uspeh

Neki starejši gospod, ki je bil najbrže zaljubljen v svojo duhovitost, je na neki slavnostni pojedini sedel zraven mlajše dame. Ko jo je več ko dve uri »zabaval«, vstane, in se poslovi:

»V vaši družbi mi je čas strahovito hitro minil. Ko sem se odpravljal semkaj, me je silno mučil glavobol, tako da sem kar doma hotel ostati. A zdaj — čudež, ki se imam zanj samo vam zahvaliti — glavobol je čisto prenehal.«

»To vam rada verjamem, saj se je k meni preselil...«

Pozna ga

Jože se pelje v Rim. Njegova žena mu za na pot zavije steklenico konjaka.

»Obljubi mi, Jože, da ga ne boš začel prej piti kakor v Trstu!«

»Obljubljam ti.«

»Verjamem ti, Jože.«

Jože se odpelje. Še enkrat pomaha ženi na peronu. Potlej se obrne in prime steklenico konjaka. Že izvleče steklenico, jo odvije...

Takrat pa pade iz zavoja listek s pisavo njegove žene.

In Jože bere:

»Jože, Jože! Kaj si mi pred petimi minutami obljubil? Kje si ti in kje je Trst?«

Vsak po svoje...

Francoski kralj Henrik IV. (1589 do 1610) se je kaj rad norčeval iz ljudi, ki so se zanimali za vse prej kakor za svojo stroko.

Nekoč mu je njegov krojač prinesel knjižico s pravili, po njegovem mnenju zelo koristnimi za državo. Kralj je pa svojemu služabniku velel:

»Pokličite k meni mojega pribočnika, da mi bo umeril obleko, kajti moj krojač se je začel baviti z državnimi vprašanji...«

Kdaj najtežje dela

Veliki francoski državnik in politik Briand je bil v zasebnem življenju pravi bohem. Ponoči je rad posedal v družbi veselih prijateljev.

Nekoč ga je neki pariški časnikar vprašal:

»Kdaj najtežje delate? Ob kateri uri?«

»Zjutraj okrog osmih,« je odgovoril Briand.

»Kaj pa delate zjutraj?« se je začudil novinar, meneč, da zjutraj vsak človek pač najlažje dela.

»Mučim se z vstajanjem,« je odgovoril Briand.

Vsak o sebi

Neki časnikar je nekoč videl romanopisca Oskarja Wilda in slikarja Wistlerja, ki sta se skupaj sprehajala po angleškem mestu Brightonu. Drugi dan je napisal v neki časopis: »Srečal sem Wilda in Wistlerja na prijateljskem sprehodu. Kakor običajno, sta tudi to pot govorila vsak o sebi.«

Wistler je poslal ta časopis Wildu s pripombo:

»Ta človek se je zmotil; saj sva oba govorila o meni.«

Wilde je pa na to odgovoril brzojavno:

»Prav imate, toda jaz sem neprestano mislil nase.«

Dober odgovor

Nekoč so v neki družbi govorili o odločilni bitki pri Waterlooju (1815) in so obžalovali smrt tolikih hrabrih vojakov. Le neki star sodni svetnik je strupeno menil:

»Le čemu jih obžalovati? Kdor od meča živi, naj bo tudi z mečem pokončan!«

»Tako sami sebe obsojate na smrt,« je pripomnil neki poveljnik zbadljivo. »Po vaši logiki, bi moral biti tisti, ki od prava živi, zaradi pravice pokončan!«

NOVI CLEMENCEAU

Winston Leonard Spencer Churchill

Mož, ki je poklican odločiti sedanjo vojno

Ena izmed največjih postav današnjega političnega sveta je britanski mornariški minister Winston Churchill.

Eden izmed največjih sodobnih žurnalistov je ameriški publicist John Gunther.

Inside Europe, *knjiga Johna Gunthra o evropskih politikih, je pravkar izšla v novi, izpopolnjeni izdaji. Mikalo nas je, povzeti iz nje prav članek o Churchillu.*

Tako so nastale pričujoče vrstice, prve v našem jeziku.

Iz najnovejše izdaje Gunthrove knjige *INSIDE EUROPE*

Winston Leonard Spencer Churchill je najbolj življenja polna, najjedkejša in največja osebnost, kar jih danes živi v Veliki Britaniji. L. 1929. se je po velerazgibani karieri umaknil za 10 let v ozadje. Toda ko je počila vojna, je narod zahteval Churchillov vstop v vlado. Postal je prvi lord admiralitete (minister za vojno mornarico): isto, kar je bil leta 1914. A sila dogodkov ga utegne posaditi še na sedež predsednika vlade.

Sij dramatičnosti je obdajal Churchilla že pri rojstvu. Njegova kri ni samo modra, ampak že kar škrlatna. Rodil se je l. 1874. v Blenheim-Castlu kot sin lorda Randolpha Churchilla in vnuk sedmega vojvode Marlborougha. Po rodu je v njem pol Američana: njegova mati, izredno lepa in mikavna ženska, je bila namreč hči Leonarda W. Jeroma, zelo uglednega Newyorčana iz šestdesetih let prejšnjega stoletja; med drugim je bil solastnik *New York Timesa.*

Slab učenec

Že v šolskih letih je Churchill kazal veliko veselje za junaška dejanja, manj pa za latinščino, grščino in matematiko. Bil je najslabši učenec svojega razreda v Harrowu. Zato ga je njegov oče namenil vojaškemu poklicu; dejal si je namreč, da je Winston za vsak drugi stan premalo odprte glavé. Toda Winston je trikrat padel, preden je srečno prestal sprejemno skušnjo za častniško šolo.

Ko je mladi Churchill končal častniško šolo, je prišel v službo k nekemu elegantnemu konjeniškemu polku. Toda na lepem — značilno za Churchilla! — si je znal izposlovati dopust, da jo je mahnil na Kubo; hotel si je namreč ogledati revolucijo — tisto, ki se je iz nje izcimila špansko-ameriška vojna. Njegova simpatija so bili Kubanci; kljub temu se je boril na španski strani. Ognjeni krst je doživel ravno na svoj 21. rojstni dan. Na Angleško se je vrnil z odlikovanjem.

Naslednji burni dve leti je preživel pri svojem polku v Indiji. Tam je imenitno igral polo, zraven je pa deloval kot dopisnik in hkratu služil v polku — za tiste čase nekaj nezaslišanega — ter se udeleževal bojev na severnozahodni meji.

V Indiji je mladi mož — nihče mu ni več rekel drugače kakor Winston — spoznal, da se je v šoli hudo, hudo malo naučil. In tako je vse soparne popoldneve, ko so njegovi tovariši dremali v hladu, posvetil branju. Čital je same resne stvari, vse kar mu je prišlo v roke, od Platona do Gibbonsa in nazaj. Potlej se je začel učiti pisanja. Danes je malo ljudi, ki pišejo boljšo angleško prozo od njega. Ko se je vrnil na Angleško, se je ukvarjal z mislijo, da bi šel na oxfordsko vseučilišče, a bil je že prestar.

S Kitchenerjem v Egiptu

Potlej je prišla Afrika na vrsto. Pridružil se je Kitchenerjevi nilski odpravi. Tisti dnevi so bili polni dogodivščin; dokaz naj bo njegov lastni popis konjeniškega napada pri Omdurmanu:

...In spet sem prišel s konjem v peščeno, izsušeno puščavo. Zdelo se mi je, kakor da drve razpršeni derviši vse vprek, na vse strani. Ravno pred menoj se je eden od njih vrgel na tla. Videl sem lesk njegovega ukrivljenega meča, ko ga je potegnil nazaj, da bi prerezal mojemu konju kite na nogah. Imel sem dovolj prostora in časa, da sem odskočil s svojim ponijem, nato sem pa dvakrat ustrelil v derviša iz razdalje kakšnih treh metrov. Nisem se bil še dobro vzravnal v sedlu, ko sem uzrl pred seboj drugega derviša, ravno ko je zavihtel meč. Dvignil sem samokres in sprožil. Bil mi je že tako blizu, da se je zadel ob revolver. Derviš in njegov meč sta izginila pod menoj. Zadržal sem konja v korak in se razgledal na okoli...

Napisal je knjigo o nilski vojni *The River War* — še danes najboljše delo o takratni Kitchenerjevi odpravi — potem je pa dal vojaštvu slovo. Prihodnje leto je bil spet v Afriki; to pot kot vojni dopisnik londonskega lista *Morning Post.* 15. novembra 1899. so ga Buri ujeli. Po drznem begu iz vojaških zaporov se je vrnil na Angleško — in postal tam narodni junak.

Politik, slikar, pisatelj

Leta 1901. je kot 27letnik postal poslanec konservativne stranke. Od tistih dob se je ves posvetil politiki — izvzemši urice, namenjene predavanjem, potovanju, slikanju, študiranju vojaške znanosti in pisanju 19 knjig. Ko je začel svojo politično kariero, je potreboval nekaj, česar mu dotlej ni bilo mar: denar. In izmislil si je: v petih mesecih je s predavanji na deželi zaslužil 50.000 funtov (v današnjem denarju 12 milijonov dinarjev).

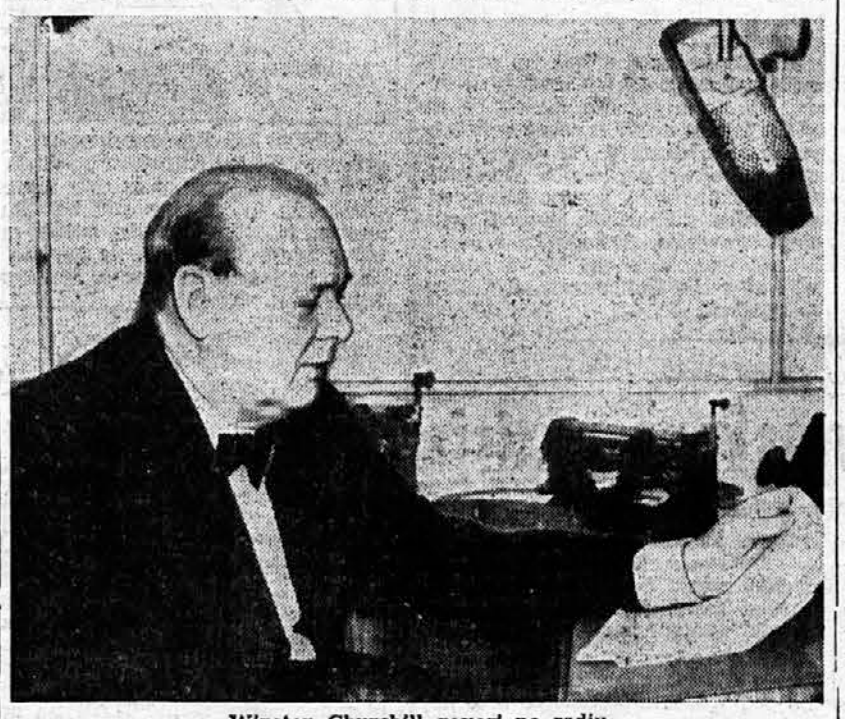

Winston Churchill govori po radiu

Churchill je trikrat premenil stranko. To je nekaj takšnega, kakor če bi, recimo, Mr. Roosevelt začel svojo kariero kot demokrat, ministroval dolga leta kot republikanec in se potem spet vrnil med demokrate — in spet postal minister. Ta Churchillova politična nestalnost *(restlessness)* je tudi vzrok, da ga zagrizeni toryjci (konservativci) in pravoverni liberali že dolga leta tako ogorčeno odklanjajo.

Ko se je *etabliral* v parlamentu, je jela njegova zvezda hitro vstajati. Leta 1911. ga je Asquith kot 37letnika imenoval za prvega lorda admiralitete, ker je čutil, da sta v nastajajočem mednarodnem viharju njegova odločnost in duhovna gibčnost britanski mornarici nujno potrebni. Churchill je razgibal admirale, dal v delo vojne ladje tipa *Queen Elizabeth,* poskrbel za oborožitev s 15 palčnimi topovi — in ko je počila svetovna vojna, je bila britanska vojna mornarica pripravljena.

Njegova genialno zasnovana dardanelska ekspedicija se je brez njegove krivde izjalovila in Churchill je odstopil, vse prej kakor v časteh pri svojih rojakih; odšel je na francosko fronto in služil domovini kot navaden pehotni oficir.

Dokler ga ni l. 1917. Lloyd George poklical nazaj kot municijskega ministra. Potlej je postal po vrsti vojni in letalski minister in državni tajnik za kolonije. V teh dogodkov polnih letih je bil Churchill glavno gibalo za ureditev irske zadeve in zagovornik zavezniške intervencije na Ruskem. Leta 1924. je Churchill postal zakladni kancler (finančni minister) — tisti Churchill, ki kot šolar ni imel pojma o računstvu! Ostal je na tem mestu do leta 1929. Takrat, po zmagi laburistov in poznejšem ustoličenju nacionalne vlade, se je za 10 let »umaknil v puščavo«. Toda v »puščavi« ni držal križem rok. Pisal je knjige in izoblikoval svoje misli.

Prerok, ki ga ni nihče poslušal

Ostal je seveda poslanec, a leta 1933. se je na svoji samotni klopi v kotu izpremenil v veliko Kasandro, oznanjevalko vsega hudega. Skoraj edini med britanskimi politiki je Churchill videl nevarnost, vstajajočo z naraščanjem Hitlerjeve moči. Šest let je dan za dnem pisal, dokazoval in rotil svoje rojake, naj ne bodo slepi; posebno je izrabil sleherno fazo novega nemškega oboroževanja. Le malo jih je bilo, ki so se kaj prida zmenili zanj. Toda počasi si je njegov svareči glas le pridobil posluha. In lani v septembru se je predsednik vlade Chamberlain moral vdati: poklical je Churchilla v vlado.

Danes je Churchillu 65 let; kaže jih pa 10 let manj. Njegova lica so mladostna ko otrokov obraz. Njegovo mogočno čokato telo z nenavadno veliko glavo prečudno spominja na zdravega buldoga. Kadar začne govoriti, z nekam čudnim klokotajočim naglasom, se zdi, da se besede kar vale in odskakujejo. Churchill izbira besede, tudi v pogovoru, kakor izbira dragotinar dragulje za dragotine. Njegov govor je tako dober, tako uravnotežen in poln govorniških antitez, pa zraven tako neverjetno gladko tekoč, da si človek zaželi skritega diktafona, ki bi ga ovekovečil.

Toda Mr. Churchill zna tudi poslušati. A dobro poslušanje je skorajda podlaga slehernega pogovora. Churchill zada več vprašanj, kakor nanje odgovori.

Njegov dovtip in njegov posmeh pozna ves svet. Nekoč je poslanec Wedgwood Benn, možak precej mršave postave, silno ogorčeno napadal neko Churchillovo izjavo. »Moj častivredni tovariš,« ga je zavrnil Churchill, »ne bi smel proizvajati več ogorčenja, kakor je v njem zanj prostora.«

V prostem času: zidar

Winston ima 20 milj od Londona majhno posestvo, in tam prebije svoj prosti čas. Z lastnimi rokami si je uredil ribnike in vrtne grede in sezidal opečne ograje in več drugih manjših stvari. Že leta in leta mu je najljubši opravek zidanje; nekaj časa je bil celo član zidarske strokovne organizacije, čeprav je socialiste sovražil ko kugo. Oblečen v višnjevo vrhnjo obleko, z neizogibno cigaro v ustih, si sam meša malto, potem pa z ljubeznijo polaga zidake drugega poleg drugega. Kar mu zidanje času pusti, mu ga vzame slikanje. Churchillove slike je videlo že več razstav; njegovo umetniško ime je Charles Morin.

Eden izmed glavnih virov Churchillove moči je njegova domišljija. Tako na primer gre njemu levji del zasluge za razvoj tanka, t. j. tistega orožja, ki je zrevolucioniralo moderno vojno.

Tudi njegova energija je čudovita. Ni še bil končal obsežnega *Življenjepisa Marlborougha,* se je že vrgel v še obsežnejšo *Zgodovino anglosaških narodov* — ne da bi zanemarjal naloge, ki mu jih dan za dnem nalagata poslanski mandat in politika. Trdo delo je bilo tudi potrebno, da je dosegel tolikanj visoko stopnjo govorništva. Navadno je ni ovire, ki bi ga ustavila v njegovi trdovratni odločnosti: Churchill skoraj vselej doseže, kar hoče.

Drugi vir Churchillove moči je njegova temeljitost. Za njegovo pisalno mizo v veliki admiralski sobi visi v zložljivem lesenem okviru velik pomorski zemljevid. Zadnjič mi je Mr. Churchill povedal, da je dal ta zemljevid izdelati leta 1911., ko je prvič postal minister za vojno mornarico: na zemljevidu je vsak dan lahko videl pozicijo sleherne nemške vojne ladje. Ko se je leta 1939. vrnil v ministrstvo, je bilo prvo, kar je storil, da je pogledal, ali je stari zemljevid še na svojem mestu. Bil je! V 20 letih se živ krst ni bil zmenil zanj.

Churchillova tršata postava je kakor figura iz renesanse. Churchill je pravi fanfaronski ljubitelj življenja in eksperimenta. Kakor italijanski orjaki iz 16. stoletja zna s svojimi gibljivimi in krepkimi prsti prijeti tako rekoč za vse. Bil je vojak, zgodovinar, športnik, slikar, žurnalist, politik, upravitelj. Dve vrlini — energija in talent — sta se spojili v njem in ustvarili nemirnega, a tudi nevsakdanjega, dramatskega duhá.

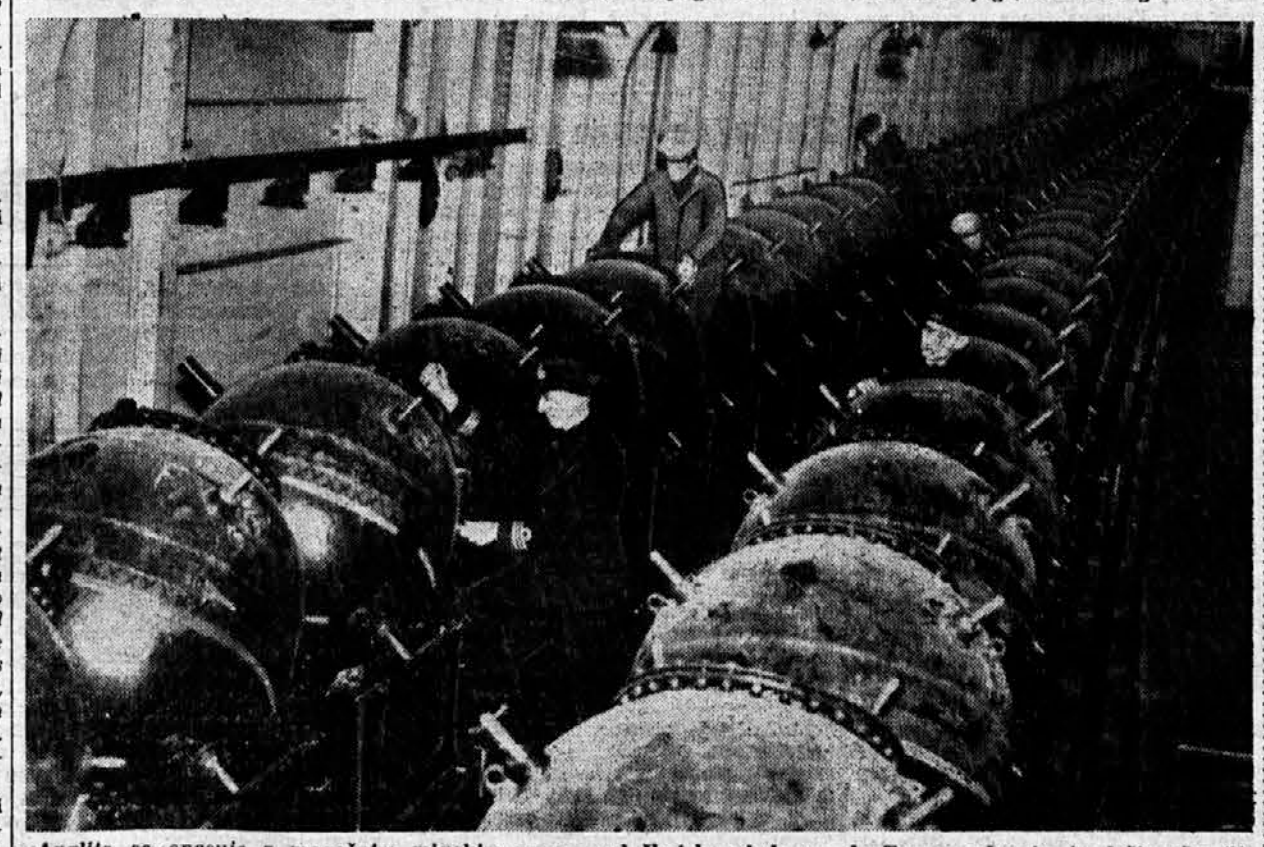

Anglija se *opasuje* z mogočnim minskim pasom: od škotske obale pa do Temze polagajo Angleži več milj širok pas min. Slika kaže nepregledno vrsto min na eni izmed ladij, ki polagajo to nevarno orožje ob obali.

H. G. Wells o letalskih napadih

Slavni angleški pisatelj H. G. Wells — pri nas ga poznamo posebno po njegovi *Svetovni zgodovini* — je te dni napisal v ameriški reviji *Liberty:*

Ne gojim pretirane nežnosti do nemškega naroda kakor nekateri ljudje in ne mislim, da bi energično bombardiranje še bolj nahujskalo Nemce na nas. Nemci so hraber vojaški narod in mislijo, da jim je terorizem dovoljen, kadar se čutijo upravičeno razkačene. Nemci pri sleherni priložnosti poveličujejo vojno in odločno trde, da prejšnje vojne niso izgubili, čeprav ves svet ve, da je tako.

Nemci so ustavili vsak razvoj napredka. Življenje je prišlo čisto s tira ne samo na Francoskem, Angleškem in Poljskem, ampak tudi na Švedskem, Nizozemskem in v Belgiji — samo zato, ker se nemški narod hoče igrati vojake. Mislim, da bi bilo temeljito bombardiranje iz letal in s topovi, bombardiranje, ki bi razdejalo njihova mesta, zanje zelo zdrava in dobrodejna izkušnja.

To pišem brez sleherne maščevalnosti. Sem pacifist, a realističen pacifist. Želel bi splošen in organiziran mir. Zato je potrebno, da postane teh 80 milijonov ljudi pametni in iskreni sodelavci pri razvoju sveta.

Nemci so nato napisali, da bo za vsako bombo, ki bi priletela na Berlin, London dobil 10 bomb. Wells je tedaj poslal tale odgovor v londonski *Daily Mail:*

Ta nemška izjava je očitno znak slabosti. Nemci se niso pomišljali, skrajno brutalno bombardirati Varšavo, čeprav Poljaki niso bombardirali Berlina. Isto bi bili storili tudi z Londonom meseca septembra, če se ne bi bali.

Mislim, da je boljše, če Nemce bombardiramo, kakor pa da jih izstradamo. Predvsem si tako pridobimo časa, a Nemci bi se tako nedvomno prej iztreznili.

Gornji dve Wellsovi izjavi so Nemci porabili za očitek, da pripravljajo Angleži brezobzirno letalsko vojno proti Nemčiji. I Wellsu i Nemcem je odgovoril Churchill (gl. prejšnjo številko »D. t.«) ko je dejal: »Mi ne bomo začeli bombardirati mest; toda prvi takšen poskus z nemške strani bo pri priči deležen odgovora.«

Ruska pomoč

Bruce C. Hopper, profesor na Harvardovem vseučilišču v Cambridgeu (USA), je napisal za ugledni ameriški trimesečnik *Foreign Affairs* članek pod naslovom »Koliko more Rusija Nemčiji pomagati?« Pisec velja za temeljitega poznavalca ruskih razmer, zato njegova izvajanja niso brez tehtnosti.

Po njegovem ne more Rusija dobavljati Nemčiji ne tolšč ne železnih rud, ne gumija ne bombaža. Lahko bi pa krila nemške potrebe po manganu, lesu in celo žitu, a za to je treba časa. Tudi petrolej bi lahko dobavljala, a šele v dveh letih in pod pogojem, da ji Nemčija pošlje inženirje in stroje. V sedanjem času bi velike ruske dobave petroleja pomenile nevarno izčrpanje rezerv.

Če se Hitler zanaša na rusko podporo, končuje pisec, je v njegovo korist, da se vojna zavleče.

Bilanca pomorske vojne

Po podatkih britanskega informacijskega ministrstva je bilanca 5mesečne vojne na morju takale:

Velika Britanija in Francija sta od celotne tonaže svoje trgovinske mornarice v višini 24 milijonov ton izgubili pol milijona ton, t. j. 2'08%. (Velika Britanija lahko zgradi v enem letu — tudi v vojnem času — 2½ milijona ton trgovinskih ladij.)

Nemčija je imela lani v septembru 4½ milijona ton trgovinske mornarice. Doslej je izgubila 140.000 ton (delno jih je potopila lastna posadka, druge so pa Angleži in Francozi zajeli), najmanj 450.000 ton ladij pa ne more zapustiti nevtralnih pristanišč. Dejansko je torej Nemčija prišla ob 13·3% svoje trgovinske mornarice.

Zakaj? — Zato!

Iz lanske novembrske številke medicinskega obzornika *Revista de Medicina y Cirurgia* (Havana):

Nemški paradni korak povzroča, če kdo dolgo tako hodi, izpremembo možganskih živčnih središč. Kadar vojaka takšno stanje docela izčrpa, ga prevzame nekakšna hipnoza, tako da ne more več misliti in da slepo uboga vse, kar se mu naroči. To je pravi vzrok popularnosti, ki je je paradni korak deležen pri pruski vojski in njenih naslednikih.

Važnost železnic

Ne izprašuj, koliko bataljonov ima sovražnik; pozvedi, koliko ima železnic.

Nemški strateg Schlieffen (1833—1913)

V ČASU STRAHOTNIH PRAVLJIC

Podmornica z mrtvo posadko

Grozotna usoda nemške podmornice, ki je dva meseca blodila po morju s posadko, ki jo je kisik zadušil med spanjem

London, februarja.

Šele pred kratkim so popolnoma pojasnili tragičen dogodek, ki se je odigral v Severnem morju in se je končal na angleški obali blizu Temzinega ustja. Angleži so tu našli neko nemško podmornico, ki je z zadušeno posadko tavala po morju od septembra pa do novembra preteklega leta.

Podoben primer se je pripetil leta 1915., ko so Angleži ob svoji obali našli neko nemško podmornico z zadušeno posadko in ko so poleg tehničnih skrivnosti, ki so jih našli v podmornici, v njej odkrili tudi važne listine, med njimi skrivno pisavo. V obeh primerih so našli posadko na svojem mestu — zadušeno. Stražarji so sedeli na svojih stolih, mehaniki so bili pri strojih, častniki v svoji kabini ali na službeni dolžnosti, otrpli kakor v kakšni pravljici iz tisoč in ene noči, ohranjeni kakor mumije, ker niso prišli v stik z zrakom, strašni, nemi, resni, kakor da še zmerom opravljajo svojo dolžnost, pri kateri jih je dohitela smrt.

Kako se je odigral ta strahoviti dogodek v podmornici, dogodek, ki si ga niso mogli zamisliti ne Hoffman, ne Edgar Poe ne Wells v svojih najnenavadnejših in najbolj nemogočih zgodbah?

To ni prav nič težko pojasniti. Znano je, da največje težave pri plovbi podmornic nastanejo v rešitvi problema, kako obnavljati zrak v ladji. Obnovljeni zrak zagotovi ozračje, v katerem se ljudje lahko gibljejo in delajo, lahko dihajo v že tako in tako ozki jekleni škatli, kakor tudi da ure in ure prebijejo na svojem mestu, ko mora podmornica dolgo časa ostati pod vodo. Kljub temu pa posadka ne sme biti v nevarnosti, da se zaduši.

Rešitev tega problema je izredne važnosti za nemške podmornice, ki se morajo zmerom skrivati pred angleškimi in francoskimi ladjami, poleg tega pa še pred vodnimi letali. Primorane so torej, da dolgo časa čakajo pod vodo, da se sovražne ladje oddaljijo. Celo ponoči nočne pomorske patrulje preganjajo nemške podmornice. Tako se je na primer zgodilo, ko je neka francoska torpedovka ponoči presenetila neko nemško podmornico in jo potopila. Pa tudi takrat, ko nemška podmornica napada, mora dolgo bežati in se skrivati pred celo tropo ladij in vodnih letal, ki jo preganjajo. Pogosto se ji je nemogoče prikazati na površini, ne da bi se izpostavila skrajni nevarnosti.

Problem obnavljanja čistega zraka v podmornicah so Nemci izredno skrbno proučevali. Rešili so ga tako, da so pokvarjeni zrak čistili s pomočjo jeklenih steklenic, napolnjenih s pepeliko. Zgodilo se je pa tudi že, da je bil zrak tako napolnjen z vzduhom po petroleju, da je bilo sleherno sredstvo za osveževanje zraka brezuspešno. Takrat so se zatekli k steklenicam s kisikom, ki je v tem primeru edino zanesljivo sredstvo proti zadušitvi.

Kisik rešuje in zastruplja

Kisik, ki posadko lahko reši zadušenja, jo pa utegne tudi zastrupiti. To je eden izmed strašnih in skrivnostnih sovražnikov podmornic, ki morajo dolgo ostati pod vodo in ne smejo priti na površino po sveži zrak. Ta težava, poleg mnogih drugih, utegne pojasniti, zakaj podmornica kljub naporom moderne tehnike ni postala dovršeno in zanesljivo orožje.

V dveh vojnah sta se pripetila dva podobna primera. Kdo ve, koliko jih je bilo še, ki pa zanje nikoli ne bomo izvedeli? Ko se po napornem delu vsa posadka utrudi, da kapitan povelje, naj se podmornica spusti na dno. Tam se posadka odpočije, pripravi za nove napore, ki jo čakajo drugi dan. Kakor je potrebno, mora takrat podmornica napolniti z vodo vse posode, kar jih premore, da bi se lahko potopila na dno in da se ne bi bilo bati, da podmornica na lepem uide na površje.

Tragedija

Podmornice potlej zaupajo dvema stražarjema, ki se menjata vsaki dve uri. Straža ima to nalogo, da takoj da znak za alarm, če se na ladji pojavi kar koli nenavadnega, in da pokliče ljudi na svoja mesta. Dolžnost teh stražarjev je tudi, da vsake pol ure spravijo v pogon črpalke za čiščenje zraka s pomočjo kisika.

Kisik ima pa prav tiste lastnosti kakor smejalni plini. Če vdihuje dosti kisika, postane človek vesel, nekako razposajen, toda tega niti ne opazi. Njegovih udov se polasti neka čudna utrujenost, človek zaspi in izgubi zavest. Če človek kisik še dalje vdihava, v spanju počasi izdihne.

Tudi za ta dva primera s potopitvami podmornic domnevajo — in to bo najbrže tudi držalo — da sta stražarja na ukaz odprla steklenice s kisikom, da bi obnovila porabljeni kisik v zraku. Toda, naj bo zaradi površnosti ali pa zaradi velike utrujenosti, stražarja sta pozabila steklenici zapreti. Prevelika množina kisika v zraku ju je omamila z njihovimi tovariši vred, ki so med spanjem vdihavali smrtonosen plin.

Kako se vrne podmornica na površino?

Ker zapornice na steklenicah s kisikom niso neprodušno zaprte, plin iz jeklenih steklenic uhaja skozi podmornico več tednov, morebiti tudi več mesecev in se prebije do tovora vode, od koder počasi iztiska vodo, ki je služila za potopitev.

Zaradi izgube vode je postala podmornica lažja, naposled se pa pojavi na površini v času, ki ga je težko natanko določiti. Podmornica, ki jo nekaj časa žene veter, nekaj časa pa struje, tava po morju s posadko, ki se je zadušila že pred dvema mesecema.

Ko so Angleži leta 1915. videli strahotno podmornico v bližini Great Yarmutha na vzhodni angleški obali, so začeli nanjo bljuvati ogenj iz topov vsega obalnega topništva. Ker pa podmornica ni odgovarjala na njihove strele in se niti ni poskušala rešiti z begom na odprto morje ali s potopitvijo, so se ji Angleži skušali približati. Poslali so do nje ribiško ladjo, ki se je pa kmalu vrnila z neverjetno vestjo, da je podmornica brez moči, mrtva, da ni iz njene notranjosti slišati brnenja motorjev in da jo valovi ženejo kakor mrtvo stvar; obalne strelske baterije je niso niti enkrat zadele.

Angleži so jo potegnili k obali in jo odprli. Dva stražarja sta sedela na svojih mestih kakor ju je dohitela smrt. Častniki in posadka so zaspali za zmerom...

Ali ste že kdaj slišali za strahotnejše potovanje od teh dveh podmornic, teh dveh jeklenih škatel, ki sta toliko tednov nosili s seboj zadušeno posadko in stražarja, ki sta okamenela obsedela na svojih čuvajskih stolčkih? Ali se bo lepega dne spomnil kakšen režiser, da bo vzel potovanje vampirske podmornice za snov fantastičnega filma, ki bi bil resničnejši od vsake Hoffmanove ali Wellsove zgodbe?

Sodobni izumi

Bankovci iz kovinskega papirja

Uspešna iznajdba v boju zoper ponarejevalce

Tehnika je v boju zoper ponarejevalce bankovcev dobila novega zavezника. M. U. Schoop, častni doktor curiškega vseučilišča, je iznašel poseben način izdelovanja kovinskega papirja, ki skorajda onemogoča ponarejanje bankovcev.

Kovinski papir je naspol kovinska naspol papirna tvarina. Stopljeno kovino namreč izparé, potlej jo pa kot prah primešajo papirju. Za izdelovanje kovinskega papirja lahko uporabljajo vse znane kovine, zato si zavodi za izdelovanje bankovcev lahko izberejo poljubne kovinske mešanice. Ponarejanje takšnega papirja je kajpak tisočkrat težje, kakor je bilo to doslej. Važno je, da se dá kovinski papir prav tako lahko zgibati kakor navadni papir.

Statistika Zveze narodov pravi, da pride v Evropi vsako leto za kakšna dva milijona angleških funtov (pol milijarde din) ponarejenih bankovcev v promet. Res je, da so ponarejevanje že močno zavrli, ko so začeli po tajnih načelih sestavljati barve za tisk, ko so v risbe skrili drobcene in komaj vidne skrivne znake in so v papirno gmoto natresli pisana bombažasta vlakna. Kljub temu pa ponarejanje še zmerom cvete. Vsak bankovec ima še mikroskopsko drobcena znamenja, toda ta poznajo samo strokovnjaki izdelovalnic bankovcev. Ponarejalci so pa zvečine že sami pravi strokovnjaki, in ne prezro nobene še tako skrite malenkosti. Najznamenitejši ponarejevalec minulega stoletja, Škot J. Wilson, je dobil zaradi svoje premetenosti po prestani kazni službo nadzornika pri angleški narodni banki.

Popolnih ponaredb seveda ni. Strokovnjaki izdelovalnic bankovcev opazijo pod Woodovo svetilko še tako neznatno razliko v barvi tiska in sestavi papirja. Toda najsi je ta svetilka še tako popolna, uporabljajo jo vendar lahko samo v laboratorijih. Ako bi hoteli uspešno zavreti obtok ponarejenih bankovcev, bi morali imeti pač preprost pripomoček za preskuševanje. Zdi se, da bo pri bankovcih na kovinskem papirju tak postopek še najpreprostejši.

Denimo, da bi se kakšnim na moč prefriganim ponarejevalcem vendar posrečilo, da bi izdelali pravim bankovcem podoben kovinski papir: ponaredbo bi izdal že malenkosten odtenek v različnosti barve. Tudi površinski ustroj kovinskega papirja bi se pri kopiji razlikoval od izvirnika. Woodova svetilka bi bila torej odveč.

V teoriji bi bilo sicer ponarejanje še zmerom mogoče, ker se noben zavod ne more stoodstotno zanesti, da ne bo kdo izdal kovinske mešanice. Vendar bi novi kovinski papir prav gotovo uspešno obvaroval i posameznike i državne blagajne velikih izgub in nevšečnosti.

(»Pariser Tageszeitung«)

Smučanje ni za vsakogar

Po navadi se težko privadimo na izpremembe v načinu življenja. Navadno hodimo poleti v toplice ali na morje, pozimi ob praznikih sedimo doma, sprejemamo ali hodimo v vas k svojim znancem. Vsekako je pa zimski šport za vsakogar nekaj zanimivega in prijetnega. Sicer je zaradi napačnega pojmovanja videti nevaren, poln težkoč in velikih stroškov, vendar je to stvar navade. Zanesljivo bodo s časom vsi skušali preživeti vsaj del svojega celoletnega dopusta na snegu v gorah.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da vsak šport ni za vsakogar, posebno pa še smučanje. Smučanje namreč terja od človeka napor vsega organizma, zato pa tudi pripravljalno telovadbo. Otrokom in mladim ljudem, ki imajo čvrste mišice in so gibčni, smučanje ne dela nobenih težav. Narobe je pa smučanje lahko nevarno za ženske, ki so že prekoračile štirideseto leto. Ženske s temi leti imajo navadno slabotne noge, poleg tega morda tudi že krčne žile. Takšne ženske morajo biti pri smučanju zelo pazljive.

Sprememba zraka, posebno pa višinski gorski zrak na vsakogar dobro vpliva. Za spremembo zraka so posebno občutljivi samo tisti ljudje, ki imajo slabo srce. Zato bodite pri vsakem športu zmerni. Prve dni, ko pridete na gore, delajte samo kratke izlete in gojite lahko telovadbo, da se bo tako telo lahko navadilo na večji napor.

Dihajte skozi nos in ne skozi usta! Ženske, ki dihajo skozi usta, so vse bolj občutljive za okužitev z raznimi boleznimi kakor one, ki dihajo skozi nos.

Lepo in dobro je, če ste moderni in gojite šport. Pri tem pa ne smete pozabiti na svoje zdravje in ne na napor, ki ga mora prenašati vaše telo. Najbolje je, če se posvetujete s svojim zdravnikom, ker bi morda gorski zrak škodoval vašemu slabemu srcu ali pa vašim pljučam. Ženske, ki so že v letih, naj se tudi zavedajo, da zanje zlom kosti ali druge poškodbe, ki jih lahko dobe pri smučanju, niso tako nenevarne kakor za njihove mlajše tovarišice. Takšne ženske naj se rajši sankajo ali hodijo na daljše zimske izlete v primerni športni obleki.

Zakaj se nam kolca?

Kolcanje, ki je v družbi tako zelo nerodno, ima svoj vzrok v krčenju neke mišice blizu dihalnih organov. Ko se ta mišica skrči, se glasilke razdvoje in ustvarjajo vsled tega glas, ki ga po domače imenujemo kolcanje.

Mišica, ki ustvarja ta glas, leži pod želodcem. Zato nekateri mislijo, da prihaja kolcanje iz želodca ali da kolcamo zaradi želodca, čeprav ni kolcanje s prebavnimi organi v nobeni zvezi. Poleg tega se kolcanje pojavlja tudi v zvezi z nekaterimi boleznimi. Vendar je zato potrebno obolenje raznih organov. Če po kakšni operaciji bolnik začne kolcati, pravi zdravnik, da je to slabo znamenje. Največkrat bolnik neprenehoma kolca tedaj, če se vname želodčna opna. Tudi pri vnetju možganske mrene se včasih pojavi kolcanje, prav tako pri obolenju ledvic. Če kakšno jed prav hitro pojemo, ali če imamo želodec preveč obtežen s tekočinami, se nam navadno tudi kolca.

Za kolcanje imamo več zdravil. Najenostavnejše zdravilo je pač tole: z dvema prstoma si zamašimo nos, in trikrat zaporedoma globoko izdihnemo. Pogosto pomaga že požirek vode, prav zanesljivo pa košček sladkorja, namočen v kuhinjski kis.

H. C. Andersen: DIVJI LABODI

In beli labodje so se spustili na tla prav blizu nje in so prhutali po tleh s svojimi belimi perutmi.

Kakor hitro je sonce zašlo, je padlo z labodov belo perje in enajst princev, Elizinih bratcev je stalo na morskem bregu. Eliza je vzkliknila, kajti čeprav so se zelo izpremenili, jih je vseeno takoj spoznala. Čutila je, da so res oni. Skočila je v njihov objem, jih klicala po imenu, in njeni bratje, mladi princi, so bili zelo srečni, ko so spet videli svojo sestro, ki je postala ta čas tako velika in lepa. Smejali so se in jokali in kmalu so si povedali, kako kruta je bila z vsemi njihova mačeha.

13

»Mi bratje,« je dejal najstarejši princ, »letamo okrog kot divji labodi, vse dokler sveti sonce na nebu. Kakor hitro pa sonce zaide, postanemo spet ljudje; zato moramo zmerom skrbeti, da si poiščemo nekaj trenutkov pred sončnim zahodom primeren prostorček; če bi tik pred sončnim zahodom leteli proti oblakom, bi lahko tedaj, ko bi sonce zašlo, strmoglavili na zemljo in se ubili.

Mi ne živimo tukaj; onstran morja je še lepša dežela kakor tu, toda do nje je zelo zelo daleč. Poleteti moramo čez prostrano morje, toda niti en otoček ne štrli iz njega, da bi se na njem odpočili. Ena sama samotna čer moli iznad vode nekje v sredi; samo toliko je prostora na njej, da lahko počivamo drug tik drugega. Če je morje razburkano, prši voda nad našimi glavami, toda vseeno se zahvaljujemo Bogu, da imamo to edino čer. Če ne bi bilo nje, ne bi mogli nikoli poleteti v našo domovino. Najdaljša dva dni v letu si izberemo za ta dolgi let!

Samo enkrat na leto nam je dovoljeno, vrniti se v domovino. Enajst dni lahko ostanemo tukaj, poletimo čez prostrani gozd, da lahko od ondod vidimo grad, kjer smo se rodili, in visoki stolp cerkve, kjer je pokopana naša mati.

14

Tukaj se nam zdi, kakor da bi bili grmiči in drevesa v sorodstvu z nami. Vidimo brzeti divje konje čez prostrane stepe, kakor smo jih videli v našem detinstvu. Tukaj prepevajo ogljarji svoje stare pesmi, ki smo po njih melodijah kot otroci plesali. Tukaj je naša domovina, sem nas vleče srec in tukaj smo našli tebe, preljuba sestrica!

Dva dni lahko ostanemo tu, potlej moramo pa poleteti čez morje v prekrasno deželo, ki pa ni naša domovina. Kako naj te vzamemo s seboj? Nimamo ne ladjice in ne jadrnice.«

»Kako naj vas odrešim?« je vprašala sestrica.

Pogovarjali so se skoraj vso noč, in spali so komaj nekaj ur. Eliza se je zbudila, ko so nad njeno glavo zafrfotale peruti labodov. Njeni bratje so se že izpremenili v labode. V velikih krogih so plavali okrog njene glavice, naposled so pa odleteli daleč, daleč, da jih ni več videla.

MRTVA NEZNANKA

KRIMINALNI ROMAN * ANGLEŠKI NAPISAL E. PHILLIPS OPPENHEIM

14. nadaljevanje

»Kaj naj pa pripravimo za večerjo?« sem vprašala.

»Nikar si ne beli glave. To je moja stvar. Samo ob osmih bodi točna.«

In vendar sem se malo zakasnila, ker mi je Annette po vsej sili hotela še to in ono popraviti na obleki. Ko sem stopila v salon, so bili že vsi zbrani in so čakali samo še name, da začnemo z večerjo.

Bila sem v precejšnji zadregi, ko sem odprla vrata, toda oče je takoj pohitel k meni in me je brž z vsemi seznanil. Mr. Carlyon se je sramežljivo priklonil in je zardel ko kakšen učenček, toda všeč mi je bil med vsemi najbolj. Visok je in vitek, z obraza mu bereš odkritost, oči ima sinje, lase pa rjave in valovite. Človek, ki takoj zbudi zaupanje, a tudi v kramljanju ni dolgočasen. Tudi Mr. d'Aubron je velik, vitek in mlad. Njegove brčice in njegove oči so temne. Najbolj so me zbodli v oči njegovi veliki in dolgi kočniki — in bil mi je menda prav zato nesimpatičen. Hladno in vendar že zaupljivo mi je pogledal v oči, priklonil se je pa prav globoko pred menoj. In tudi sicer je bil tako čudno vljuden, da sem se morala na tihem kar smejati. Blebetal je o nepričakovani časti in še druge takšne neumnosti. Poslušala sem ga samo s pol ušesa in sem mu koj obrnila hrbet, ko sem ujela prvo priložnost.

Mr. Brown, Carlyonov spremljevalec, se zdi tudi še zelo mlad. Lasje so mu rdečkasto plavi in prav takšna je tudi njegova brada. Na nosu mu pa čepe velikanski naočniki. Zdi se mi, da nima kdo ve kako trdnega značaja in bi utegnil le težko vplivati na kogar koli. Predvsem se mi zdi, da ni ustvarjen za Carlyonovega mentorja.

Moj oče je goste tako razvrstil, da je odpeljal mene k mizi vprav Mr. Carlyon — in ubogi mladenič je kajpak spet do ušes zardel, ko sem mu ponudila roko. Pošteno sem bila vesela, da sem ga imela ob svoji strani, zakaj prav všeč mi je. Ko smo prišli v jedilnico, kjer po navadi skoraj nikoli ne jemo, sem bila na moč osupla. Uzrla sem samo novo pohištvo, imenitno pogrnjeno mizo, srebrnino in brušeno steklo, povrh pa še prekrasne šopke dehtečih cvetlic. Zimski vrt, sicer zmerom prazen, odkar se spominjam, je bil poln prelepih palm in redkih rastlin.

Pri večerji sta nam stregla dva služabnika, in po množini okusnih jedi sem morala sklepati, da vlada v kuhinji tuj kuhar. Seveda sem se delala, kakor da mi je vse to že vsakdanje, toda zdi se mi, da se s tem nisem posebno postavila.

Zabava je bila zelo živahna. Mr. Carlyon se je kaj kmalu otresel svoje sramežljivosti in pošteno sem bila vesela, da me je imenitno zabaval. Moj oče in Mr. Brown sta se pogovarjala o književnosti, M. d'Aubron je pa zvečine molčal in se je ves zatopil v večerjo. Moj oče je imenitno igral vlogo gostitelja, in res sem se čudila, ker sem ga sicer poznala samo kot redkobesednega in skrbi polnega moža.

Kmalu po jedi sem se poslovila in sem pustila gospode same pri vinu.

2. POGLAVJE

Dnevnik Marie de Feurgetove

Motena samota

Še nikoli nisem bila tako nemirna, kakor ta večer. Nisem se mogla lotiti ne dela, ne branja, še igranja ne. Naposled sem vendarle odprla vrata in sem stopila na balkon. Noč je bila prekrasna. Med temnim vejevjem dreves sem videla morje, ki se je kakor srebro svetilo v mesečini. In tik pred menoj so molele v nebo temne gore in njihovi vrhovi so bili zaviti v meglo.

Slišala sem, da je nekdo stopil v salon. Ozrla sem se skozi naspol odprto okno. Mr. Carlyon je stal na pragu in žalostno gledal. Gotovo se je hotel še z menoj zabavati in je bil razočaran, ko je opazil, da me ni v sobi. Pravkar je hotel spet oditi, pa sem ga brž poklicala. Obrnil se je in je pri priči prihitel k meni. Okoli ust mu je igral srečen nasmešek.

»Upam, da vas ne motim, Mlle de Feurget,« je rekel v opravičilo. »Vaš oče in stari Brown sta vsa v ognju, ker razpravljata o Rousseauju, d'Aubron se pa nekaj kuja...«

Smehljaje se sem mu skočila v besedo.

»Nikar se tolikanj ne opravičujte, če bi radi malce z menoj poklepetali. To je slab poklon zame. Vedite, da sem vesela, ker ste prišli. Ali vas ne mika Rousseau?«

»Ne. Njegove knjige se mi zde tako neskončno sentimentalne. — Prekrasna je nocojšnja noč.«

»Resnično. Pravkar sem bila na balkonu. Kako dolgo ste pa že v St. Marienu, Mr. Carlyon?«

»Kakšnih deset dni. Sam ne vem, zakaj čepiva tako dolgo tu, toda Brown je ves zaljubljen v ta kraj.«

»Vam pa ni všeč?«

»Ne morem si pomagati, toda Anglija in edino Anglija mi je pri srcu. Prevroče je tod. Ali se ne zdi tudi vam tako?«

»Vse svoje življenje sem preživela v Južni Franciji in sem vajena tega podnebja.«

»In vendar tako imenitno govorite angleški!« je občudovaje dejal. »Vaši sorodniki žive nemara tudi vsi na Francoskem?«

Ko bi le bil vedel, kako so me njegove preproste besede zabolele. Saj nisem skoraj ničesar vedela o svojih sorodnikih. Naslonila sem se v stolu in sem za nekaj trenutkov popolnoma pozabila Carlyona. Ob misli, da si še obraza svoje lastne matere ne morem priklicati v spomin, sem se zazdela sama sebi tako neznansko osamljena. Vsa ta dolga leta je skrbel edinole oče zame, oče, ki me je ljubil le nekam hladno in raztreseno. Njegovo čudaško tuje bitje mi je bilo že od nekdaj velika uganka. Vsakikrat, kadar sem ga vprašala po materi, po sorodnikih in po naši preteklosti, je molčal in me je celo prosil, naj ne govorim o tem. Tako je bilo tudi, ko sem hotela od njega izvedeti nekaj o svoji materi. Solze so mi zalile oči, in Carlyon me je začudeno pogledal.

»Ali sem vas užalostil? Neznansko žal mi je. Zmerom sem tako neroden. Prosim vas, nikar mi ne zamerite!«

»Ah, kaj še,« sem kolikor sem le mogla ravnodušno odgovorila. »Saj niste prav nič nerodnega rekli. Toda zdaj bova rajši tukajle skupaj popila skodelico kave. Bodite tako prijazni in pozvonite.«

Hlastno je skočil na noge in zvonil iz same vneme skoraj pol minute. Prestrašenemu dekletu, ki je pritekla gledat, kakšna nesreča se je neki zgodila, sem naročila, naj prinese kavo. Najin pogovor ni več hotel oživeti, in opazila sem, da je bil Mr. Carlyon žalosten zaradi tega.

»Preveč občutljiva sem včasih,« sem se opravičila. »Toda večkrat se zdim sama sebi tako strašno zapuščena, in vaše besede so me opomnile, da nimam na svetu nikogar razen očeta.«

»Nobene prijateljice, nobenega prijatelja?«

Stresla sem z glavo in ga preplašeno pogledala.

»Mlle. de Feurget, to je vendar strašno! Ali se vaš oče ne druži z znanimi družinami?«

Posebno pazite, kaj bolnik pije! Če Vam je le mogoče, daite mu za zdravje in užitek čim češče najboljšo **mineralno vodo**

ono z rdečimi srci

Če sami bolehate ali se ne počutite dobro, zahtevajte naš brezplačni prospekt v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

»Oh, vse pozna,« sem vzdihovaje odgovorila, »pa vendar živi kakor puščavnik. Sploh ne hodi več v družbo.«

»Preteta škoda, zlasti za vas,« je sočutno dejal. »Potlej je to vendar izredno odlikovanje, da nas je gospod oče nocoj povabil.«

V tistem trenutku je potrkalo na vrata.

3. POGLAVJE

Razočaranje M. d'Aubrona

M. d'Aubron je stopil v salon. Plašč je imel že oblečen in klobuk je držal v rokah. Zdelo se je, da že odhaja. Opazila sem, da mu ni všeč, ko je videl Mr. Carlyona v moji družbi.

»Ali mar že odhajate?« sem ga vprašala.

»Na vso žalost sem prisiljen,« je odgovoril s priklonom. »Nocoj me obiščejo še neki prijatelji, pa moram biti seveda doma, da jih sprejmem. Žal mi je, Carlyon, da vas tu motim, toda zdaj morava brž na pot.«

»Zdaj še ne pojdem, kajpak, če mi Mlle. de Feurgetova dovoli, da ostanem še nekaj časa.« Proseče me je pogledal.

Pri priči sem mu jela zatrjevati, da mi je njegova družba v veselje.

M. d'Aubron se je vgriznil v ustnice in je bil videti razočaran.

»Ne bi rad ugovarjal Mlle. de Feurgetovi, toda Carlyon, spomniti vas moram, da ste meni prej obljubili.«

»Tega gotovo nisem pozabil. Saj se bom zglasil pri vas, ko se bom vračal,« je vneto obljubil Mr. Carlyon.

M. d'Aubronu se je obraz koj zjasnil.

»Nu, potlej bom vendar še počaščen z vašim obiskom. Mlle. de Feurgetova, dovolite, da se poslovim. Zavest, da je Mr. Carlyon pod vašim okriljem, me odškoduje za izgubo njegove družbe.«

Hladno sem mu želela lahko noč — in odšel je.

»Zelo ste ljubeznivi, da ste mi dovolili, da ostanem še malce pri vas,« je rekel Mr. Carlyon in segel po skodelici kave, ki sem mu jo ponudila.

»Tudi jaz sem vzradoščena, ker me boste še nekaj časa zabavali. In zares je bolje, da ste tukaj pri meni kakor pa pri temle M. d'Aubronu.«

»Zakaj?«

»Ker ga ne maram!«

»Oh, saj ni slabega značaja,« je počasi odgovoril Carlyon. »Sicer se pa tudi jaz ne ženem za njegovo družbo.«

»Zdi se mi, da je vendar slab družabnik za vas, ko pa zmerom kvarta.«

»Prava reč. To počno vendar vsi, ki so tu. Saj človek ne ve kaj početi.«

»Ali mnogo igrate?«

»Ne, samo nekajkrat sem kvartal z d'Aubronom in z njegovimi prijatelji. Toda stvar je zame predraga.«

»Rada vam verjamem. Prepričana sem, da M. d'Aubron zmerom dobiva, ali mar ne?«

Mr. Carlyon je začudeno dvignil pogled.

»Kdo vam je to povedal?«

»Kaj vem!« sem dejala in skomignila z rameni. »Moj oče se ni bogve kako laskavo izrazil o njem. Upam, da vsaj nista debela prijatelja s tem gospodom d'Aubronom?«

Obraz se mu je omračil.

»Ne, prijateljstva pa res nisem z njim sklenil. Samo iz igralnice ga poznam — in zdi se mi, da je gentleman. Bil je doslej še vselej zelo ljubezniv z menoj.«

Potrkalo je in vstopil je služabnik.

»Neki gospod bi rad govoril z Mr. Carlyonom,« je rekel in izročil pismo.

»Zame?« je začudeno vprašal Carlyon. »Kdo bi me le mogel ob tej uri iskati tu? Nikomur nismo bili povedali, da smo šli semkaj. To je prav gotovo pomota.«

»Ne bi rekel. Naslov je točen, in gospod, ki mi je pismo izročil, je poudaril, naj pismo izročim samo vam v roke. Čaka vas spodaj.«

Carlyon je raztrgal ovitek in prebral tistih bore par vrstic. Potlej je zardel in jezno zmečkal pisanje.

»Gospodu lahko poveste, da bom takoj prišel,« je dejal slugi. »Na moč mi je žal,« je potlej dejal meni, »da moram oditi, toda drugega izhoda ni. Neki moj bratranec je nenadejano prišel in hoče govoriti z menoj. Prav hvaležen sem vam za lepi večer, ki sem ga smel preživeti v vaši družbi. Ali mi dovolite, da vas o prvi priložnosti spet obiščem?« je skoraj boječe vprašal.

Obotavljala sem se. Bilo bi kajpak pošteno nevljudno, če bi mu odbila prošnjo — in moje življenje je resda dovolj samotno. Zakaj bi me ne obiskal tu pa tam? Gotovo bo to bolje, kakor pa če se druži z M. d'Aubronom. Očetu pa menda tudi ne bo nevšečno.

»Kajpak, kajpak! Le obiščite me kmalu spet,« sem mu vneto in smehljaje se odgovorila.

Močno mi je stisnil roko. Niti trenila nisem z očesom, čeprav me je njegov stisk zabolel.

4. POGLAVJE

Nočni pogovor.

Ko je Mr. Carlyon odšel, sem hotela oditi v svojo sobo. Da sem tako storila, bilo najbrže vse drugače! Kdo? Toda večerni veter je bil tako mil in nasičen z opojnim vonjem iz parka, da me je premamil in zvabil še enkrat na balkon. Stala sem v senci, in moje oči so blodile sanjavo po pokrajini, kopajoči se v mesečini. Vsaka ženska rada sanja — in tudi moja domišljija se je za trenutek spletla z resničnostjo.

Zdajci sem se pa prebudila iz svoje zatopljenosti; zaslišala sem spodaj na vrtu glasove. Pogledala sem dol in uzrla dva gospoda v pomenku.

Carlyonov obraz je bil ves osvetljen od mesečine, neznanec je pa stal v senci bližnjega drevesa. Razločila sem samo, da je velik in da ima dolg ulster in popotno čepico. Pogovarjala sta se tik pod balkonom, tako da sem slišala vsako njuno besedo. V sobo pa bi ne mogla smukniti, ne da bi me bila gospoda opazila. Sprva sem prisluškovala zoper svojo voljo, potlej se je pa zdajci zbudilo moje zanimanje.

»No, to je pa res presenečenje! Od kod si se pa vzel?« je rekel Carlyon glasno in dobrodušno. »Ko so mi poslednjič pisali od doma, sem izvedel, da se zapletaš v pustolovščine. Pisali so mi, da bi bil skoraj utonil. Tak povej mi vendar, kako se je vse to zgodilo.«

Ko sem zaslišala prvo neznančevo besedo, mi je začelo srce divje utripati. Ta glas sem poznala! Sklonila sem se previdno čez ograjo in sem napenjala oči, da bi ga videla v obraz, toda stal je vse preveč v senci. Ne, ne, saj ni mogoče. Ne, ne! In vendar sem bila v srcu prepričana, da je o n! Nagnila sem se še globlje čez ograjo... Moje vedenje je bilo res neumno! In da je res on — zakaj se potlej tako razburjam? Kaj mi je le do njega in kaj je njemu do mene?

»Kratka je moja povest,« je spregovoril. »Bil sem na Clanavon-Castlu, na nekem starem, razpadlem gradu v Yorkshiru, in sem tam pregledoval listine svojega pokojnega očeta. Pa sem si vtepel v glavo, da raziščem še neke podzemeljske hodnike. Vzel sem oskrbničinega sina s seboj, ki je moral vendar poznati grad. Pri tej pustolovščini sva zašla v skrajno nesrečne okoliščine in bi bila skoraj utonila. Neki ribič pa naju je bil opazil in rešil.«

PREIZKUŠNJA LJUBEZNI

Ali ste zaljubljeni? Ali ljubite? Ali si pa samo domišljate, da ljubite?

Ljubezen, da ljubezen... Na marsikakšen način jo lahko preizkusite, sleherni dan imate priložnost zato. Toda zahteve so različne, značaji pa še bolj. In tako človek skoraj nikoli prav zanesljivo ne ve, ali je ljubljen ali ne.

Nikar si ne belite glave zato. Edino važno vprašanje je namreč: če tudi sami ljubite?

Odgovori na naša vprašanja vam bodo pomagali iz zagate. Vsak odločen »da« velja 10 točk, če ne veste zanesljivo, napišite 5 točk, če pa lahko odločno zanikate, napišite ničlo.

Če dobite visoko številko, ste lahko prepričani, da ste ljubljeni, ker tudi sami ljubite. Pri ljubezni je namreč tako: skoraj zmerom prejemamo toliko — kolikor sami dajemo.

1. Ali mu (ji) zaupate vse svoje skrivnosti, ki jih sicer nikomur drugemu ne bi zaupali?

2. Ali ste prepričani, da vas »on« (»ona«) bolje razume kakor kdor koli drug na svetu?

3. Ali ste postali bolj prikupni, odkar ljubite?

4. Ali ste prepričani, da je vaš izvoljenec (vaša izvoljenka) zelo zanimiva osebnost, ki je razen tega tudi zelo prikupna in ima dosti smisla za humor?

5. Ali bi bili zelo v skrbeh, če bi vam povedali, da se mora »on« (ali »ona«) podvreči hudi operaciji, ali bi pa kljub temu ponoči dobro spali?

6. Ali vam srce hitreje utripa, če ste v bližini osebe, ki jo ljubite?

7. Ali prebijete, odkar ljubite, dalj časa pred zrcalom, ali se dalj časa lepotičite itd.?

8. Ali hrepenite po tem, da bi se sleherni večer z njim (ali z njo) sestali, in celo takrat, če bi stanovali v isti hiši in bi skupaj jedli?

9. Če se kdaj sprete, ali zatajite svojo jezo in porabite ves napor, da bi »ga« (»jo«) spet v dobro voljo spravili — celo takrat, kadar veste, da ste v pravem?

10. Ali ste prepričani, da bi mogli z »njim« (z »njo«) preživeti vse svoje življenje?

Odgovor

Seštejte vse številke. Če vsota znaša manj ko 50: O ljubezni ni niti sledu.

Od 50 do 60: Zaljubljeni ste.

Od 60 do 70: Ljubezen, toda zmerna.

Od 70 do 90: To je ljubezen.

Nad 90: Saj vam sploh ne bi bilo treba odgovarjati na ta vprašanja, ker že tako in tako sami dobro veste.

Gospod Subito...

...je praktičen

ŠPORTNI TEDNIK

Češka zmaga v Garmischu

Ilirija izstopila iz drsalne zveze

Po uspelih nastopih na mednarodnih smučarskih tekmah v Beljaku je naša državna reprezentanca nadaljevala pot v Garmisch-Partenkirchen. Tam so Nemci kljub vojni priredili velike mednarodne tekme z drsalnim, hokejskim in smučarskim sporedom. Med tujimi udeleženci — razen Jugoslavije so nastopili tudi Čehi, Italijani, Bolgari, Madžari in Slovaki — je bilo jugoslovansko zastopstvo največje.

Tekme so se začele s propagandnimi drsalnimi nastopi. Pri tem je naša državna prvakinja gdč. Silva Palmetova doživela prav lep uspeh, čeprav se je merila s skoraj vso srednjeevropsko drsalno elito.

Hokej na ledu

Sledile so tekme v hokeju na ledu. Nastopilo je 6 državnih reprezentanc, razdeljenih v dve skupini. Jugoslavija je imela izredno težek položaj, saj sta bili v njeni skupini še Madžarska in Nemčija.

Prvo tekmo so naši hokeisti igrali z Nemčijo. Kljub visokemu porazu — izgubili smo 0 : 9 — je naše moštvo ugajalo. Vsi nemški listi so naglašali, da so se Jugoslovani borili do poslednje minute in izredno fair; ker je pa to najmlajša športna panoga v Jugoslaviji, seveda niso mogli računati na zmago. Našega vratarja **Riharja** kar ne morejo prehvaliti. Obranil je nemogoče strele in je bil sploh junak vsega turnirja.

Tudi v drugi tekmi smo doživeli visok poraz. Naš nasprotnik je bila Madžarska. Jugoslovanska reprezentanca je bila še od prejšnje težke tekme utrujena in ni dosegla svoje prve igre. Zato je bil rezultat dvoštevilčen, 10 : 0 za Madžare. Spet se je proslavil Rihar, ugajala sta pa tudi oba branilca **Žitnik** in **Kačič**. Skupinski zmagovalec je nato postala Madžarska, ki je zasluženo premagala Nemčijo s 3:2.

V drugi skupini so igrali češkomoravski protektorat, Italija in Slovaška. Čehi so z lahkoto zmagali. Najprej so odpravili Slovaško z 12 : 0, nato pa Italijo s 7 : 1. V finalni tekmi z Madžarsko za dr. Göbbelsa pokal so Čehi ponovno dokazali, da so najboljši v Evropi: premagali so Madžare kar mimogrede s 6 : 0.

Tirolci pomagali Nemcem do zmage.

Medtem so se začele tudi smučarske tekme. Prvi dan so tekmovale štafete na 4×10 km. Nastopilo je 8 štafet, 3 državne nemške, 2 češki, po eno so pa postavili Jugoslavija, Bolgarija in Slovaška.

Od vsega začetka je bila favorit prva nemška štafeta. V njej so bili ta trenutek nedvomno najboljši tekmovalci v Srednji Evropi na kratke proge. Čeprav si je prvi njihov tekač, **Leupold**, zlomil smučko in zato precej zaostal, sta nato oba južna Tirolca in bivša italijanska reprezentanta, **Baur** in **Demetz** kmalu dohitela ostale štafete in pridobila svetovnemu prvaku v klasični kombinaciji, sudetskemu Nemcu **Berauerju**, toliko prednosti, da so nazadnje Nemci prišli na cilj 7 minut pred drugimi. V tej sestavi bi imela nemška štafeta tudi nasproti Skandinavcem dobre nade. Čas zmagovalne štafete je znašal 2:41:25.

Naslednje mesto je zasedla tretja nemška štafeta, tik za njo je bil Protektorat (2:50:44), na četrtem mestu pa Jugoslavija v sestavi Žemva, **Smolej**, Petrič, Knific s časom 2:51:31. Sledili so še Protektorat II, Slovaška in Bolgarija.

V alpski kombinaciji so naši zastopniki naleteli na premočno konkurenco; to smo bili v prejšnji številki na tem mestu tudi napovedali. Na startu pa je bila tudi vsa elita razen Švicarjev in Francozov. V smuku je zmagal svetovni prvak **Jennewein** pred znanimi prvaki Wörndlejem, Walchom in Pfeifferjem. Jennewein je zmagal tudi v slalomu in je torej postal prvak v alpski kombinaciji z maksimom doseglјivih točk. Vsa prva mesta so seveda pobrali nemški specialisti. Najboljši med tujci je bil znani Italijan **Chierroni**, naši najboljši zastopniki so se pa zvrstili šele v spodnji polovici.

Prav tako je bilo v skokih. Nemci so pokazali, da razpolagajo z odličnim in mnogoštevilnim kadrom prvovrstnih skakačev. Zmagal je **Weiler** z dvema skokoma po 75 in 77 m. Med našimi sta se odlikovala **Klančnik** in **Novšak**, ki sta med prvimi desetimi.

Planica

V Planici je Ilirija priredila mladinsko državno smučarsko prvenstvo. Naš najmlajši rod smučarjev je pri tem dokazal, da je na pravi poti in da smo lahko glede bodočnosti popolnoma mirni. Za naslov najboljšega kluba v državi — direktor beograjske »Politike« je v ta namen poklonil krasen pokal — so se zlasti borili Ilirija, Dovje-Mojstrana in Bratstvo. Juniorski prvak v klasični kombinaciji je postal **Hrovat** (Ilirija), naraščajski Janez **Polda** (Dovje-Mojstrana) mladinski pa **Krznarič** (D. M.). Pri slalomu je zmagal Tine **Mulej** (Ilirija), pri samostojnih skokih pri juniorjih Janko **Mežik** (Ilirija), pri naraščaju **Mulej** (Ilirija) in pri mladini **Krznarič** (D. M.). Levji delež nagrad je dobila Ilirija, saj je nabrala več točk kakor vsi ostali klubi skupaj: 1. Ilirija 5405'54, 2. Dovje-Mojstrana 1769'33, 3. Bratstvo 1037.21, 4. Sm. K. Ljubljana 337'8.

Izstop Ilirije iz drsalne zveze

V hokejskem športu je zabeležiti izstop Ilirije iz drsalne zveze. Spor, ki so ga v Zagrebu gnali na nož, je nujno moral roditi posledice. Zagrebčani so se postavili na stališče, ki nima ničesar več skupnega s pravim športom. Do nastopa v Garmischu se je zadeva še nekako izgladila, ker v Ljubljani niso hoteli izjaloviti sestave državne reprezentance. Po končanih tekmah v Nemčiji je pa Ilirija sporočila zvezi svoj sklep, ki ni nikogar presenetil, ker je bil le logična posledica nemogočega poslovanja drsalne zveze. Nadaljnjih dogodkov v tem sporu še ni mogoče napovedati, vse pa kaže, da obstoji med Ljubljano in Beogradom v tem pogledu že sporazum, ki bo postavil hokejski šport na zdravo osnovo.

Naš teniški prvak **Punčec** si je potem, ko je postal prvak Indije, zdaj priboril še naslov prvaka Japonske. V finalu je gladko zmagal v štirih setih.

Novica, da je bil svetovni rekorder v teku na dolge proge, Finec **Mäki**, ranjen na bojišču, ni resnična. On in njegov prav tako slavni rojak **Nurmi** sta namreč prav zdaj na poti v Ameriko, kjer bosta nabirala prispevke za svojo težko preizkušeno domovino. Od ostalih znanih finskih športnikov je omeniti **Järvinena** in **Nikkanena**, odlična metalca kopja; na bojišču sta se zlasti odlikovala kot metalca ročnih granat. Finskim tovarišem so se kot prostovoljci pridružili znani švedski športniki, med njimi znamenita srednjeprogaša **Jonsson** in **Larsson** in pa plavač Björn Borg.

Vohunske avanture kapitana Rintelena

v letih 1914–1917

Iz spominov takratnega šefa nemškega vohunstva

15. nadaljevanje

Razumljivo je, da nismo imeli samo uspehov, kajti naši nasprotniki tudi niso držali križem rok. Z našim delovanjem namreč nismo škodovali samo zaveznikom, temveč tudi ameriški vojni industriji, ki se ni mogla razvijati. In zastopniki te izredno močne veje ameriške industrije so pričeli hudo protiofenzivo. Ta je bila tem nevarnejša, ker je bila, prav kakor naša ofenziva, podprta z neizčrpnimi denarnimi viri.

Ameriška vojna industrija je poslala Gompersu in njegovim pristašem milijone dolarjev za povišanje plač delavcem in za podkupnino stavkujočih. Počasi so pričele stavke ponehavati, Gompers in njegovi sodelavci so se z vlaki in avtom vozili po Združenih državah in pregovarjali in podkupovali stavkujoče delavce, da so spet pričeli delati. Kljub temu neuspehu sem se pa zavedal, da še nisem izčrpal vseh virov za svojo borbo. Odločil sem se, da se kljub vsemu ne bom vdal.

Komaj so se naši nasprotniki nekoliko opomogli, komaj so pričele stavke ponehavati, že sem jih presenetil z novim udarcem. Na lepem so pričeli kakor en mož stavkati vsi delavci največje ameriške vojne industrije, družbe »Behlehem-Steel-Works«. V tej ogromni jeklarni in železarni so bili malone vsi delavci Avstrijci. Ni jih bilo težko pridobiti za našo stvar, posebno, ker jih je naša organizacija prav tako dobro plačevala kakor podjetje. Ta stavka je spet dvignila mnogo prahu v Združenih državah. Zavedal sem se pa, da ti uspehi ne bodo trajni. Vedel sem, da bo poslednji uspeh pač odvisen od dobrih živcev in od denarja. Hvala Bogu, za zdaj se mi ni bilo treba pritoževati ne zastran prvega, ne zastran drugega. Imel sem še ‚železne' živce, denar je pa pridno dotekal iz Nemčije in nam olajševal nevarno in odgovorno delo.

Praksa me je naučila, da je dobro kovati več želez hkrati. In medtem ko smo bili kar se da ogorčene boje zaradi stavk, sem se že pričel zanimati za novo podjetje, morda najdrznejše in največje, odkar sem se ukvarjal z vohunstvom.

Pretehtal sem zunanjo politiko Združenih držav in sem spoznal, da je edina država, ki bi utegnila škodovati Združenim državam, Mehika. Če bi Mehika napadla Združene države, ne bi ameriška vojna industrija več mogla pošiljati streliva in orožja v Evropo, ker bi ga Amerika sama krvavo potrebovala.

Žal je v začetku vse kazalo, da bi bilo kaj takšnega nemogoče, kajti Mehika je bila zelo šibka zaradi notranjih sporov in borb. Nekdanji prezident Huerta je živel v izgnanstvu, toda vedel sem, da še upa, vrniti se na svoje odgovorno mesto. Živel je v veri, da so Združene države pripomogle do revolucije, ki je nastala v njegovi državi, in ga pahnile v pregnanstvo. Združene države so namreč že večkrat skušale seči po mehiškem petroleju, toda vselej so zadele ob Huertov odpor. In prav zaradi tega trmoglavega odpora so imele vzrok denarno podpirati revolucijo, ki je naposled strmoglavila neljubega tekmeca.

Takšen je bil položaj, ko sem se pričel igrati s to mislijo. Izvedel sem, da živi Huerta v Združenih državah, izvedel sem tudi dan, ko je za nekaj časa prispel v Newyork. Odločil sem se, da bom šel naravnost k njemu v neki hotel na Manhattanu. Dolgo sem razmišljal, kako bi se mu približal, toda nobenega pametnega načina se nisem spomnil. Naposled sem se odločil, da se bom — kakor tolikokrat že — dal popolnoma voditi svojemu instinktu. Dobil sem Huerto v hotelski veži. Ogovoril sem ga. Opazil sem, da je presenečen, videč, da ga je ogovoril tujec, ki ga še nikoli ni videl. Ko sem mu pogledal v oči, sem takoj videl, kakšnega kova človek je. Nedvomno je ljubil resnico in odkritost. V trenutku sem se odločil, da bom vse stavil na kocko.

Dejal sem mu, da sem nemški častnik, govoril sem mu o prevozu streliva in sem mu ponudil svojo pomoč v kakršnih koli okoliščinah. Izjavil sem, da sem pripravljen storiti vse, samo da bi njegova stranka spet prišla na vlado. Pozorno me je poslušal, toda odvrnil ni ničesar. Videl sem, da se boji, da mu je ameriška policija nastavila kakšno past in da sem ameriški vohun. Komaj sem ga prepričal, da sem nemški častnik. Naposled mi je verjel in je pričel govoriti odkrito. Dejal je, da pripravljajo njegovi prijatelji novo revolucijo, da jim pa manjka orožja in denarja.

Dolgo sva se pomenkovala. Prepričal sem ga, da mu bom lahko spet pomagal na noge. Potlej sva se dogovorila, kaj bo storil, če bo imela nova revolucija zaželeni uspeh. Naposled sva se zedinila pod temi pogoji:

Nemške podmornice bodo ob mehiški obali izkrcale potrebno orožje in strelivo. Nemčija bo Mehiki denarno pomagala in ji moralno stala ob strani. Zato bo pa Mehika, takoj ko bo Huerta prišel do moči, napovedala vojno Združenim državam. Tako bo imel Huerta svoje zadoščenje, mi bomo pa laže zadihali, kajti tedaj Amerika ne bo več utegnila izvažati orožja in streliva v Evropo. Ko sem se poslovil od Huerte, sem takoj brzojavil v Berlin razveseljivo novico.

Ko sem dobre volje stopil iz hotela, sem opazil ob vhodu dva znana obraza. Bila sta obraza dveh detektivov, ki sta me že nekoč zasledovala. Ostal sem v bližini hotela, dokler ni prišel tudi Huerta; bil je v družbi dveh moških, ki sta najbrže imela nalogo, nadzorovati ga. Hotel sem si biti na jasnem, zato sem še nekoliko počakal. Huerta je ustavil neki taksi in se odpeljal z njim. Takoj za njim sta tudi oba detektiva skočila v bližnji avto in se odpeljala za njim. Tedaj sem se zavedel: na najin sestanek so prežali. In takoj sem bil nekoliko slabše volje...

Kakor strela z jasnega me je pa zadela novica, ki mi jo je sporočil Boniface, takoj ko sem se vrnil v pisarno. Sedel je v enem globokih naslanjačev, zvit v dve gubi in zelo bled.

»Imam vam nekaj važnega povedati,« je dejal in vstal. In potlej mi je v eni sapi pričel praviti novice, ki jih sprva kar nisem mogel doumeti in ne verjeti. Naš odvetnik je s pomočjo svojih skrivnostnih zvez z višjimi policijskimi uradniki izvedel, da so te dni iz nemškega poslaništva ukradli najzaupnejšo šifro, tisto, ki sem jo jaz sam prinesel iz Berlina.

Vrli Boniface je tudi izvedel, kako se je to moglo zgoditi. Britanski agenti so najeli neko izredno lepo mlado dekle, vohunko, ki je dobila nalog, da izmami iz tajnika našega mornariškega atašeja to dragoceno skrivnost. Dekle je dobro izpolnilo svojo nalogo. Tajnik našega mornariškega atašeja, drugače prav brezbarvna, nepomembna osebnost, je imel sorazmerno slabo plačo. Najbrže je bila ta okoliščina odločilna.

Dekle mu je po vsej priliki prigovarjalo, naj z enim samim kratkim, prav nič tveganim dejanjem konča svoje pusto, enolično življenje, češ lahko kar čez noč obogati, če ji izroči prepis najzaupnejše nemške tajne šifre. Morda je možak okleval, toda denar in dekletova lepota sta ga premamila. Izdal je najzaupnejšo nemško šifro za nekaj tisoč dolarjev svoji ljubici, ona je pa to dragoceno kopijo še gorko odnesla Angležem.

PLAČAJTE NAROČNINO!

Radio Ljubljana od 8. II. do 15. II. 1940.

ČETRTEK 8. FEBRUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **12.00:** Plošče **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Operni trio **14.00:** Poročila **18.00:** Radijski orkester **18.40:** Slovenščina za Slovence **19.00:** Napovedi, poročila **19.20:** Nac. ura **19.40:** Objave **19.50:** Deset minut zabave **20.00:** Tercet sester Stritarjevih **20.45:** Reproduciran koncert simfonične glasbe **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK 9. FEBRUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **11.00:** Šolska ura **12.00:** Plošče **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Radijski orkester **14.00:** Poročila **18.00:** Ženska ura **18.20:** Plošče **18.40:** Francoščina **19.00:** Napovedi, poročila **19.20:** Nac. ura **19.40:** Objave **19.50:** Kotiček SPD **20.00:** Ura skladatelja Vinka Vodopivca **21.15:** Plošče **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Gosli in kitara. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 10. FEBRUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **12.00:** Brez odmorov, brez besed hitijo plošče v gosji red **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Brez odmorov, brez besed hitijo plošče v gosji red **14.00:** Poročila **17.00:** Otroška ura **17.50:** Pregled sporeda **18.00:** Radijski orkester **18.40:** Pogovori s poslušalci **19.00:** Napovedi, poročila **19.20:** Nac. ura **19.40:** Objave **20.00:** O zunanji politiki **20.30:** Halo! Tu humor iz revirjev **22.00:** Poročila, napovedi **22.15:** Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 11. FEBRUARJA

8.00: Jutrnji pozdrav **8.15:** Tamburaški orkester **9.00:** Napovedi, poročila **9.15:** Prenos bogoslužja iz trnovske cerkve **9.45:** Verski govor **10.00:** Plošče **10.15:** Klavir in harmonij **11.00:** Plošče **11.45:** Klavirski trio **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Radijski orkester **17.00:** Kmet. ura **17.30:** Koncert godbe »Zarja« **18.30:** Plošče **19.00:** Napovedi, poročila **19.20:** Nac. ura **19.40:** Objave **20.00:** Radijski orkester **21.15:** Samospevi **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 12. FEBRUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **12.00:** Plošče **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Radijski orkester **14.00:** Poročila **18.00:** Zdravstvena ura **18.20:** Plošče **18.40:** Josip Pagliaruzzi Krilan **19.00:** Napovedi, poročila **19.20:** Nac. ura **19.40:** Objave **19.45:** Več manire —pa brez zamere **20.00:** Ljubljanski godalni kavrtet **20.45:** Radijski orkester **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Citraški dueti. Konec ob 23. uri.

TOREK 13. FEBRUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **11.00:** Šolska ura **12.00:** Plošče **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Radijski orkester **14.00:** Poročila **18.00:** Plošče **18.40:** Filozofija gospodarstva malega naroda **19.00:** Napovedi, poročila **19.20:** Nac. ura **19.40:** Objave **19.50:** Gospodarski nasveti **20.00:** Plošče **20.20:** A. Averčenko: Kupčija s smrtjo, komedija **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

SREDA 14. FEBRUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **12.00:** Plošče **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Plošče **14.00:** Poročila **18.00:** Mladinska ura **18.40:** Nove davčne določbe (g. Štefan Voljč) **19.00:** Napovedi, poročila **19.20:** Nac. ura **19.40:** Objave **19.50:** Rastlina, čudodelna kemična tovarna **20.00:** Samospevi **20.45:** Plošče **21.15:** Pevski zbor »Grafika« **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Originalna švicarska godba. Konec ob 23. uri.

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri frančiškanskem mostu
Vsakovrstna očala, daljnogledi, toplomeri, barometri, hygrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Samo kvalitetna optika Ceniki brezplačno

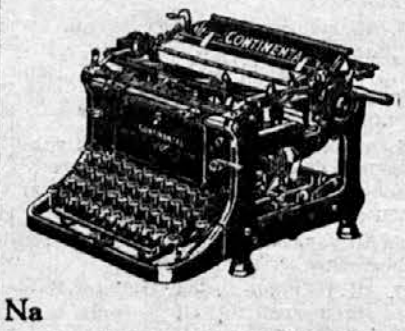

Na
CONTINENTAL
se piše najbolje!

Ugodni plačilni pogoji!
IVAN LEGAT, mehanik
LJUBLJANA Prešernova 44 Tel. int. 26—36
MARIBOR Vetrinjska 30 Tel. int. 24—34

Jngenieur-Schule Mittweida (Deutschland)
STROJNIŠTVO, GRADNJA AVTOMOBILOV IN AVIJONOV
ELEKTROTEHNIKA PROGRAMI ZASTONJ

Premog-Koks-Drva
RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
Telefon 33-53

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izberi, najceneje
Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Hočete postati BOGAT?
Kar lahko doseže tudi vsak začetnik, če se uči doma po lahko umljivi praktični in ceneni metodi samopouka: Knjigovodstvo, trg. korenspodenco, računstvo, kalkulacijo, trgovinstvo, menice, stenografijo in nemščino.
Javite se na naslov:
»PRAKSA«
Maribor, Cankarjeva ulica 14.

MALI OGLASI
OREHOVA JEDRCA
nova, sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ul. 6. 48. T.

Izdaja za konsorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.